72 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 19. julija 2019

Leto LXXII, št. 57, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Začetek gradnje terminala

Na brniškem letališču začenjajo eno največjih investicij v zadnjem obdobju, gradnjo potniškega terminala, ki bo stala več kot enaindvajset milijonov evrov.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Včeraj so s predstavitvijo projekta in polaganjem temeljnega kamna na brniškem letališču tudi uradno naznanili začetek gradnje potniškega terminala. Potem ko so konec junija podpisali pogodbo s podjetjem GIC Gradnje iz Rogaške Slatine in soponudnikom Elcomom iz Ljubljane, so že pred časom začeli pripravljalna dela. Gradnja potniškega terminala naj bi se začela do konca tega meseca, še prej pa morajo podreti staro upravno stavbo letališča.

Investicija je vredna 17,3 milijona evrov, skupaj s predvidenimi dodatnimi štirimi milijoni za opremo pa bo presegla 21 milijonov evrov. Potniški terminal bo svoja vrata odprl sredi leta 2021, pred začetkom predsedovanja Slovenije Evropski uniji.

Z novim terminalom, ki so ga zasnovali v arhitekturnem biroju Plan B, bodo na brniškem letališču pridobili deset tisoč kvadratnih metrov novih površin, 22 okenc za prijavo in dodatno za potnike z večjim obsegom prtljage, pet linij za varnostne preglede, tri trakove za prevzem prtljage in novo sortirnico prtljage, ter 1500 kvadratnih metrov površin, namenjenih komercialnim dejavnostim.

Kot je povedal vodja inženiringa v Fraportu Slovenija Andrej Tominec, bodo s tem lahko oskrbeli 1250 potnikov na uro in se rešili gneče, ki sedaj ob prometnih konicah nastaja na letališču. Obstoječi terminal namreč omogoča odpremo petsto potnikov na uro, ob konicah pa lahko ta številka doseže osemsto ali devetsto potnikov, s čimer že precej presegajo kapacitete.

8. stran

Ivan Cajzek, direktor GIC Gradenj, predstavnik lastnikov Fraporta Holger Schaefers in poslovodni direktor Fraporta Slovenija Zmago Skobir ob začetku gradnje terminala na brniškem letališču / Foto: Tina Dokl

Volk še naprej napada

Občine Železniki, Gorenja vas - Poljane in Cerkno še vedno čakajo na odločbo agencije za okolje za odstrel volka na njihovem območju. Kmetje so nestrpni in zaskrbljeni, saj se napadi nadaljujejo.

Ana Šubic

Železniki – Prvo julijsko nedeljo so volkovi pokončali kobilo v Gornjih Novakih, kak dan kasneje v Zgornjih Danjah nad Sorico štiri ovce in dve kozi s kmetije Gašperlin z Luž v občini Šenčur, minuli četrtek pa je volk napadel žrebička na kmetiji Bregar v Davči. Tako o zadnjih napadih volka na njihovem območju pripoveduje Marko Gasser, ki kmetuje v Zgornjih Danjah, podratitovški vasici na dobrih tisoč metrih nadmorske višine. Zaradi volka pa je bil krepko oškodovan tudi sam. Njegove črede skorajda ni več. »Od 38 ovc imam morda še dve, preostale so po 17. maju pokončali volkovi. Klemnu Gašperlinu so jih pa še precej več – vsaj 56, tako da jih ima sedaj še okoli sedemdeset,« je razložil Gasser. Z ovčerejo bo sicer poskusil tudi prihodnje leto, a če se bodo težave z volkovi nadaljevale, jo bo prisiljen opustiti. To z vidika ohranjanja krajine ni spodbudno. Letos se bo v Zgornjih Danjah zagotovo zaraslo nekaj hektarov pašnikov, podobno bo na planini Kremant, kjer po lanskih napadih volkov paše drobnice letos sploh ni, je povedal Gasser.

V Zgornjih Danjah so volkovi letos pomorili že okoli devetdeset ovc. / Foto: Marko Gasser

9. stran

British Airways se vrača na Brnik

Na brniškem letališču je po osemnajstih letih znova pristalo letalo prevoznika British Airways, ki vzpostavlja povezavo z londonskim Heathrowom.

7. stran

Zaradi dobrega polnjenja letov, bo ob ponedeljkih med brniškim letališčem in londonskim Heathrowom letelo večje, 220-sedežno letalo, namesto sprva predvidenega 180-sedežnega. / Foto: Tina Dokl

Priloga: Kamničanka

GORENJSKA
Tudi kazni ne zaležejo
Inšpektorji zaradi nepravilnega odlaganja odpadkov skrbijo za poostren nadzor in v povprečju napišejo petindvajset kazni na mesec, kljub temu pa to ne odvrne posameznikov, da na ekološke otoke ne bi vozili odpadkov, ki tja ne sodijo. 6

KRONIKA
Hribovka Mojca pravi zgled
Na več izhodiščnih točkah zahtevnih planinskih poti na Vršiču in v Ratečah so postavili opozorilne table s podobo »hribovke Mojce«, ki planincem svetuje, naj pot nadaljujejo samo z ustrezno opremo. 14

RAZVEDRILO
Slavili gorenjski kmetje
Na največjem dogodku podeželske mladine, Kmečkih igrah na Poljani na Prevaljah, so letos zmagali Gorenjci: Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine. Pravzaprav so kar pometli s konkurenco. 23

ZADNJA
Ob polni luni na Jamnik
Minuli torek,ob času polne lune, je prvič potekal nočni pohod na Jamnik oziroma gorenjski balkon, kot mu pravijo. Pohod je bil obenem prvi terenski dogodek Planinskega društva Kranj ob praznovanju stodvajsete obletnice. 32

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami. Jutri in v nedeljo bo precej sončno in vse bolj vroče.

15/28 °C

jutri: precej sončno

Lenarčič kandidat za komisarja

Slovenski kandidat za komisarja v novi Evropski komisiji bo veleposlanik pri EU Janez Lenarčič.

Simon Šubic

Ljubljana – Vlada je na včerajšnji seji sklenila, da veleposlanika pri EU Janeza Lenarčiča predlaga za kandidata za evropskega komisarja iz Slovenije. Izkušenega kandidata z dolgoletnimi vrhunskimi referencami s področja mednarodnih in evropskih zadev so za kandidata za evropskega komisarja potrdili kljub negodovanju v vrstah SD, SMC in SAB. V SD, kjer so navijali za svojo kandidatko, evropsko poslanko Tanjo Fajon, z izbiro predsednika vlade Marjana Šarca pričakovano niso bili zadovoljni in so pred sejo napovedali, da Lenarčiča ne bodo podprli. SMC in SAB pa je zmotil predvsem način izbire, saj je premier predlog pripravil brez predhodnega posvetovanja s preostalimi koalicijskimi partnerji.

»Je izkušen, pozna delovanje EU, že dolgo dela v diplomaciji. To je v tem trenutku tisto, kar potrebujemo,« je sicer o Lenarčiču dejal Šarec, ko je v sredo javnosti sporočil svojo izbiro. Ob tem je še pojasnil, da je dolgo tehtal različne predloge in na koncu prišel do odločitve, da Slovenija glede na sestavo vlade potrebuje nevtralnega kandidata.

Lenarčiča zdaj čaka predstavitev pred odborom državnega zbora za zadeve EU, a njegovo mnenje za vlado ni zavezujoče. Vlada bo potem svoj predlog posredovala novi predsednici Evropske komisije Ursuli von der Leyen. Če bo ta s kandidatom zadovoljna, bo moral Lenarčič prestati še zaslišanje v Evropskem parlamentu.

Dohodnina do konca meseca

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Zavezanci za vložitev napovedi za odmero dohodnine so najpozneje do 15. junija na dom prejeli informativni izračun dohodnine. Tisti, ki do tega datuma niso prejeli informativnega izračuna dohodnine, čeprav so imeli v letu 2018 dohodke, ki so obdavčeni z dohodnino, morajo dohodninsko napoved vložiti sami. To morajo storiti najpozneje do 31. julija, ne glede na višino prejetega dohodka. Napoved vložijo na finančnem uradu, v katerem je v času vložitve napovedi vpisan v davčni register. Obrazec napovedi za odmero dohodnine je dostopen na vseh finančnih uradih in na spletni strani Finančne uprave RS.

Zavezanci, ki so uveljavljali olajšavo za vzdrževane družinske člane elektronsko prek sistema eDavki, naj bi že včeraj prejeli vračilo dohodnine, in sicer gre za 66.762 zavezancev. Tistim, ki so prejeli informativne izračune dohodnine za leto 2018 v drugi tranši (v začetku junija) in so upravičeni do vračila dohodnine, bo znesek nakazan na njihov TRR do 31. julija. Vračilo bo izvedeno pod pogojem, da zavezanec ni vložil ugovora zoper informativni izračun dohodnine (v tem primeru informativni izračun dohodnine ne velja kot odločba in posledično ni izvršilnega naslova za vračilo) in da se mu vračilo ni pobotalo z morebitnimi drugimi zapadlimi obveznostmi.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 9. julija 2019, prejme dve vstopnici za koncert Marije Šerifović v Ljubljani Tatjana Brelih iz Škofje Loke. Nagrajenki čestitamo!

V hramu demokracije je najmlajša

Ljudmilo Novak je ob izvolitvi v Evropski parlament v poslanskih klopeh te dni zamenjala Tadeja Šuštar iz Domžal. Biologinja po izobrazbi večjih političnih izkušenj nima, z osemindvajsetimi leti je med poslanci najmlajša.

Jasna Paladin

Domžale – Tadeja Šuštar iz Preserij pri Radomljah bo septembra dopolnila 29 let, zadnja tri leta pa živi v Domžalah. Po izobrazbi je magistrica strukturne in funkcionalne biologije, delo je v zasebnem farmacevtskem podjetju do nedavnega opravljala kot samostojna podjetnica. Od zadnjih lokalnih volitev je domžalska občinska svetnica NSi, do nedavnega pa je bila tudi podpredsednica strankinega podmladka. Igra kitaro, rada poje, obdeluje domač vrtiček in bere.

Z novo poslanko smo se pogovarjali teden dni za tem, ko so ji poslanci potrdili mandat. Kljub parlamentarnim počitnicam ji dela te dni ne manjka.

Ljudmilo Novak je v državnem zboru zamenjala mlada Tadeja Šuštar iz Domžal.

V torek, 9. julija, ste tudi uradno postali nadomestna poslanka državnega zbora, kar pa vas niti ni presenetilo ...

Že takoj po parlamentarnih volitvah je bilo jasno, da sem v volilnem okraju, kjer sem kandidirala, druga po vrsti, in že takoj sem vedela, da je povsem možno, da vstopim v parlament. Prvič je na to kazalo, ko se je naša stranka pogovarjala za vstop v vlado in bi Ljudmila Novak lahko postala ministrica, nato pa ob evropskih volitvah, ko je bila Novakova tudi izvoljena in sem jo zdaj tudi zamenjala. Vse od volitev sem bila tako nekako v nizkem startu in v pričakovanju, kako se bodo razmere izšle. Zdaj se je izšlo.

Političnih izkušenj nimate veliko. Kdaj in zakaj ste postali članica NSi?

Članica stranke sem od leta 2011, to pa je bilo obdobje, ko je NSi izpadla iz parlamenta. In takrat sem si rekla, da stranki lahko pomagam s svojim članstvom. Všeč so mi namreč vrednote, ki jih zagovarjajo. Zdelo se mi je, da vsaj nekaj malega lahko prispevam. Leto kasneje sem že sodelovala na kongresu Mlade Slovenije in bila izvoljena za predsednico regijskega odbora. Kar precej sem se angažirala, in če mi je nekaj zaupano, potem svoje delo izpeljem odgovorno. To so spoznali tudi v stranki in tako sem lani kandidirala in bila izvoljena na listi za občinsko svetnico, nato pa še na državnozborskih volitvah. Resda izkušenj s politiko še nimam veliko, a prihajam iz velike družine, saj imam šest sester in enega brata – in če kaj, potem mi je dobro znano prilagajanje. Znam sklepati kompromise, brez česar v politiki ne gre. Doma smo si peli pesmico: Vsakdo svoje želje ima, izpolniti se vseh ne da, če vsak malo potrpi, pa slabe volje ni.

Kakšni so vaši prvi vtisi iz parlamenta?

V prvem tednu sem se ubadala predvsem s tehničnimi vprašanji in spoznavanjem same stavbe, seveda pa tudi nisem povsem natanko vedela, kako naj se sploh lotim dela. Poslanski kolegi mi veliko pomagajo in k sreči so zdaj tudi parlamentarne počitnice, da imam čas predelati vse gradivo, zakone in strategije ter podrobneje spoznati delo. Prevzela sem odbore Ljudmile Novak. Ko so me v tej vlogi prvič poklicali v dvorano, sem se šele dobro zavedala, da sem postala del nečesa velikega in pomembnega. Spremljal me je mogočen občutek, se pa zdaj še bolj zavedam tudi odgovornosti, ki je prišla s to funkcijo.

So vam izkušeni poslanski »mački« zaupali kakšne dragocene nasvete?

Za zdaj so to bolj praktične in tehnične stvari in tudi kaj koristnega o javnem nastopanju. Strankarski kolegi sicer prav nič ne pritiskajo name, dali so mi čas, da se spoznam s stvarmi.

Katere so tiste stvari, za katere se boste zavzemali kot poslanka?

To bodo predvsem področja znanosti, varstvo narave, kulturna dediščina in problematika mladih.

Kaj pa domžalsko-kamniški interesi, ki jih boste zagovarjali pri odločevalcih na ravni države?

Iskreno povedano, s temi področji ta hip še nisem seznanjena, je pa vsekakor moj namen, da kot poslanka kaj dobrega naredim tudi za svoje soobčane in domačo občino. Z domžalskim županom Tonijem Dragarjem se v tej vlogi še nisem sestala, nameravam pa imeti stik z volivci, tudi prek poslanske pisarne, ki deluje v Domžalskem domu vsak ponedeljek med 9. in 10. uro. Vesela bom vseh predlogov, pobud in odzivov.

Drži, da ste nedavno delali kot taksistka?

Drži. Po končanem magisteriju sem kar nekaj časa zaman pisala prošnje za službo, in ko ni bilo niti vabil na razgovore, sama pa sem želela delati, sem se odzvala na zaposlitveni oglas taksi službe in bila sprejeta. Slabo leto sem tako vozila taksi po Ljubljani, do potankosti spoznala mesto in številne ljudi, dobila zelo veliko izkušenj in ne nazadnje sem tako spoznala tudi svojega naslednjega delodajalca. Bilo je zelo naporno, to sploh ni lahek poklic, a ponosna sem na to obdobje, saj sem dokazala, da sem pripravljena poprijeti za vsako delo.

Ministri o predsedovanju Svetu EU

Danica Zavrl Žlebir

Brdo pri Kranju – Na Brdu so se ta teden sestali ministri in razpravljali o predsedovanju Slovenije Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021. Predlagano gradivo bo vlada obravnavala na prvi avgustovski seji. Ideja Evropske unije je osnovana na vladavini prava, trajnostnem razvoju v najširšem pomenu s socialnega, okoljskega, prehranskega, finančnega in raziskovalno-znanstvenega vidika. Na posvetu ministrov, ki ga je sklical premier Marjan Šarec, so kot prednostne naloge opredelili vladavino prava, trajnostni razvoj in varnost ter Zahodni Balkan.

Slovenija bo že drugič predsedovala Evropski uniji, odkar je leta 2004 postala članica povezave. Vmes je sicer začela veljati Lizbonska pogodba, s katero je Evropska unija dobila stalnega predsednika Evropskega sveta, tako da je vloga predsedujoče države manjša. Vlada stroške projekta ocenjuje na osemdeset milijonov evrov, sporoča urad vlade za komuniciranje. Slovenija bo v drugi polovici leta 2021 predsedovala tridesetim ministrskim zasedanjem in še več kot dva tisoč drugim – večinoma v Bruslju, a tudi v Sloveniji.

Pravice ob vstopu na trg dela

Po raziskavi Evroštudent VI prek napotnice redno med študijskim letom delo opravlja triintrideset odstotkov študentk in študentov, občasno pa petindvajset odstotkov, in dokler država ne bo uredila štipendijske politike, študentskega dela ne bo manj, pravi Sabina Leben iz Sindikata Mladi plus.

Maša Likosar

Sindikat Mladi plus se zavzema za pravice študentov, dijakov in mladih brezposelnih ter jih želi izobraziti o njihovih pravicah ob vstopu na trg dela. Sabina Leben pravi, da veliko študentov in dijakov ne pozna pravic, ki izhajajo iz študentskega dela, in zato dostikrat pride do kršitev s strani delodajalca. »Občasno imajo študentje probleme, ker jim delodajalec ali odgovorna oseba slabo ali ne dovolj natančno razloži in pokaže delo. Vse večkrat se zgodi, da delodajalec najprej zahteva uvajalno obdobje, ki ga študentu ali dijaku potem ne želi plačati,« pojasni Lebnova.

Pravice, ki izhajajo iz študentske napotnice

Študentje in dijaki naj bodo pozorni svoje pravice. »Imajo pravico do plačanega odmora, to pomeni, da jim v primeru osemurnega dela pripada trideset minut plačanega odmora. Tisti, ki delo opravljajo na vročini, naj se z delodajalcem dogovorijo o tem, da večkrat lahko odidejo na krajši odmor in poskrbijo za rehidracijo,« pojasni Lebnova in nadaljuje: »Pravica študentov in dijakov je tudi, da dobi svoj potrjeni izvod študentske napotnice, na podlagi katere v primeru sporov lahko dokazuje, da so pri določenem delodajalcu opravljali delo. Imajo pravico do opravljanja tečaja iz varnosti in zdravja na delovnem mestu. V primeru, ko opravljajo delo pod nadzornimi kamerami, morajo biti o tem predhodno obveščen in podpisati soglasje za delo pod nadzornimi kamerami.« Delodajalci morajo ob uporabi začasnega in občasnega dela dijakov in študentov ob predpisih na področju začasnega in občasnega dela dijakov in študentov po besedah Sabine Leben upoštevati tudi določbe Zakona o delovnih razmerjih o prepovedi diskriminacije, enaki obravnavi glede na spol, delovnem času, odmorih in počitkih, posebnem varstvu delavcev, ki še niso dopolnili 18 let, in o odškodninski odgovornosti ter Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

Ko delo pomeni preživetje

Pomembno je, da dijaki in študentje vedo, da je študentsko delo delo prek napotnice, kar pomeni, da imajo pravico, da prenehajo delati, ko jim to ne ustreza več, enako pa lahko naredi tudi delodajalec, pravi Lebnova. »Študentsko delo ne pozna odpovednega roka, zato lahko dijak ali študent v primeru spora z delodajalcem odide brez posledic. Na enak način lahko delodajalec prekine sodelovanje,« pojasni Lebnova in doda, da delodajalci dostikrat dijakom in študentom dajo v podpis neke vrste pogodbo, s katero se želijo zavarovati, da bodo ti redno in vestno opravljal svoje delo. »Vsi taki dokumenti so nični. V večini primerov, ko gre za slabo opravljanje dela, lahko vzroke iščemo v tem, da študent ali dijak nima dovolj informacij o poteku dela ali pa si morda ne upa vprašati za dodatna pojasnila. Ne smemo spregledati tudi dejstva, da večina študentov in dijakov opravlja dela, za katera nimajo izobrazbe ali predhodnega znanja. Nekateri so v delo tudi prisiljeni zaradi ekonomsko-socialnega statusa, zato opravljajo različna dela, ki jih morda ne veselijo, omogočijo pa preživetje njim ali celo njihovim bližnjim. Ko delo pomeni preživetje, pri študentih ne gre iskati navdušenja in entuziazma za opravljanje dela.«

Sabina Leben iz Sindikata Mladi plus pravi, da je študentskega dela v času poletnih počitnic več kot med študijskim oziroma šolskim letom. / Foto: Tina Dokl

Usklajevanje z rastjo povprečne plače

Sabina Leben je še pojasnila, da se minimalna urna postavka, ki trenutno znaša 4,89 evra bruto oziroma 4,13 evra neto, usklajuje z rastjo povprečne plače. »Najbolj problematično je, ker vlada z usklajevanjem vsako leto zamuja in je postavka nekoliko nižja, kot bi bila v primeru rednega usklajevanja. Položaj študentov bi lahko že sedaj izboljšali delodajalci sami s tem, da bi se držali vseh zakonskih obvez, predvsem rednih izplačil,« je še povedala Lebnova in sklenila, da se dijaki in študentje lahko v primeru spora z delodajalcem obrnejo na Sindikat Mladi plus, kjer svojim članom nudijo tudi pravno svetovanje in pravno zastopanje.

Pred komarji ščitijo le redki izdelki

Test izdelkov za zaščito pred piki komarjev je pokazal, da so zares učinkoviti le redki.

Ana Šubic

Kranj – Poleti potrošniki pogosto posegajo po sredstvih za zaščito pred piki komarjev, t. i. repelenti, ob tem pa se postavlja vprašanje o njihovi učinkovitosti. Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) je predstavila ugotovitve testa francoske potrošniške organizacije, ki je preverila učinkovitost različnih izdelkov za odganjanje komarjev. Pršila in losjoni so se sicer izkazali za učinkovite, a za krajši čas, kot bi pričakovali. Večina proizvajalcev obljublja zaščito pred piki od šest do osem ur, nekateri celo do dvanajst. »Kolikšna bo v tem času zaščita, z deklaracij ne izvemo, zato so preizkuševalci postavili testno spodnjo mejo, da sredstva morajo zagotavljati vsaj 95-odstotno zaščito v času obljubljenega trajanja zaščite,« so razložili na ZPS. Pri veliki večini izdelkov je bila spodnja meja dosežena že po treh urah od nanosa, le trije izdelki so visoko zaščito ohranili še četrto uro. Pozneje je vsem repelentom učinkovitost znatno upadla. Prepričale niso niti različne naprave za odganjanje komarjev (z ultrazvokom, LED-sijalko s funkcijo odganjanja komarjev, oddajanjem insekticida). »Med testiranimi napravami, ki jih lahko kupimo pri nas, je ena v dvanajstih urah odvrnila le šest odstotkov tigrastih in dvanajst odstotkov navadnih komarjev, druga je odgnala le malenkost več tigrastih komarjev in 35 odstotkov navadnih komarjev,« so sporočili z ZPS. Zapestnice so se izkazale za neučinkovite. Večina preizkušenih naj bi komarje odganjala z vonjavami eteričnih olj (citronela, geranija ...), a so ti med preizkusom nemoteno pristajali kar na zapestnicah in preizkuševalce pikali celo tik ob njih. ZPS sicer potrošnikom predlaga, naj se, če se le da, pred komarji zaščitijo brez kemije. Nosijo naj svetla in ohlapna oblačila, ne uporabljajo odišavljenih izdelkov za osebno higieno in nego, saj komarje privlačijo določene dišave, ne posedajo naj zunaj pregreti in prepoteni, namestijo naj mreže proti komarjem. Odsvetujejo uporabo izdelkov z večjo koncentracijo aktivne snovi, saj to ne pomeni tudi večje zaščite, prav tako je ne poveča večja količina repelenta. Repelent se nanese le na izpostavljene dele kože, sredstva pa ne pršimo neposredno na obraz, ampak najprej na dlani, med drugim svetujejo na ZPS.

K KOMENTAR
Vilma Stanovnik

Smeti naše vsakdanje

Vsak dan se vsaj dvakrat vozim po cesti skozi Bitnje. Hote ali nehote sem zato vedno znova opazovala ekološki otok pri tamkajšnjem gasilskem domu. Komunala Kranj je namreč že pred leti tam postavila zabojnike za smeti, tako imenovane zvonove, ob njih pa tudi tablo z natančnimi navodili, kakšne smeti sodijo v določen zabojnik.

Nekaj časa je bil ekološki otok urejen, domačini so očitno natančno prebrali navodila in se vestno lotili ločevanja odpadkov. Po časopisih, radiju in televiziji je bilo vrsto oddaj, kaj lahko sami naredimo za lepše okolje, kako pomembno je ločevanje odpadkov, so se učili že v vrtcih in šolah. Marsikdo od starejših je priznal, da je, takrat ko se je znašel v zadregi, v kateri zabojnik sodi določen odpadek, povprašal otroke.

A stvari so se kmalu začele zapletati. Nekateri, ki so smeti pripeljali do zabojnikov, so te odvrgli kar v njihovo bližino in se niso niti toliko potrudili, da bi jih spravili skozi odprtino. Prav tako so se ob cesti ustavili tudi takšni, ki so že vnaprej vedeli, da njihovi odpadki tja ne sodijo. A jim je bilo očitno lažje, kot se odpeljati do zbirnega centra in odpadke (brezplačno) pustiti tam.

Kar nekajkrat sem se ob koncu tedna peljala skozi Bitnje in opazovala, kako se tam kopiči gradbeni material, stare televizije in pralni stroji, tudi otroški vozički in še marsikaj. Škatle in vreče z odpadki so včasih stale vse do ceste.

Ni bilo malokrat, ko sem videla tudi tovornjak in delavce, ki so vanj nalagali različno robo, ki je niso mogli odpeljati z običajnimi kamioni za praznjenje zabojnikov.

Domačini so opozarjali na nesnago in se jezili, dokler niso pred kratkim pospravili nesnage skupaj z zabojniki. Toda tudi ko zabojnikov ni bilo več, so nekateri še vedno dovažali vreče z odpadki, belo tehniko in vse ostalo, za kar so doma pač ugotovili, da jih ne zanima več. Šele zadnjih nekaj dni opažam, da odpadkov tam ni več.

Žal je podobno tudi drugje po občini in državi (te dni najbolj odmeva nesnaga na ekoloških otokih v Mariboru), v komunalnih podjetjih, tudi v Komunali Kranj, pa enostavno ne najdejo odgovora, kaj storiti. Stroške z dodatnim odstranjevanjem so vsak mesec večji in seveda bo edina možnost, da se povečajo zneski na položnicah. Tudi kazni tistim, ki jih inšpektorji najdejo in kaznujejo, ne zaležejo veliko. Podobno je z različnimi akcijami ozaveščanja in opozarjanja, naj se izogibamo nepotrebni embalaži.

Je res edino, kar nam ostane, da se vedno znova sprašujemo, ali nekaterim ni mar ne za naravo ne za soljudi? In predvsem, ali še ne vedo, da bi tudi naši otroci in vnuki radi živeli v lepem in zdravem okolju?

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

KRATKA NOVICA

Obnova ceste v Mevkuž

Gorje – V občini Gorje so se lotili obnove lokalne ceste v Mevkuž. Celovita obnova cestišča je predvidena na delu od zaključka pločnika ob parkirišču pri pokopališču do križišča javnih poti v naselju Višelnica. V času del, ki se bodo začela v ponedeljek, 22. julija, bo na cesti veljala popolna zapora, ki bo trajala predvidoma do 22. avgusta. Obvoz bodo uredili po občinskih cestah na odseku Zgornje Gorje– Fortuna. »Z izvajalci se bomo trudili, da bo mogoč dostop do objektov na trasi obnove ceste, v primeru, da bo v določenem časovnem obdobju dostop onemogočen, pa je možno parkiranje na parkirišču pri pokopališču,« so še sporočili z Občine Gorje.

Poleti o zimskem akcijskem načrtu

V Bohinju se že vrsto let spopadajo s težavami v času zimske turistične sezone, zato so v želji po izboljšanju turistične zasedenosti v zimskem času pristopili k pripravi zimskega akcijskega načrta.

Andraž Sodja

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet se je na nedavni seji seznanil z akcijskim načrtom za zimski turizem in ga v prvem branju tudi potrdil. Načrt poleg popisa obstoječega stanja na zimskih turističnih in športnih objektih kaže tudi usmeritve bohinjskega turizma v prihodnje, ki naj bi prispevale k izboljšanju zimske zasedenosti. Bohinj v zadnjih štirih letih beleži izjemno rast namestitev in povprečno 16-odstotno letno rast nočitev, vendar pa so pozitivni trendi vezani izključno na kratko poletno sezono, medtem ko statistično v zimskem času obisk stagnira predvsem zaradi negotovosti snega na smučiščih in vse manjše verjetnosti, da bo v decembru mogoče smučati v Bohinju.

V akcijskem načrtu so si Bohinjci zastavili ambiciozen cilj: povečati število zimskih nočitev za sto odstotkov. Za doseganje tega cilja so pripravili tri strategije, ki vključujejo snežno garancijo, petzvezdična doživetja in prepoznavne športne dogodke. Med najpomembnejšimi predlaganimi ukrepi je ustanovitev konzorcija, tj. inicialne skupine ponudnikov za spodbujanje zasneževanja v velikih centrih, ob hkratni ureditvi manjših centrov v dolini za družine in tekaških prog z zanesljivim snegom, kjer naj bi glavnino sredstev dolgoročno zagotovilo turistično gospodarstvo oziroma zasebni kapital. Kakršenkoli model bo lahko deloval samo v soglasju večine turističnih subjektov, ki bodo morali prispevati tudi pomemben del denarja. Novi konzorcij bi po načrtu moral zaživeti že s prihajajočo zimo in prevzeti upravljanje manjših smučarskih centrov v dolini. Akcijski načrt sicer predvideva še vrsto drugih ambicioznih projektov, pri katerih so se zgledovali po dobrih praksah v Sloveniji (Kranjska Gora) in tudi v tujini. Tako so med idejami ureditev ledene dežele Pod skalco, središča Bohinjske Bistrice kot alpske vasi, drsališča v Bohinjski Bistrici in smučišča Kozji hrbet – Telečnica ter projektna podpora obstoječim zimskošportnim centrom Vogel, Senožeta, Soriška planina in Nordijski center Polje, kjer po najbolj ambicioznem načrtu predvidevajo celo možnost 180-metrske letalnice za skakalke.

Občinski svetniki so z dopolnitvami predlog načrta podprli kljub izraziti skepsi, da bo težko pripraviti turistično gospodarstvo za sodelovanje v konzorciju, ki bi deloval po že ustaljenem principu iz sosednje Avstrije, kjer za zimsko infrastrukturo skrbi celotna destinacija. Pomisleke pa so izrazili tudi na račun vse toplejših zim in pogostih ''miklavževih'' povodnji v Bohinju, ki bi lahko v prazničnem obdobju izničile trud prizadevanja z umetnim zasneževanjem in povzročile visoke stroške.

Bolnišnica z vršilko dolžnosti

Splošno bolnišnico Jesenice bo začasno vodila zdravnica, specialistka kirurgije Anja Jovanovič Kunstelj, ki je bila doslej strokovna direktorica bolnišnice.

Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Anja Jovanovič Kunstelj je bila imenovana za vršilko dolžnosti direktorice Splošne bolnišnice Jesenice.

Urša Peternel

Jesenice – Svet javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Jesenice je v sredo na njegovo prošnjo razrešil dosedanjega direktorja Janeza Poklukarja. Poklukar odhaja v Ljubljano, saj je bil izbran za direktorja UKC Ljubljana. Za vršilko dolžnosti direktorice Splošne bolnišnice Jesenice je svet zavoda imenoval Anjo Jovanovič Kunstelj. Funkcijo bo začela opravljati, ko bo soglasje k razrešitvi sedanjega direktorja Janeza Poklukarja dala še vlada.

Jovanovič Kunstljeva je zdravnica, specialistka kirurgije, ki je bila doslej strokovna direktorica bolnišnice.

Kot je prejšnji teden napovedal predsednik sveta zavoda Dušan Krajnik, bodo konec poletja objavili razpis za izbiro direktorja s polnimi pooblastili.

Novo vozilo za radovljiške gasilce

Radovljica – Občina Radovljica bo PGD Radovljica sofinancirala nakup novega vozila za gašenje z gasilsko cisterno, ki bo nadomestilo sedanje dotrajano vozilo društva. Ocenjena vrednost novega vozila znaša 240 tisoč evrov, večino sredstev bo v letošnjem in prihodnjih dveh letih prispevala občina, nekaj sredstev bodo tudi s prodajo starega vozila zbrali gasilci sami.

Izredna seja o deponiji in hokeju

Skupina jeseniških občinskih svetnikov zahteva rešitev problematike smradu in zagotovitev finančne pomoči hokejskemu društvu.

Urša Peternel

Jesenice – V ponedeljek se bodo jeseniški občinski svetniki sestali na prvi izredni seji. Sklic je zahtevala svetniška skupina stranke Levica – Jeseniška alternativa, ki je zbrala dovolj podpisov občinskih svetnikov za sklic izredne seje. Sejo zahtevajo zaradi dveh problemov: po njihovem mnenju nevzdržnih razmer na deponiji Mala Mežakla in problematike hokeja.

Kot opozarjajo, se stanje na deponiji slabša, razmere pa postajajo vse bolj nevzdržne. Odpadki se kopičijo, smrad pa je vse hujši, kar občutijo predvsem okoliški prebivalci. Skupina svetnikov bo zato na izredni seji predlagala občinski upravi, naj zaradi kršenja koncesijske pogodbe, sklenjene s podjetjem Ekogor, prepove dovoz lahke in težke frakcije iz drugih občin, dovoz naj bo dovoljen samo za občino Jesenice, in to do vzpostavitve vzdržnega stanja, kar bo hkrati preprečilo tudi smrad. Obenem bodo predlagali občinski upravi, naj koncesionarju, to je podjetju Ekogor, zaračuna uporabo občinskega zemljišča na deponiji, na katerem zdaj brezplačno kopiči odpadke.

In kako predlog, naj del dobička javnega komunalnega podjetja namenijo za pomoč hokejskemu društvu, komentira direktor podjetja Jeko Uroš Bučar? »Na predlog uprave podjetja Jeko naj bi bil izplačani dobiček namenjen izgradnji in obnovi vse bolj iztrošene komunalne infrastrukture, predvsem vodovoda. Kot vemo, pa je odločanje o proračunskih postavkah v rokah strokovnih organov občine in občinskega sveta,« je dejal.

Druga točka dnevnega reda izredne seje pa se naša na zagotovitev finančne pomoči članskemu hokejskemu društvu HDD Jesenice. Skupina občinskih svetnikov meni, da Občina Jesenice z županom na čelu mora k reševanju hokeja pristopiti z vso odgovornostjo in pred novo sezono zagotoviti sredstva, ki bodo omogočila delovanje HDD Jesenice. Zato predlagajo, da dobiček javnega podjetja Jeko v višini petdeset tisoč evrov namenijo za premostitev finančnih težav HDD Jesenice. V proračun za prihodnje leto pa naj po predlogu prek nove postavke Promocija mesta Jesenice zagotovijo financiranje športnih klubov in društev, katerih članska moštva tekmujejo v mednarodnih tekmovanjih in s svojimi uspehi pripomorejo k ugledu in promociji mesta Jesenice.

Obetaven začetek poletne sezone

V prvih šestih mesecih se je število nočitev v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za pet odstotkov.

Mateja Rant

Bled – Na Bledu letos znova podirajo rekorde v številu prenočitev. V prvih šestih mesecih se je število nočitev v primerjavi z lani povečalo za pet odstotkov, junija pa za osem odstotkov. V Turizmu Bled si zato v prihodnje bolj kot nadaljnje rasti števila nočitev želijo večje kakovosti, je razložil direktor Turizma Bled Tomaž Rogelj. Sredstva tako namesto v promocijo vlagajo v konkretne projekte, s katerimi želijo na Bledu ustvariti pogoje za petzvezdična doživetja. »Pri vsaki stvari se vprašamo, kakšen je vpliv na okolje. Tega moramo ohraniti tako za domačine kot tudi za goste, ki prav zaradi tega prihajajo na Bled.«

Letos so nekoliko presenetljivo zaznali tudi precejšen porast domačih gostov, ki jih je bilo v prvem polletju kar za četrtino več kot v enakem obdobju lani in so se uvrstili na sedmo mesto. Med gosti sicer še vedno prevladujejo Angleži, sledijo Nemci, Italijani in Američani, dobri gostje pa so po Rogljevih besedah tudi Madžari, ki so na petem mestu. Na Bledu imajo ta čas že med 8700 in 8800 turističnih postelj, kar je okrog tisoč več kot lani, s čimer Rogelj ni najbolj zadovoljen. Število turističnih postelj namreč že presega število prebivalcev, kar je na meji vzdržnosti, če želijo razvijati trajnostni turizem. Zato načrtujejo tudi izobraževanja za sobodajalce, kako lahko izboljšajo kakovost namestitev in kako naj goste privabijo tudi s svojimi posebnostmi. Verjame, da bi bili taki sobodajalci lahko potem zgled vsem drugim. Veseli ga, da se v zadnjem času veliko vlaga tudi v prenovo hotelov na Bledu. Hotel Jelovica z novim imenom Bled Rose Hotel je tako že odprl svoja vrata, čeprav še poteka prenova velnesa. Pozno jeseni se bo začela prenova Hotela Park, prenovili pa naj bi tudi Hotel Krim.

V Tržiču potrebujejo vsaj tri poštarje

V Sindikatu poštnih delavcev so nezadovoljni z uresničevanjem februarskega dogovora o stavkovnih zahtevah v Pošti Slovenije. V Tržiču manjkajo vsaj trije poštarji, obstoječi pa imajo že preveč nadur.

Simon Šubic

Čeprav obseg univerzalnih poštnih storitev upada, so pismonoše vse bolj obremenjeni. Razlog se skriva v povečevanju tržnih storitev in pomanjkanju kadra. / Foto: Gorazd Kavčič

Tržič – Pet mesecev po sklenitvi dogovora o stavkovnih zadevah, s katerim so se tik pred zdajci izognili stavki poštnih delavcev, se napetosti med socialnimi partnerji v Pošti Slovenije še niso polegle. Sindikat poštnih delavcev (SPD) je pred dnevi zaradi nespoštovanja stavkovnega sporazuma k takojšnjemu ukrepanju pozval celo kabinet predsednika vlade Marjana Šarca, ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška, Slovenski državni holding in parlamentarne stranke. Predsednik SPD Saša Gržinić v pozivu še vedno poudarja dolgotrajne bolniške odsotnosti, ki so posledica neustreznega delovnega okolja, neenakomernega delovnega časa in posledično preobremenjenosti zaposlenih. Sindikat pa je zaradi domnevnih kršitev delovne zakonodaje Pošto Slovenije pred dnevi prijavil tudi delovni inšpekciji.

V sindikatu med drugim opozarjajo, da obremenjenost poštnih delavcev še vedno narašča in ti ne zmorejo opraviti svojega dela v osmih urah, čeprav obseg univerzalne poštne storitve iz leta v leto upada. Kljub temu morajo poštarji delati v neenakomernem delovnem času, kar je posledica krepitve tržnih storitev skupine Pošta Slovenije, ki pa po opozorilih sindikata niso zakonit razlog za organizacijo neenakomernega delovnega časa. Ob tem delodajalcu tudi očitajo, da še vedno nima elektronskega beleženja delovnega časa in da nadure na pošti še vedno zaokrožujejo na tridesetminutne intervale, kar v seštevku šest tisoč zaposlenih prinaša nešteto zaokroženih in neprimerno odvzetih ur. Zaradi kadrovske stiske številni zaposleni tudi niso smeli do konca junija izkoristiti lanskega letnega dopusta, še opozarjajo v sindikatu.

Gržinič kot primer navaja Pošto Tržič, kjer trenutno dela enajst pismonoš, potrebovali pa bi jih vsaj 14. Eden od pismonoš je tako že v prvih šestih mesecih opravil 211 nadur, čeprav bi jih po zakonu lahko največ 170 na leto, izjemoma pa do 230. Ker zdaj nadur ne sme več opravljati, četudi mu v osmih urah ne bo uspelo raznositi vseh pošiljk, bodo posledice čutile stranke, ki bodo morale na pošto čakati dan dlje. V Pošti Slovenije se kadrovske problematike v Tržiču zavedajo. V zadnjih dveh mesecih so že zaposlili tri nove sodelavce, pri delu pomagajo tudi študenti in občasno sodelavci iz sosednjih pošt. »Nove sodelavce še vedno iščemo,« zagotavljajo. Dodatne zaposlitve v Pošti Slovenije sicer potekajo v skladu s terminskim planom, dodajajo. »Od zastavljenih 312 dodatnih zaposlitev jih je konec junija realiziranih že 166. Zaposlenim, ki do 30. junija niso mogli izkoristiti lanskega letnega dopusta, bo to zagotovljeno v najkrajšem možnem času oziroma najpozneje do 31. avgusta.«

Glede dogovora o stavkovnih zahtevah pa v Pošti Slovenije zagotavljajo, da nobene zaveze iz dogovora niso pustili odprte. Večina jih je že realiziranih ali so v izvajanju, za uresničitev nekaterih zavez pa potrebujejo več časa, so pojasnili. »Da so sprejeti ukrepi, ki so bili dogovorjeni z dogovorom med socialnimi partnerji pravi, kaže tudi primerjava podatkov. V letu 2019 je manj viškov ur kot v enakem obdobju lani. Prepričani smo, da bo z dodatnimi zaposlitvami prišlo do razbremenitev tudi vseh drugih delavcev,« zagotavljajo. Zaokroževanje nadur na trideset minut se ne izvaja, temveč se v skladu z zakonodajo nadure zaokrožujejo na polne ure, so še zatrdili.

Poudarek na okusih Bleda

Konec tedna na Bled vabijo Blejski dnevi, ki jih bodo letos še nadgradili z Okusi Bleda in izdelki, ki jih ponujajo pod destinacijsko blagovno znamko Blejski lokalni izbor.

Mateja Rant

Bled – Blejski dnevi, ki sodijo med najstarejše in najbolje obiskane prireditve na Bledu, so bili v preteklosti namenjeni predvsem povečanju obiska na Bledu ter zabavi domačinov in gostov, letos pa jim želijo dati še nov pomen in smisel, je poudarila Romana Purkart iz Turizma Bled. Letos bo zato poudarek na Okusih Bleda in izdelkih, ki jih ponujajo pod destinacijsko blagovno znamko Bled Local Selection oziroma Blejski lokalni izbor.

Poleg že uveljavljenih izdelkov, ki jih ponujajo pod omenjeno blagovno znamko, bodo na Blejskih dnevih premierno predstavili še vodo Blejko. Letos so uvedli tudi novost, ki so jo poimenovali Bled predstavlja in v v okviru katere bodo vse tri dni gostili čuvarje starih obrti iz Poljanske doline, dolina bo predstavila tudi svojo bogato kulturno dediščino. Danes se jim bodo pridružili še gostje iz prijateljskega mesta Beljak. Na odru na promenadi bodo danes nastopili domačini John F. Doe, njihovi gostje bodo Hamo in Lumberjack. Jutri se bodo na odru predstavili zmagovalci letošnjega Blejskega zlatega mikrofona, ob 21. uri pa bo nastopil Big Band Bled pod vodstvom maestra Primoža Grašiča ter solisti Urošem Perićem, Petrom Savizonom in Otom Pestnerjem. V nedeljo se obetata kar dva osrednja koncerta, in sicer bo že ob 15. uri obiskovalce zabavala blejska zasedba Slovenski pozdravi, ob 19. uri pa bo za most med Blejskimi dnevi in festivalom Okarina, ki se začenja v torek, poskrbela slovenska zasedba Katalena. Že tradicionalno bo Blejske dneve popestrila Godba Gorje, gasilci iz Podhoma pa bodo predstavili gašenje po starem. Z Deželo ljudskih pravljic s Straže bodo poskrbeli tudi za pester otroški program. Seveda tudi letos ne bodo manjkale lučke na gladini jezera, ki bodo zažarele jutri ob 22. uri, za kar vsako leto poskrbi domačin Andrej Vidic. Tako kot že nekaj let zapored bo tudi letos prireditev potekala v skladu s konceptom »zero waste« oziroma brez odpadkov, saj bodo hrano in pijačo stregli v biorazgradljivi embalaži.

Gorskokolesarski učni center

Prenova Kurirskega doma na Pristavi je zaključena, v nekaj tednih bo zaživel Gorskokolesarski učni center, v katerem bodo obiskovalce učili veščin gorskega kolesarjenja.

Urša Peternel

Javorniški Rovt – Kurirski dom na Pristavi nad Javorniškim Rovtom je obnovljen. Občina Jesenice je s pomočjo evropskega denarja dom temeljito prenovila, v njem pa bo v nekaj tednih zaživel Gorskokolesarski učni center. V teh dneh izbirajo še najemnika, ki bo center upravljal.

V sklopu del so v celoti prenovili notranjost objekta, vse napeljave, stavbno pohištvo, uredili dnevni prostor s kuhinjo, v mansardi pa tri sobe z osmimi ležišči. Nova je tudi streha. Kurirski dom, ki se nahaja nekaj sto metrov stran od Doma Pristava, bo imel vlogo Gorskokolesarskega učnega centra. Ob njem urejajo lesen poligon, na katerem se bodo obiskovalci lahko naučili veščin gorskega kolesarjenja. Posebnost poligona je tudi v tem, da ga bodo lahko uporabljali lažje gibalno ovirani uporabniki. Poskrbljeno je tudi za vso opremo, kupili so osemnajst gorskih koles s čeladami in ostalim.

Center naj bi bil odprt od maja do oktobra, v njem naj bi prirejali tečaje gorskega kolesarjenja in druge dogodke, ki sodijo v to okolje. Mimo bo vodila tudi gorenjska turnokolesarska pot Trans Karavanke od Jezerskega do Kranjske Gore.

Projekt je stal 199 tisoč evrov, pri čemer je Občina Jesenice prejela 85 odstotkov sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, saj gre za del čezmejnega projekta Alpe Adria regija doživetij.

So se pa na Občini Jesenice pri obnovi srečali s težavo, saj nikakor niso mogli dobiti izvajalca gradbeno-obrtniških del. Razpis so morali ponoviti kar štirikrat. Razlog je bil v tem, da je bila vrednost del prenizka, da bi zanimala večja gradbena podjetja, manjša podjetja, ki bi bila primerna za izvajalca, pa niso veščа elektronske prijave na razpis, ki jo zahteva zakon o javnih naročilih. Na koncu je dela izvedlo domače podjetje Kovinar Gradnje ST.

Kurirski dom je obnovljen, ob njem nastaja tudi vadbeni poligon za učenje gorskega kolesarjenja.

Študentski projekti za promocijo čebel

Radovljica – V Galeriji Šivčeva hiša je na ogled razstava z naslovom Heksagon, na kateri se predstavljajo projekti BEESpace, BeeKul in UrbanBee, ki vsak na svoj način prikazujejo inovativne kreacije, vzorce, čebelja domovanja in urbane panje ter izdelke in spominke, ki bodo pripomogli k večji prepoznavnosti Slovenije kot dežele z dolgoletno tradicijo čebelarstva ter k ozaveščanju glede pomembne vloge čebel za preživetje človeka. Razstavo so pripravile študentke in mentorji Fakultete za dizajn, pridružene članice Univerze na Primorskem. Na ogled bo do konca meseca.

Izvolili nov svet krajevne skupnosti

Ljubno – V Ljubnem so zadnjo junijsko nedeljo izvolili nov svet krajevne skupnosti. Predčasne volitve so izvedli zaradi odstopa petih članov sveta. Predsednik sveta je tako kot po prejšnjih volitvah postal Boštjan Soklič, člani pa so Vilko Praprotnik, Marija - Mica Ussai, Matjaž Jeglič, Miran Dežman, Ivan Pogačnik, Matjaž Toman, Pavla Bassanese in Marija Habjan.

Začel se je Kranfest

Ta konec tedna v Kranju poteka festival glasbe, kulture in športa, ki ga bo popestril tudi sejem domače in umetnostne obrti.

Vilma Stanovnik

Kranj – Tudi letos je program Kranfesta namenjen vsem generacijam in vsem okusom, predvsem pa poletnemu druženju v starem mestnem jedru.

Osrednji glasbeni program poteka na Glavnem odru in je obarvan z različnimi glasbenimi zvrstmi. Včeraj je nastopil Trio Vivere, nastopili pa bodo še Veseli svatje, Helena Blagne, Klapa Bonaca, Tilen Lotrič in pihalni orkester MOK z gostujočim orkestrom. Veliki oder na Slovenskem trgu je namenjen veliki sobotni zabavi s skupinama Kingston ter Bajaga & Instruktori. Za prijetno glasbo in druženje je poskrbljeno tudi na manjših prizoriščih, kot so KluBar gastropub, Cafe galerija Pungert, Kavka bar in prizorišče pred Prešernovim gledališčem.

V Kranj vabijo tudi kranjske kulinarične specialitete. Že danes bo na Glavnem trgu zadišalo po kranjskih klobasah, jutri pa bodo za prazne želodčke na prizorišču pred Prešernovim gledališčem kulinarično poskrbeli kuharski mojstri Kranske kuhne.

Na parkirišču Stara Sava poteka državno prvenstvo v odbojki na mivki, pripravljajo pa tudi športno-zabavne igre na mivki. Otroci so vabljeni na Vovkov vrt, vrt gradu Khislstein in v Letno gledališče Khislstein, kjer poteka otroški Kranfest – mini festival, na katerem se zabavajo ob animacijah, ustvarjalnih delavnicah, poslikavah obrazov, glasbenih in lutkovnih predstavah.

Kranjske ulice so se spremenile v Art tržnico unikatnih izdelkov ter sejem domače in umetnostne obrti. Manjši mestni kotički gostijo uličnо gledališče, stand up komedijo in film pod zvezdami.

Lahko se odločite tudi za naveden ogled Rovov pod starim Kranjem ali kanjona reke Kokre. Vrata bodo odprle vse muzejske in galerijske hiše.

Kot opozarjajo organizatorji iz Zavoda za turizem in kulturo Kranj bodo v času prireditve zaradi organizacijskih in tehničnih aktivnosti ter varnosti obiskovalcev postavljene popolne oziroma delne zapore cest in parkirišč.

Nikoli ne odrečejo pomoči

Jože Košnjek

Naklo – Članice Društva upokojencev Naklo, ki delujejo v skupini Starejši za starejše in jih vodi Magda Slapar, postajajo v občini vedno bolj prepoznavne. Na prijateljskem srečanju v Pirčevem domu v Podtaboru so povedale, da so lani opravile 580 obiskov starejših, letos pa že 345, med njimi je bilo kar štirideset obiskov prvih. Prav užitek je bilo poslušati, s kakšno vnemo pomagajo članice, tudi same upokojenke, pri najrazličnejših stvareh. Posamezniki se obrnejo na prostovoljke, če morajo po opravkih, pa sami nimajo prevoza. Prosijo jih, naj gredo z njimi k zdravniku ali v trgovino, jim pomagajo pri opravkih v stanovanju ali pa si preprosto zaželijo družbe in klepeta. V enem primeru so bile zaprošene za vožnjo in spremstvo na predstavi v gledališču.

Članice skupine Starejši za starejše skrbijo tudi za izobraževanje. O načinih dela s starejšimi jim je tako predavala Metoda Bole iz Zveze društev upokojencev Slovenije. Po predavanju so pokusili podbreško potico in uživali ob zvokih citer, na katere je igrala Marta Zdjelar, harmonike, na katero je igral Brane Klančnik, in petju Zdravke Klančnik.

Prostovoljke skupine Starejši za starejše Društva upokojencev Naklo med predavanjem Metode Bole

Tudi kazni ne zaležejo

Inšpektorji na področju kranjske občine ter občin Preddvor, Šenčur, Naklo in Jezersko v zadnjih mesecih zaradi nepravilnega odlaganja odpadkov skrbijo za poostren nadzor in v povprečju napišejo petindvajset kazni na mesec, kljub temu in kljub opozorilom ter ozaveščanju pa to ne odvrne posameznikov, da na ekološke otoke ne bi vozili odpadkov, ki tja ne sodijo.

Vilma Stanovnik

Kranj – Ravnanje z odpadki je področje, za katero se zdi, da ga uporabniki najbolj povežejo s komunalo. Tudi naši bralci pogosto opozarjajo na nepravilno odlaganje odpadkov, na gore smeti na tako imenovanih ekoloških otokih in poleti tudi na smrad. Predvsem o tem sva se pogovarjali z Mojco Košir Štojs, ki je zadnja dva meseca v. d. direktorice Komunale Kranj.

Foto: Primož Pičulin

Mojca Košir Štojs, v. d. direktorice Komunale Kranj

Kljub ozaveščanju in opozarjanju imamo občutek, da težav z odpadki ni konca. Kaj opažate glede ločevanja?

Lahko rečem, da vsako leto pri ločevanju odpadkov opažamo napredek in lahko pohvalimo uporabnike, saj so zelo vestni. Skrbimo namreč zato, da v vseh občinah redno izvajamo izobraževanja in svetovanja s področja ravnanja z odpadki v okviru delavnic ter na terenu.

Imate pet zbirnih centrov za odpadke. Čemu so namenjeni?

Zbirni centri so namenjeni dodatnemu ločevanju in oddaji večjih količin odpadkov. V primeru, da prenavljate stanovanje, urejate vrt ali ste zamenjali kuhinjske aparate in podobno, lahko vse odpadne stvari pripeljete v zbirni center. Prav tako je tja moč peljati odpadna olja in nevarne snovi, ki jih sicer enkrat letno zbiramo tudi prek akcij. Čeprav mislim, da uporabniki to vedno, naj ponovim, da so zbirni centri Tenetiše in Zarica v občini Kranj, Remont na Jezerskem, Naklo in Šenčur.

Pri čem se pojavljajo največje težave?

Največje težave so na področju kopičenja odpadne embalaže, poseben izziv pa je zbiranje odpadne embalaže in odpadkov na ekoloških otokih in okoli njih. Tam bomo v kratkem odstranili zabojnike za odpadno embalažo, saj ima sedaj vsaka hiša svoj rumeni zabojnik za embalažo. Če imajo premajhnega, ga lahko zamenjajo za večjega, kar se na položnici ne bo poznalo. Na ceno odvoza odpadkov vpliva le, če bi zamenjali zabojnik za mešane komunalne odpadke.

Problem je zagotovo onesnažena okolica ekoloških otokov. Nesnaga se kopiči ob zabojnikih, čeprav so ekološki otoki namenjeni zbiranju ločenih odpadkov v zabojnikih oziroma zvonovih, ne ob njih. Kaj opažate?

V zadnjem obdobju, kakšni dve leti, so razmere ob ekoloških otokih res porazne. Vsakodnevno se dogaja, da se ekološki otoki spreminjajo v mini smetišča, deponije oziroma priročna odlagališča za različne odpadke. Kljub rednemu praznjenju zabojnikov, ki jih je več kot 250, od tega skoraj dvesto samo v kranjski občini, se ob zabojnikih kopičijo nepravilno odloženi odpadki, ki kazijo podobo mesta, krajevne skupnosti, vplivajo na zdravje ljudi in konec koncev v bližnji prihodnosti tudi na denarnice uporabnikov.

Kako se spopadate s težavo nepravilno odloženih odpadkov okoli ekoloških otokov?

Predvsem vztrajno. Redno ozaveščamo in opozarjamo. Naredili smo analizo stanja na terenu in uvedli poostren nadzor. Odzivamo se na klice uporabnikov in redno pospravljamo okolico ekoloških otokov. Pomagamo si tudi z varnostno službo. Mesečno v povprečju pospravimo okoli deset ton nepravilno odloženih odpadkov, ki so odloženi ob zvonove na eko otoku, mesečna količina odpadkov, ki jo zberemo iz zvonov na ekoloških otokih pa je v povprečju 233 ton. Naše ekipe na terenu redno čistijo nesnago okoli eko otokov, za kar porabimo dodatnih 105 delovnih ur mesečno, za praznjenje zabojnikov na ekoloških otokih pa mesečno porabimo 415 delovnih ur. Prav velikega učinka ni, saj se nesnaga zopet pojavi čez noč. Stalni poostreni nadzor za nas predstavlja dodatni strošek, ki se bo prej ali slej poznal na položnicah uporabnikov.

Nekaj ekoloških otokov ste v zadnjem času umaknili. Zakaj?

Na nekaterih mestih, kjer je bilo stanje nevzdržno in kjer so bili kupi nesnage stalni, smo morali zvonove začasno umakniti. Nepravilno odloženih odpadkov sčasoma tam ni več. Pozivamo, da tisti, ki vidijo koga, ki na ekološki otok pripelje stvari, ki se tam ne odlagajo, osebo opozorijo. Če ne pomaga, naj slikajo ter sporočijo na komunalo ali medobčinskemu inšpektoratu, ki je pristojen za sankcioniranje. Komunala Kranj ima pristojnosti le za opozarjanje kršiteljev.

Koliko kazni pa je bilo izrečenih tistim uporabnikom, ki so nepravilno odložili odpadke?

V zadnjem času v povprečju 25 na mesec. Višina sankcije je petsto evrov za fizične osebe in tisoč za pravne. Z medobčinskim inšpektoratom redno sodelujemo in skupaj z našo nadzorno službo redno izvajamo nadzor.

Zakaj se težave z nepravilno odloženimi odpadki kroničnо pojavljajo?

Tudi v Komunali Kranj iščemo odgovor na to vprašanje. Zavedamo se, da se količina odpadkov, ki jih proizvede posamezno gospodinjstvo, povečuje, a tisti, ki pridno ločujejo in upoštevajo navodila, so kljub povečani količini odpadkov ostali vzorni. Nekaterim uporabnikom pa ne zaležejo niti ustna niti pisna opozorila, ki jih vztrajno objavljamo. Ekološki otoki so običajno na mestu, kjer uporabniki lahko ustavijo avtomobil in nekateri očitno tudi z mislijo, da bo komunala že pospravila nepravilno odložene odpadke. In to ob dejstvu, da imajo možnost, da odvečne odpadke pripeljejo v zbirne centre. Velikokrat pa se celo zgodi, da se komu niti ne ljubi odvreči odpadka v zabojnik in ga enostavno odloži poleg njega.

Kateri so tisti odpadki, ki jih najpogosteje najdete nepravilno odložene ob zabojnikih?

Rabljene pnevmatike, avtomobilski odbijači, pohištvo, gradbeni material, bela tehnika, kosovni odpadki, za katere imajo naši uporabniki možnost naročila odvoza, embalaža z vsebino in pa embalaža večjih dimenzij in drugi mešani komunalni odpadki.

Kakšna vprašanja, povezana z ekološkimi otoki, najpogosteje dobite?

Velikokrat nas uporabniki sprašujejo, zakaj kamion, ki prazni zvonove na eko otokih, ne pospravi še nesnage okoli zabojnikov. Tega ne stori zato, ker ima kamion tri prekate, kamor ločeno izpraznimo vsebine posameznih zvonov. Nesnaga okoli zabojnikov pa v večini primerov ni ločena, niti ne sodi v katerega od treh zabojnikov Poleg tega je kamion s triprekatnim zabojnikom previsok za odlaganje vanj. Zato moramo nepravilno odložene odpadke pobrati posebej.

Ne ekoloških otokih so zabojniki marsikje umazani. Kako je poskrbljeno za njihovo čiščenje?

Ravno v tem času bomo začeli izvajati tudi čiščenje zvonov na ekoloških otokih. Pred kratkim smo namreč podpisali naročilnico in predvideno je, da bodo do konca avgusta vsi zabojniki očiščeni.

Veliko je tudi govora o nepotrebni embalaži, ki prej ali slej konča na odpadu. Kakšen je vaš nasvet?

Da je najboljši odpadek tisti, ki sploh ne nastane. Kupujmo odgovorno, ne pretiravajmo in kupimo le tisto, kar potrebujemo. Izogibajmo se nepotrebni embalaži in izberimo povratno embalažo. Izogibajmo se izdelkom za enkratno uporabo. Hrane ne zavijajmo v odvečno folijo ali papir in raje uporabimo embalažo, ki jo lahko vedno znova uporabimo.

Preddvor bi potreboval vlagatelja

V občini Preddvor se je v torek mudil minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in se seznanil s stanjem tamkajšnjega gospodarstva, predvsem turizma. Slednji bi za razvoj potreboval strateškega partnerja. Na obisku tudi v treh uspešnih podjetjih.

Minister Zdravko Počivalšek s sodelavci in gostitelji ob jezeru Črnava / Foto: Tina Dokl

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Minister Zdravko Počivalšek, ki je Preddvor obiskal v družbi sodelavcev in gorenjske poslanke Mateje Udovč, je dejal, da že več desetletij spremlja vzpone in žal tudi padce tega bisera slovenskega turizma. Ocenil je, da je Preddvor v tem pogledu velik neizkoriščen potencial, vendar verjame, da bo občina s svojimi prizadevanji za razvoj vendarle uspešna. Slednjič ima Preddvor več kot osemdeset odstotkov gostov iz tujine. »Želimo, da bi s skupnimi močmi našli investitorja, ki bi ta turistični biser popeljal nazaj na pot stare slave,« je poudaril minister.

V podjetju Jelovica so ministru predstavili proizvodnjo eko hiše. / Foto: Tina Dokl

Župan Rok Roblek je spomnil, da je turizem v Preddvoru s penzionom Grintavec zaživel že na začetku prejšnjega stoletja, ko so tu prepoznali možnosti zdraviliškega turizma. Grad Dvor, jezero Črnava z okolico, nekdanje letališče v Bašlju, kopališče ob Kokri so točke, na katerih bi kazalo graditi, vendar pa bi za razvoj turizma potrebovali zadosten kapitalski vložek in tudi veliko entuziazma, v zadnjih letih pa po županovih besedah ni bilo ne enega ne drugega. Potrebujejo pošteno, odkrito investicijo v razvoj turizma, ta mora dihati s krajem. »Treba pa je najti igralca, ki bi bil pripravljen vlagati,« je menil župan in poudaril pomen ministrskega obiska za prihodnost preddvorskega turizma. V Preddvoru si sicer ne želijo množičnega turizma, pač pa takšnega, ki bo gostom ponudil nekaj več. Pri tem pričakujejo tudi pomoč države, ki naj prepozna nekatere lokacije kot strateške, tudi to z namenom, da bi v kraj privabili investitorje.

Minister Počivalšek je v Preddvoru obiskal tudi tri uspešna podjetja. Eno je podjetje Jelovica hiše, kjer se je seznanil z njihovim trajnostnim pristopom, direktor Gregor Benčina s sodelavci pa je obiskovalcem predstavil najnovejši produkt, eko hišo, ki lahko funkcionira brez priklopa na energetsko infrastrukturo. Minister je ob tem dejal, da je vesel napredka in dejstva, da se les v kar največjem obsegu skozi takšne produkte z dodano vrednostjo vrača na trg. Minister je obiskal tudi dve manjši podjetji, orodjarstvo Toporš v Tupaličah in podjetje Deproma na Beli, ki sta po njegovem mnenju lep primer, kako naj se razvijajo mala in srednje velika podjetja. V Preddvoru je minister tudi povedal, da bi želeli razpise ministrstva bolje promovirati pri povpraševalcih in tudi vsebinsko bolje zastaviti. V praksi namreč vidijo, da pri tem marsikaj preveč zapletejo, kar ni v pomoč podjetnikom, ki bi to najbolj potrebovali. Da bi imeli razpisi večji učinek, bodo to v prihodnje popravili, je še obljubil.

Župan Rok Roblek je opozoril še na nekatere izzive gospodarstva v občini, ki pa niso vsi povezani zgolj z gospodarskim ministrstvom. Tako se sprejemanje podrobnega prostorskega načrta za obrtno cono vleče že desetletje, zdaj je tik pred sklepno fazo, ko še čakajo na zadnja soglasja pristojnih institucij. V poslovni coni bi radi dali priložnost domačim podjetnikom (marsikdo je zaradi dolgotrajnih postopkov že izgubil potrpljenje in našel priložnost drugje) in možnost za razvoj delovnih mest. Podroben prostorski načrt je že dlje časa predviden tudi za stanovanjsko gradnjo na območju Jelovice, kjer naj bi zraslo 130 vzorčnih hiš, tudi glede tega še niso našli soglasja. Zavedajo pa se, da bi ob takšni širitvi v prihodnjih desetletjih potrebovali tudi ureditev preostale infrastrukture, med drugim tudi povečanje šole in vrtcev.

British Airways se vrača na Brnik

1. stran

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Na vrhuncu poletne sezone je v ponedeljek nekaj pred deveto uro zvečer na brniškem letališču pristalo 220-sedežno letalo Airbus 321 britanskega nacionalnega prevoznika British Airways, ki bo dvakrat tedensko povezoval Letališče Jožeta Pučnika z londonskim Heathrowom, letališčem, ki velja za enega največjih letalskih vozlišč na svetu.

Gre za dvomesečno testno linijo, za katero pa vsi upajo, da se bo obdržala tudi v prihodnje. British Airways namreč predstavlja eno največjih imen svetovnega letalstva, linija s Heathrowom pa za slovenske potnike boljše povezave po celem svetu. »Upam, da bo linija uspešna in da ji bo sledila celoletna operacija. Mislim, da slovenski trg to premore,« je povedal poslovodni direktor Fraporta Slovenija Zmago Skobir, medtem ko je britanska veleposlanica v Sloveniji Sophie Honey dejala, da je nova povezava dobra novica za povezovanje med Slovenijo in Združenim kraljestvom, tako za nadaljnjo rast trgovinske menjave med obema državama kot tudi za sedemsto Britancev, ki živijo v Sloveniji, in nekaj tisoč Slovencev v Britaniji.

Kot nam je povedala direktorica Britansko-slovenske gospodarske zbornice Barbara Uranjek, je bil eden njihovih ključnih ciljev, da British Airways pripeljejo nazaj v Slovenijo, saj so dobre letalske povezave ključnega pomena za pospeševanje trgovine med obema državama. »Lani je slovenski izvoz v Združeno kraljestvo zrasel za 11 odstotkov, uvoz pa se je povečal za 14. Blagovna menjava je tako prvič presegla milijardo evrov in želimo si, da bi se trend nadaljeval tudi v prihodnjih letih. Povezava s Heathrowom odpira tudi gospodarske povezave v druga mesta predvsem v osrednjem delu Anglije, ki ima velik gospodarski potencial, zato se rasti gotovo lahko nadejamo tudi v prihodnje,« je povedala Uranjekova.

Posadka prvega leta British Airwaysa v Slovenijo, del katere je bil tudi slovenski kopilot Valentino Bartol (skrajno levo). / Foto: Tina Dokl

Narašča tudi število britanskih turistov

S tem se strinja tudi slovenski veleposlanik v Londonu Tadej Rupel, ki si poleg nadaljnjega povečevanja blagovne menjave želi tudi še več britanskih investicij v Sloveniji, predvsem, kot pravi, tistih, ki prinašajo nova delovna mesta in visoko dodano vrednost.

Tudi na račun nove linije na Heathrow pa se Rupel nadeja nadaljnje rasti turizma. V Slovenijo je iz Združenega kraljestva lani pripotovalo okoli 168 tisoč turistov, ki tu v povprečju preživijo tri noči. Še pred štirimi leti je bilo britanskih gostov 75 tisoč, v Sloveniji pa so prespali dvakrat.

Med brniškim in londonskimi letališči sicer v poletnem voznem redu letita tudi nizkocenovna prevoznika Wizzair in Easyjet. Slednji štirikrat tedensko leti na londonski Gatwick, desetkrat pa na londonsko letališče Stansted. Wizzair pa na londonski Luton leti štirikrat tedensko.

Ali bo British Airways v London letel tudi po koncu poletja, je odvisno predvsem od zasedenosti linij. Za zdaj je povpraševanje dobro, zaradi česar so sprva načrtovano 180-sedežno letalo ob ponedeljkih nadomestili z večjim 220-sedežnim, ki je bil ob prvem prihodu skoraj polno zaseden.

Slovensko pa je bila obarvana tudi posadka prvega leta na Brnik. Kopilot je bil namreč Valentino Bartol, po rodu iz Maribora, ki sicer živi na Nizozemskem in je sprva letel za nizkocenovnega prevoznika Ryanair, sedaj pa je že štiri leta zaposlen pri prevozniku British Airways.

KRATKE NOVICE

Kmalu nova otroška zobozdravnica

Železniki – V Železnikih bo kmalu začela delati nova zobozdravnica za obravnavo otrok in mladine, saj se bo Vesna Šalkovič konec julija upokojila. Nadomestila jo bo Štefka Gladek, ki ji je Občina Železniki podelila koncesijo za opravljanje javne službe na področju otroškega in šolskega zobozdravstva. Za koncesijo se je sicer na javnem razpisu potegovala še ena kandidatka, ki pa ni izpolnjevala vseh pogojev. Štefka Gladek, ki je sicer po rodu iz sosednje Poljanske doline, sedaj pa živi v Ljubljani, naj bi zobno ambulanto za otroke in mladino v Železnikih prevzela predvidoma 1. avgusta.

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Škofja Loka – V Škofji Loki bo prihodnji teden krvodajalska akcija. Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Škofja Loka nanjo vabi od ponedeljka do četrtka, od 22. do 25. julija. Potekala bo med 7. in 13. uro v Osnovni šoli Škofja Loka-Mesto (za Namo). Potrebe po krvi so poleti velike, zato so krvodajalci lepo povabljeni k humanemu dejanju.

Šenčur bo dobil trgovski center

Ob regionalni cesti Kranj–Brnik v Šenčurju raste Hoferjev trgovski center. Občina Šenčur pa namerava na tem delu ceste zgraditi krožno križišče s povezavo v poslovno cono.

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – Hofer, ki ima v Sloveniji že 85 trgovin, svojo prodajno mrežo nenehno širi. Letos so na Gorenjskem odprli novo trgovino v Radovljici, sicer pa po celotni Sloveniji načrtujejo tudi nadaljnje širitve že obstoječih trgovin in odprtja novih, med slednjimi trgovine v Šenčurju.

Najprej trgovski center

»Arhitekturna zasnova trgovin Hofer je večinoma tipska, kar omogoča enostavno, hitro in pregledno nakupovanje. Moderno zasnovana trgovina v Šenčurju bo obsegala približno 1100 kvadratnih metrov prodajne površine in ustrezno število parkirnih mest, ponudbo pa bo kot v preostalih trgovinah predstavljala Hoferjeva stalna ponudba, v kateri je že več kot tri tisoč vrst izdelkov najvišje kakovosti po najnižji ceni,« odgovarjajo na naše vprašanje, kakšna bo trgovina v Šenčurju. Medtem ko nam odgovora glede vrednosti naložbe zaradi zaupnosti podatkov niso posredovali, pa odgovarjajo, da naj bi bila gradnja objekta zaključena letos v zadnjem četrtletju. Povprašali smo tudi o politiki glede gradnje trgovskih centrov: v bližnjem Kranju sta vsaj dva, ali novi trgovski center v Šenčurju ne bo zmanjšal prometa v kranjskih? »Pri izboru lokacij naših trgovin upoštevamo pričakovanja tamkajšnjih kupcev, demografske značilnosti, logistične specifike in tržne priložnosti. Največje število trgovino boste našli v osrednjeslovenski regiji, v ostalih regijah pa se razporejajo skladno z zgoraj naštetimi kazalniki. Trgovino Hofer tako najdete, kjer je to smiselno, pri odločitvah pa smo bili do sedaj uspešni, saj so naše trgovine odlično obiskane in poslujejo uspešno,« odgovarjajo v Hoferju.

Kmalu novo križišče

V Šenčurju pa ne bo nov le trgovski center, ki dopolnjuje poslovno cono južno od regionalne ceste, pač pa bo občina na tem območju zgradila krožno križišče. Pogodba za začasno krožišče na regionalni cesti proti Delavski cesti in v poslovno cono je podpisana, na razpisu je bilo za izvajalca izbrano podjetje Gratel,« je povedal župan Občine Šenčur Ciril Kozjek. »Investitor v trgovski center mora poskrbeti za prestavitev fekalne kanalizacije in drugih vodov, ko bo to narejeno, bomo lahko začeli tudi dela na začasnem krožišču in novi cesti v poslovno cono. Imamo namreč devetdesetdnevni rok od prestavitve vodov.«

Gradnja trgovskega centra Hofer v Šenčurju / Foto: Tina Dokl

Brez državnega sofinanciranja

Za lokalni časopis je župan na začetku julija tudi povedal, da bo novo krožišče enako tistemu, ki je bilo pred leti že zgrajeno za poslovno cono. Občina ima za izvedbo take prometne rešitve soglasje državne direkcije za infrastrukturo, ne pa tudi sofinanciranja. Naložbo v celoti pokrije občina, vrednost pogodbe s cesto pa je tristo tisoč evrov. Občani se veselijo nove trgovine, ki jo Šenčur potrebuje, po županovem mnenju je tudi lokacija dobro izbrana. Trgovina bi nemara bolj sodila v središče Šenčurja, kakor razmišljajo nekateri občani, vendar tam ni razpoložljivih zemljišč. Sicer pa tudi v drugih krajih, denimo v bližnjem Kranju, trgovski centri prav tako nastajajo na obrobju.

Začetek gradnje terminala

1. stran

Kot je povedal direktor podjetja GIC Gradnje Ivan Cajzek, začetek gradnje terminala zanj in za več kot dvesto zaposlenih predstavlja pomemben mejnik, saj sodi med največje projekte, ki so jih zgradili doslej.

Po besedah Uroša Razpeta iz biroja Plan B so pri zasnovi objekta upoštevali koncept celotnega letališča, zato so sodelovali tudi z arhitekti, ki so v preteklosti sodelovali pri njegovem razvoju. Med materiali bodo izstopali steklo, les in beton, s čimer želijo potnikom vzbuditi občutek domačnosti, posebnost pa bo zelen park pred vhodom v terminal, ki bo z vidika uporabnika srce letališča.

Sama gradnja po besedah Tominca ne bo vplivala na delovanje letališča. »Gradimo nov terminal, tako da gradnja ne bo vplivala na delovanje obstoječega, ki bo ostal v funkciji tudi po koncu gradnje. V času gradnje se bo spreminjala dostopnost do letališča z avtomobilom, saj bo potekala tudi gradnja cest do terminala, o čemer pa bodo potniki ustrezno obveščeni,« dodaja Tominec. Prav tako ob letališču, kjer so že zaprli parkirišče P1, odpirajo novega. Skupno bodo ponudili 2200 parkirnih mest.

Nov potniški terminal so predstavili Uroš Razpet, Andrej Tominec, Zmago Skobir in Ivan Cajzek. / Foto: Tina Dokl

»Ob nakupu letališča s strani Fraport AG je bila podana jasna zaveza vodstva, da vstopajo kot strateški lastnik, kot nekdo, ki bo letališče razvijal, zaposloval, pridobival nov promet in skrbel za posodobitev infrastrukture. Ta obljuba v zadnjem letu in predvsem danes, ob začetku gradnje terminala, postaja resničnost,« je včeraj povedal poslovodni direktor Zmago Skobir.

Potniški promet na brniškem letališču sicer v letih od 2014 do 2018 raste s povprečno stopnjo rasti 7,5 odstotka, polletni podatki za letošnje leto pa kažejo 3,4-odstotno rast glede na enako obdobje lani. Nadaljnje rasti se po besedah Zmaga Skobirja nadejajo tudi v prihodnjih dveh desetletjih, ko pričakujejo rast med tremi in štirimi odstotki letno.

Poleg gradnje terminala se v tem času na območju letališča odvijajo še drugi projekti. Spomladi so odprli letalsko akademijo v vrednosti 6,3 milijona evrov, predvidoma jeseni bosta dokončana izgradnja notranjega cestnega omrežja v vrednosti 1,7 milijona evrov in hangar v vrednosti sedemsto tisoč evrov. Prav tako še letos načrtujejo investicijo v centralni energetski objekt v vrednosti 1,5 milijona evrov in obnovo in razširitev prostorov za gasilce.

Bogastvo umetniške keramike

V nedeljo so sklenili štirinajsti Mednarodni simpozij umetniške keramike, ki ga organizira zavod V-oglje s pomočjo Občine Šenčur.

Maša Likosar

Voglje – Mednarodni simpozij umetniške keramike V-oglje, ki se ga umetniki zgolj na povabilo lahko udeležijo dvakrat v življenju, je letos v Vogljah v Ateljeju keramike in lončarstva Barbe Štemberger Zupan v ustvarjalnem duhu združil sedem edinstvenih in svetovno priznani umetnikov. Barba Štembergar Zupan in Niko Zupan sta letos gostila umetnike z znanjem, ki ga v Sloveniji ni in so zato svojim specifičnim izrazom obogatili slovensko področje umetniške keramike. Greg Daly iz Avstralije, Wan Liya in Chen Huiping iz Kitajske, Robert Lawarre in Cat Train iz Združenih držav Amerike in gostitelja so od prvega julija do minule nedelje ustvarjali vsak po štiri izdelke, ki odsevajo njihovo značilno umetniško ustvarjanje. Poleg udeležencev je simpozij obiskalo enajst gostov, vsi Slovenci, iz vrst slikarjev, ilustratorjev, keramikov, ki pa so v Vogljah lahko ustvarjali od enega do treh dni. »Umetniki med seboj prenašamo znanje in to je tisto največje bogastvo našega simpozija in nedvomno lahko rečem, da je pri nas strokovno izobraževanje na zelo visokem nivoju, obenem širimo poznavanje keramike,« je pojasnila Zupanova in dodala, da je sama predala znanje vodne gravure na keramiki in mlečno žganje.

Udeleženci štirinajstega Mednarodnega simpozija umetniške keramike V-oglje / Foto: Tina Dokl

Barba Štemberger Zupan je še pojasnila, da Greg Daly sodi v sam vrh svetovne keramike na področju redukcijskega žganja. »Prvič sem tukaj in sem preprosto navdušen nad zelenostjo Slovenije, številnimi gozdovi in čudovitimi gorami. Tudi hrana je izjemna, tako okusna in bogata,« je povedal Avstralec in dodal: »Preostalih umetnikov še nisem srečal, a sem zelo vesel, da smo takoj vzpostavili lep delovni odnos v drugačnih pogojih, kot smo jih vajeni, in obenem eden drugemu predstavili svoj način ustvarjanja.« Američanka Cat Train je znana po izdelovanju človeških figur, ki imajo več udov, Robert Lawarre pa izdeluje zanimive čajnike, ki odslikavajo gibanje, in skodelice s človeškimi obrazi. Kitajec Wan Liya je znan po trinožnikih, ki jih na svoj način živo obarva, Chen Huiping pa je izdelovala manjše kose keramike, ki jih je zelo natančno in detajlno oblikovala. Niko Zupan je ustvarjal roke, Barba Štemberger Zupan pa je ostala zvesta svojim trinožnikom, ki izhajajo iz grške mitologije in simbolizirajo moč.

Prva dva dni simpozija so tuji udeleženec pripravili predstavitveno predavanje v Muzeju občine Šenčur, tretji dan pa so se v ateljeju v Vogljah predstavili še slovenski umetniki – gostitelja ter Ifigenija Simonović in Nikolaj Mašukov. Od vsakega avtorja, tako udeležencev kot gostov, bodo po eno delo podarili v stalno zbirko umetniške keramike Muzeja občine Šenčur, razstavo pa si bo moč ogledati od 7. oktobra dalje. Po eno delo vsakega avtorja ostane zavodu V-oglje, Zupanova bosta z njimi gostovala na razstavah, ostali dve deli pa bodo podarili sponzorjem.

Volk še naprej napada

1. stran

Odločba predvidoma v nekaj dneh

Zaradi ponavljajočih se napadov volkov v Selški in Poljanski dolini ter na Cerkljanskem so občine Železnikih, Gorenja vas - Poljane in Cerkno že pred poldrugim mesecem na Agencijo RS za okolje (Arso) poslale vsaka svojo vlogo za izredni odstrel volka. V nedavno sprejetem interventnem zakonu o odvzemu 11 volkov in 175 medvedov namreč njihovo območje ni zajeto. Poleg tega je Civilna iniciativa Cerkno, v kateri so tudi predstavniki občin Železniki in Gorenja vas - Poljane, v državni zbor že 20. junija vložila peticijo s podpisi 2.900 občanov iz osmih občin, tudi iz Bohinja, Škofje Loke, Žirov, Idrije in Tolmina. Največ podpore so izkazali v Davči, kjer je peticijo podpisalo dobrih 85 odstotkov volilnih upravičencev. A odločba o odstrelu še vedno ni izdana. »Zaradi počasne odzivnosti okoljskega ministrstva in Arsa se ta problematika rešuje predlogo. Ljudje počasi ne bodo več tolerantni in bodo stvari verjetno vzeli v svoje roke,« je opozoril Gasser.

Upa, da bo odločba kljub vsemu izdana v nekaj dneh. Takšna je bila namreč napoved predstavnika Arsa na torkovem sestanku na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) glede problematike velikih zveri, ki sta se ga udeležila tudi Gasser in Boštjan Čemažar iz Gorenjih Novakov kot predstavnika civilne iniciative.

Odstrelili bi enega volka

Vse tri občine, ki so vložile zahteve za izredni odstrel volka, se sedaj strinjajo s strokovnim mnenjem Zavoda za gozdove (ZGS) o odstrelu enega volka, saj gre za geografsko povezano območje, ki ga zasedajo isti volkovi. »Pretekle raziskave in izkušnje po svetu so pokazale, da z odstrelom enega volka lahko učinkovito zmanjšamo ali zaustavimo pojavljanje škod na določenem območju. To velja še posebej, če je odstrel izveden na območju pašnikov. Odstrel enega volka je za ostale volkove, ki so v času odstrela prisotni, stresen dogodek. Izkušnjo zato negativno povezujejo s prisotnostjo na pašnikih in se jih zato začnejo izogibati,« je razložil dr. Matija Stergar, vodja službe za lovsko načrtovanje na ZGS. Rezultati monitoringa volkov, ki ga koordinirajo na ZGS, so genetsko potrdili prisotnost petih volkov na tem območju, kar pomeni, da jih je vsaj toliko, Gasser pa na podlagi opažanj predvideva, da je v tropu pet odraslih volkov in volkulja z mladiči, poleg teh pa naj bi bila še dva volka samotarja. »V primeru ponovnih škod po zvereh bo občina zahtevala novo odločbo in hiter odziv,« je napovedal župan Železnikov Anton Luznar.

Gasser je še povedal, da se je civilna iniciativa v začetku tega tedna ob navzočnosti poslanca Žana Mahniča srečala s predstavniki društva za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov Dinaricum, ki ima status stranke v postopku. »Ogledali so si kraje, kjer so bili napadi, pogovorili so se z oškodovanimi kmeti in z drugimi ljudmi, ki so v zadnjem času opazili volka, tudi na svojem dvorišču. Predsednik društva je zagotovil, da se ne bodo pritožili na izdajo odločbe za izredni odvzem,« je zadovoljen Gasser.

Okrogla miza v Davči

Kljub temu pa z reševanjem problematike še zdaleč niso zadovoljni. Nanjo bodo opozorili tudi na Dnevu teric v Davči, v okviru katerega bo Združenje civilnih iniciativ Slovenije za zmanjšanje divjih zveri na populacijo leta 1991 17. avgusta pripravilo okroglo mizo o vplivu velikih zveri na življenje na podeželju, na katero so povabili kmetijsko ministrico, okoljskega ministra, direktorja zavodov za gozdove in za varstvo narave ...

S KGZS pa so po že omenjenem torkovem sestanku delovne skupine za pripravo protesta glede škod po zvereh sporočili, da »je bila skupna ugotovitev, da se interventni zakon o odstrelu medveda in volkov na nezadovoljstvo kmetov izvaja prepočasi«. Za neučinkovito izvajanje krivijo tudi prepočasno izdajanje odločb za izredni odstrel, saj je postopek še vedno zapleten in dolgotrajen. Če do sredine avgusta uresničevanje določb zakona ne bo hitrejše, bodo kmetje stopnjevali pritisk na državne organe, so napovedali.

Zaščitili bodo pečine nad cesto

Ana Šubic

Železniki – Nasproti bencinske črpalke na Češnjici v Železnikih se je minuli teden začela sanacija skalne brežine nad regionalno cesto, na katero se je valilo kamenje. Sanacija je v pristojnosti državne direkcije za infrastrukturo, ki bo tudi plačala slabih 204 tisoč evrov vredna gradbena dela, izvajata pa jih podjetji Eho Projekt in Feniks+. Kot so pojasnili na direkciji, so se sanacije lotili zaradi varnosti udeležencev v prometu, saj so na tristometrski brežini nad cesto delno nezavarovane skalnate pečine. V okviru investicije bodo tako namestili podajno-lovilne ograje, na nekaterih delih pa zaščitne mreže. Dela bodo potekala do 2. oktobra ob polovični zapori ceste na odseku od trgovine Tuš do občinske stavbe, zaradi sekanja dreves pa so možne tudi občasne do 15-minutne popolne zapore.

V občini Železniki sicer že nekaj mesecev potekata tudi sanacija dveh skalnih brežin in odprava ožin ob regionalni cesti pri odcepu za Davčo in dober kilometer naprej od Zalega Loga (pred odcepom za Ravne), ki ju po naročilu direkcije za infrastrukturo izvaja Gorenjska gradbena družba (GGD). Sanacija, ki bi po prvotnih napovedih morala biti končana sredi avgusta, se bo zaradi dodatnih del zavlekla za približno dva meseca. »Na obeh odsekih dela potekajo pod polovično zaporo. Pridobili smo projektantske rešitve na obeh odsekih, kjer so se pojavila nepredvidena dela. Dela sedaj potekajo po načrtu in bodo predvidoma končana v oktobru,« je povedal Jurij Rutar iz GGD.

V vrtcu bo več prostora

Ana Šubic

Železniki – Občina Železniki se je pred kratkim lotila urejanja dodatnih vrtčevskih prostorov. Potem ko je lani za potrebe širitve Vrtca Železniki v njegovi neposredni bližini kupila starejšo stanovanjsko hišo in v pritličju uredila vrtčevsko igralnico, se to poletje prenova nadaljuje. Kot je pojasnil občinski svetovalec za investicije Peter Košir, bo izbrani izvajalec, podjetje GPS Grad iz Škofljice, prizidal nov vhod v objekt, v nadstropju bo izdelal novo igralnico za prvo ali drugo starostno obdobje, garderobe, sanitarije in kabinet za osebje, zamenjal bo ostrešje in kritino ter stavbno pohištvo, nove prostore pa bo tudi opremil. Investicija je vredna 211 tisoč evrov. Dela naj bi bila končana sredi septembra, sprejem otrok v vrtec pa bi bil tako možen 1. oktobra, je še povedal Košir.

Prenova sicer ne bo tako obsežna, kot so načrtovali, saj so ponudbe izvajalcev na prvem javnem razpisu krepko presegle zagotovljena proračunska sredstva, zato so popis del okrnili in razpis ponovili. Med tremi ponudniki je bilo najugodnejše že omenjeno podjetje GPS Grad. Prenova bo v celoti končana prihodnje leto, ko načrtujejo še izvedbo del, ki so jih letos izločili. Gre za ureditev fasade, terase in zunanjih površin ter vgradnjo dvigala in izgradnjo vhoda v klet.

Modrijan zapira vrata

Knjigarno Modrijan v Škofji Loki bodo konec septembra zaprli.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Ta čas je v knjigarni Modrijan v Škofji Loki velika razprodaja knjig. Cene so znižane celo do devetdeset odstotkov, žepnice dobite tudi za en sam evro, za deset evrov pa lahko cel sveženj knjig. Knjigarna na Cankarjevem trgu bo namreč ob koncu septembra zaprla svoja vrata. Lastnika založnika Branimirja Nešovića smo vprašali, kje tiči razlog za tako odločitev.

Nešović pravi, da po 24 letih v založništvu zapira tako založbo kot knjigarno v Škofji Loki. Pred leti je zaprl tudi knjigarno v Ljubljani, kot razlog za opustitev dejavnosti pa navaja, da so stroški precej presegli prihodke. Najem prostorov sicer ni predstavljal večjih stroškov, saj kot pravi, ima Občina Škofja Loka posluh za dejavnosti v starem mestnem jedru in pomaga s subvencijami. Večji zalogaj so stroški dela, zlasti v primeru, da v knjigarni delajo zaposleni in ne prekarni delavci. Na naše vprašanje, ali bi znižani davek na knjige založnikom in knjigarnarjem zmanjšal razkorak med stroški in prihodki, pa pravi, da bi bilo to zgolj kratkoročno olajšanje, sicer pa tudi ničelni davek ne bi dosti pomagal. Tako bo knjigarna Modrijan 30. septembra zaprla svoja vrata. Nešović je sicer pričakoval, da se bo lahko dogovoril do konca leta, vendar ostaja v veljavi ta datum. Dotlej pa poteka razprodaja. Ločani, ki pravijo, da bodo knjigarno pogrešali, pa jo v tem času veliko bolj množično obiskujejo, kot so jo poprej.

Modrijanova knjigarna na Cankarjevem trgu v Škofji Loki septembra zapira vrata. / Foto: Tina Dokl

Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin

Kamnik – V Občini Kamnik že od leta 2000 deluje Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin v občini Kamnik. Gre za skupen organ za vse občinske gospodarske javne službe (obvezne, kot je npr. oskrba s pitno vodo, in izbirne, kot je npr. pogrebna dejavnost), namenjen varstvu pravic uporabnikov javnih dobrin. Svet daje pripombe, predloge in priporočila v zvezi z izvajanjem, načrtovanjem ter financiranjem gospodarskih javnih služb pristojnim občinskim organom in opozarja izvajalce gospodarskih javnih služb na pomanjkljivosti ter predlaga izboljšave. Omenjeni svet poziva občane k dajanju pobud, pripomb in predlogov na temo zaščite javnih dobrin v občini, in sicer na elektronski naslov obcina@kamnik.si s pripisom »za Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin v občini Kamnik«.

Prvi Festival tunških kumar

Tunjice – Krajevna skupnost Tunjice ob krajevnem prazniku vabi na srečanje krajanov in prijateljev Tunjic, ki bo v jutri, 20. julija, ob 18. uri na igrišču pod šolo v Tunjicah. Pripravljajo kulturni program in prvi Festival tunških kumar – tekmovanje, ki se ga lahko udeleži vsak, ki s seboj prinese doma vzgojeno kumaro. Kumare bo ocenjevala strokovna žirija, dobrodošle pa bodo tudi jedi iz kumar.

Zbiranje pomoči družini, ki ji je zgorel dom

Žiri – Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka se je pridružilo zbiranju pomoči za družino Lukančič iz Žirov, ki ji je požar povsem uničil dom. Za namen zbiranja pomoči prizadeti družini so v združenju odprli poseben transakcijski račun: RKS-Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka, Kidričeva 1, 4220 Škofja Loka; TRR: SI56 07000000187397, sklic SI00 236, s pripisom Za družino Lukančič. Koda namena je CHAR. Kot smo že poročali, je uničujoči požar na domu Lukančičevih izbruhnil minuli petek okoli 23.20.

V Bralnici orieantalske zgodbe

Škofja Loka – Na vrtu Sokolskega doma je že od 18. junija odprta Bralnica, kjer so obiskovalcev vsak teden od torka do petka od 17. do 20. ure na voljo knjige in revije za branje na prostem. Ob torkih pa potekajo različni spremljevalni dogodki. V torek, 23. julija, se ob 18. uri obeta pripovedovalsko-glasbena predstava Orientalske zgodbe, ki jih pripravlja Kulturno društvo Grable. Bralnica se bo zaprla 28. avgusta, ko Združenje umetnikov Škofja Loka vabi v goste Uršulo Ramoveš in Fante iz Jazbecove grape s poezijo in glasbenim nastopom.

Ko svet prihaja na Bled

Dvanajst dni, dvanajst glasbenih večerov, dve prizorišči in eden in edini – največji slovenski festival etno glasbe Okarina. Na Bledu se bo med 23. julijem in 3. avgustom na poslušanje zvrstilo dvanajst glasbenih skupin in posameznikov z vseh koncev sveta.

Igor Kavčič

Bled – Sediva na klopci, opazujeva veliki oder na promenadi in čakava. Na torek, ko se bo z nastopom španske zasedbe Vigüela, ki bo obiskovalcem predstavila ljudsko glasbo, kot jo igrajo v vaseh in na praznovanjih v provinci Castilla-La Mancha, začela 29. izvedba festivala Okarina Bled. Pravzaprav se bo festival letos začel na Blejskem gradu, se naslednji dan nadaljeval z legendarno skupino Legende, ki preigrava starogradske pesmi, in se na promenado preselil v četrtek z ameriško afrobeat zasedbo Antibalas iz Brooklyna. Z Leom Ličofom torej v zgodnjem popoldnevu opazujeva nastajajoči oder. »Vse je pripravljeno, seveda. Po toliko letih vem, kako se stvarem streže, lahko pa rečem, da se je ob Zavodu za kulturo, ki tudi letos izdatno podpira projekt, okrepila tudi ekipa sodelavcev, tistih, ki smo tesno vpleteni v organizacijo festivala, in številnih zunanjih pomočnikov, ki nam bodo v teh dneh priskočili na pomoč,« na vprašanje o nemiru pred začetkom festivala odgovori pobudnik in skrbnik njegovega imena in ob tem dodaja, da se je v skoraj tridesetih letih, odkar diha z Okarino, na Bledu spremenil predvsem turizem – iz elitnega v množični.

Prvotna ideja in programska zasnova vsa ta leta ostajata stalnica. »Največja sprememba festivala je v privilegiju, da zdaj lahko pripeljemo glasbeno skupino, ki je bila pred leti za nas nedosegljiva. Trudimo se pripeljati čim bolj raznoliko glasbo z vsega sveta. Težko je govoriti o neki namišljeni kvaliteti etno glasbe kot take ali pa o popularnosti izvajalca, ki nastopi na Bledu. Pomembna je avtentičnost glasbe, ki jo ta igra.«

Kako je letos sestavljal festivalski program, povprašam Lea. »Obstaja neki festivalski proračun, na podlagi katerega se spuščamo v trgovanje. Zavedati se je treba, da je festival posel. Agenti so aktivni pri ponujanju glasbenikov, pri čemer poskušajo iztržiti čim več, mi pa – seveda zvesti gorenjski mentaliteti – poskušamo uspeti s čim nižjo ceno. V 29 letih se je nabralo kar nekaj kontaktov in vem, na koga izmed ponudnikov se lahko zanesem,« pove sogovornik in poudari veliko prednost, ki jo ima pri tem Bled. »Ob tem, da si je Okarina vendarle ustvarila neko prepoznavnost, velja dodati, da glasbeniki radi pridejo na Bled, ker smo gostoljubni in smo kot gostitelji v primerjavi s tovrstnimi festivali čisti nadstandard. Zato lahko dobimo tudi najboljše izvajalce.« Na sestavo programa pa seveda vplivajo tudi gibanje zasedb po poletnih festivalih po Evropi in termini njihovih nastopov. Kot pripomni Ličof, vedno koga dobiš zelo nepričakovano, spet drugega izvajalca pa si že dolgo želiš pripeljati na Bled, a ti nikakor ne uspe.

Poudarek na glasbi različnih narodov

Tudi letošnji program ima poudarek na dobrih izvajalcih, predvsem pa na raznolikosti glasbe, tako različnih kultur kot različnih zvrsti s primesmi džeza, funka ... Po spustu z gradu bodo vsi koncerti na jezerski promenadi. Prihodnji petek bo publiko začarala francosko-pakistanska glasbena naveza Markus in Shahzad Santoo Khan s fuzijo tradicionalne pakistanske glasbe kavali in francoskega breakbeata. V soboto se bo predstavil Ravid Kahalani s svojo zasedbo Yemen Blues, ki v glasbi kombinira tradicionalne jemenske melodije ter svet funka, bluza in džeza. Dan kasneje pa bo na jezerski promenadi zadonel preplet glasb z različnih koncev Evrope z belgijsko zasedbo Panta Rhei, ki v svoji glasbi spretno prepleta vplive tako romunskih, tradicionalnih flamskih skladb, kot poljskih ljudskih pesmi, angleških napevov in švedske melanholije.

Drugo polovico festivala bodo uvedla na letošnjem festivalu edina domača glasbena produkcija, predstavila se bosta blejska glasbena šola Do re mi in Boštjan Gombač, v torek, 30. julija, pa bo nebo nad Bledom rezala glasba udarnega francoskega bluzovskega tria in manjkajočega člena med francosko, karibsko in ameriško kulturo, znanega pod imenom Delgres, ki jih glasbeno lahko uvrstimo med Alija Farko Toureja, Tinariwen in skupino Black Keys. Na zadnji julijski festivalski dan bo na Okarini oder namenjen legendi, jamajškemu džezovskemu pianistu Montyju Alexandru, za njim bosta avgust odprli sestri Lovell oziroma Larkin Poe z udarnim bluzovskim zvokom električnih kitar in kitarsko tehniko »bottleneck«, zaradi česar ju pogosto imenujejo kar »mlajši sestri bratov Allman«. Predzadnji dan letošnje Okarine bodo nastopili italijanski Canto Antico, ki v svoji glasbi združujejo starodavne rituale in urbano zvočno podobo, glasbene predloge iz sedemdesetih let dvajsetega stoletja ter črnske ritme neapeljske subkulture. Festival Okarina bo v soboto, 3. avgusta, zaključil tunizijski džezovski glasbenik, mojster ouda, arabske različice oziroma predhodnika lutnje Dhafer Youssef.

Na precej neprimerno vprašanje, na koga v letošnjem programu stavi, Leo Ličof odgovarja: »Bojim se, da me bodo bendi, od katerih največ pričakujem, mogoče celo razočarali, tisti, od katerih najmanj pričakujem, pa navdušili. V preteklosti je bilo običajno tako. Seveda pa se bom pustil presenetiti.«

Srce in duša Festivala Okarina Leo Ličof stavi na svetovno glasbeno raznolikost. / Foto: Igor Kavčič

Sladica za zaključek

V sredo zvečer se je z vrhunskim koncertnim večerom zasedbe Cello attacca!, ki ga vodi violončelistka Karmen Pečar Koritnik, v cerkvi sv. Martina na Bledu zaključil letošnji Festival Bled.

Igor Kavčič

Bled – Lahko bi dodali, da se je Festival Bled po 17 dneh odličnih glasbenih večerov končal na najlepši način – s poslastico za glasbene sladokusce. Koncert tako rekoč domače zasedbe, saj so pred leti prvo priložnost za nastop ansamblu Cello attacca! ponudili prav v okviru festivala, je navdušil polno dvorano blejske župne cerkve sv. Martina. V uro in pol dolgem programu so mladi violončelisti, gre za nekdanje in aktualne dijake ter študente violončelistke Karmen Pečar Koritnik, pokazali, kaj vse je moč zapisati v zvočno podobo tega godala. Kaj godala, v skrbno izbranem programu so cerkev napolnili z različnimi zvoki in včasih se je zdelo, kot da igra orkester ali vsaj zasedba s številnimi instrumenti, ne »zgolj« violončeli. Vrhunske izvedbe skladb, kot sta Gramata Cellam (P. Vasks) ali Kol Nidrei, op 47, (prir. Valter Dešpalj) z gostjo Tajo Rijavec na harfi, so navdušile, prav tako skladba Folk Off! Jamesa Barraleta, v kateri se ansambel sprehodi od indijske eksotike, prek madžarskega čardaša do ruske melanholije, in dva dodatka. Violončelo in ženski vokal, kakšna kombinacija v omenjenem Gramata Cellam.

Sicer je Festival Bled v preteklih dveh tednih ponudil kar 16 koncertnih dogodkov, tako klasične glasbe kot nekaterih drugih zvrsti. Na festivalu, katerega program že od nastanka oblikuje umetniški vodja in ustanovitelj festivala Jernej Brence, nastaja pa pod okriljem Zavoda za kulturo Bled, ob koncertnem programu v času festivala pa že vsa leta potekajo mojstrski tečaji. V letošnjih je več kot osemdeset mladih poučevalo 11 mednarodno uveljavljenih profesorjev iz Evrope, Južne Koreje in Kitajske.

Dvanajstčlanski sestav violončelistov Cello attacca! je do zadnjega mesta napolnil blejsko župno cerkev. / Foto: Boris Pretnar

Z domačo produkcijo so festival začeli prvi dan julija, na uvodnem koncertu so Štiri letne čase v Buenos Airesu pričarali oba profesorja Karmen Pečar Koritnik (violončelo) in Jernej Brence (violina) v družbi s pianistom Aleksandrom Serdarjem. Priznani umetniški par, pianistka Bokjoo Suh Cho in violinist Saewon Suh sta že nekaj let zvesta festivalu. Tilen Draksler se je na festivalskem odru predstavil z Orkestrom Amadeo. Duo Percussive Colours (Turčija) pa se je predstavil z zanimivim glasbenim prepletom znanih klavirskih del sodobnih turških skladateljev in narodne glasbe. Člani skupine Same babe so blejsko občinstvo skupaj z Janijem Kovačičem navdušili z alternativnim šansonom, klarinetist Goran Bojčevski je poslušalce razvnel s svojstvenim balkanom nuevom. Bosansko-hercegovska skupina Divanhana je predstavljala sevdah, skupina Commuters pa je povezala zvoke alt saksofona, vibrafona, kitare, kontrabasa in bobnov v zanimiv jazzovski večer.

Na velikem odru festivalne dvorane so nastopili mladi s Kraljeve srednje šole v Veliki Britaniji, Colchester Royal Grammar School in izvrstni mladinski simfonični orkester Dusika iz Kopenhagna. Mladi glasbeniki, ki v času festivala svoje znanje izpopolnjujejo na mojstrskih tečajih, so se predstavili na treh dobro obiskanih samostojnih koncertnih večerih. Sally Bytheway Chorale, koralni zbor iz Salt Lake Citya (Utah) je navdušil občinstvo v zadnjem delu festivalskega programa. Med vrhunce letošnjega 24. Festivala Bled vsekakor lahko štejemo nastop vrhunskega Akademskega pevskega zbora Univerze na Primorskem pod vodstvom dirigenta Ambroža Čopija. Kot je dejal Jernej Brence, ima že v mislih festival prihodnje leto, saj bo ta zaznamoval četrt stoletja.

Zaupam prav vsem v ekipi

Tako pravi trener nogometašev Triglava Dejan Dončić, ki se je z moštvom v prvem krogu letošnjega državnega prvenstva veselil zmage v Mariboru. Že danes Triglav gostuje pri Aluminiju.

Vilma Stanovnik

Kranj – Po izboru Prve lige Telekom Slovenije so v idealni postavi prvega kroga tudi trije igralci Triglava: Luka Čadež, Tilen Mlakar in David Tijanić. Najboljši trener prvega kroga je Dejan Dončić, ki je Triglav popeljal do prve letošnje zmage. Toda z izkušenim trenerjem, ki je lani prišel v Kranj iz Domžal, se nisva pogovarjala le o zmagi.

Pred lansko sezono ste prevzeli kranjsko moštvo Triglav. So se vaša pričakovanja v tem času izpolnila?

Lani smo izpolnili zastavljeni cilj, saj smo med prvoligaši ostali brez dodatnih kvalifikacij. To nam je uspelo z veliko truda igralcev in tudi s pomočjo vodstva kluba, saj se mi zdi pomembno, da se vsi trudimo za razvoj. Tako smo letošnjo sezono delo zastavili še bolj ambiciozno, saj je v športu logično, da želimo napredovati. Res je nekaj igralcev ekipo zapustilo in smo namesto njih dobili še mlajše, vendar je jedro ekipe ostalo. Prav tako prestopnega roka še ni konec in se do septembra lahko zagodi še kakšna sprememba. To pa še malo ni spremenilo mojega dela, saj se vedno osredotočam na delo z ekipo in moštvom, ki ga imam na razpolago. Seveda spremljamo novosti in spremembe tudi pri nasprotnikih, vendar to zame ni najpomembnejše. Zame je pomembno naše moštvo, ekipa, katere trener sem.

Ekipa Triglava je med najmlajšimi v prvi ligi. Kaj za vas to pomeni?

Res lahko rečemo, da so fantje večinoma mladi, vendar to še zdaleč ne pomeni, da so neizkušeni. Sedaj večina že tri leta igra v prvi ligi in na mladost se ne izgovarjamo več. Cilj našega kluba je, da se uveljavijo mladi igralci, ki so pač sposobni nastopati v prvi ligi. Ni pomembno, ali so stari 18 let ali še manj, pomembno je, da so sposobni igrati v prvi ligi. To je tako klubska kot moja, trenerska filozofija. Vsi igralci, ki jih izberem v ekipo dvaindvajsetih, so takšni, da nanje lahko v vsakem trenutku računam in mi jih ni nikoli strah poslati v igro. Mislim, da se vsak igralec, še posebno pa mlajši, mora zavedati, da mu trener zaupa, in je tudi zato sposoben igrati na višjem nivoju.

Letošnjo sezono ste začeli z zelo optimističnimi napovedmi in jih za začetek tudi uresničili. Zakaj?

To je posledica celoletnega procesa, saj igralce učim, da je v športu pomembna zmagovalna miselnost. Gotovo je ta miselnost tudi posledica dela. Ne glede na to, da smo na prvi tekmi odigrali dobro, da smo v gosteh premagali prvake, se vsi zavedamo, da nas čaka še veliko dela. V sezoni nas čaka še 35 kol in vsaka tekma bo pomembna.

Po zmagi v Ljudskem vrtu ste bili gotovo zadovoljni?

Po zmagi sem igralcem čestital za dobro igro in borbenost. Morda so Mariborčani

Trener nogometašev Triglava Dejan Dončić / Foto: Primož Pičulin

pričakovali, da se bomo branili z zaprto igro, mi pa smo šli v Ljudski vrt zato, da igramo. Fantje so pokazali to, kar si želim. To pa je, da igrajo, da nasprotnike tudi nadigrajo, ne glede na to, ali je to Maribor, Olimpija ali kdo drug.

Domačini so v Mariboru oporekali sojenju. Kaj mislite vi?

Iskreno povedano, se s sodniki ne ukvarjam veliko. Ko se začneš ukvarjati z njimi, namreč nisi več osredotočen na svoje moštvo, na igro. Prav tako mislim, da je današnji nogomet, ne le slovenski, tako hiter, da vsak lahko naredi tudi napako – tako sodniki kot drugi. Za tekmo v Mariboru lahko sedaj, ko je od nje že minilo nekaj časa, rečem, da je nekaj napak prav gotovo bilo, da pa še malo niso vplivale na rezultat. Mi smo zmagali z dobro igro.

Gotovo ste že osredotočeni na novega nasprotnika, ekipo Aluminija?

Zmaga v Mariboru nam je dala še večjo spodbudo in energijo za nove treninge in tekme ter tudi potrditev, da znamo dobro delati. Vendar pa moramo biti previdni, saj nas že takoj čaka še eno težko gostovanje. Je pa vsaka tekma zgodba zase in danes lahko slavimo, že jutri pa smo na dnu in iščemo izhode, kako naprej. Zato smo vedno skromni, zavedamo se, da je treba trdo delati. Hkrati pa imeti glavno vedno pokonci.

Prva tekma pred domačimi navijači vas čaka šele naslednji konec tedna, ko boste gostili Rudar. Si želite veliko navijačev?

Želim si, da se zavedamo, da je obisk navijačev odvisen od nas, od naše dobre igre. Če bomo navijače znali prepričati, bodo prišli na tribune. To smo videli lani, ko smo spomladi doma igrali bolje kot jeseni in so nas znali nagraditi z obiskom.

Na mivki za naslov prvakov

Ta konec tedna se najboljši slovenski odbojkarji in odbojkarice na mivki borijo za naslova državnih prvakov.

Vilma Stanovnik

Kranj – »Letos smo se podali v malo neznane vode in se po 15 letih odločili za novo prizorišče na parkirišču Stara Sava. Prostor je večji, veliko več bo prostora za vse aktivnosti, igrišče je umeščeno v naravni amfiteater, na tribunah je prostora za skoraj tri tisoč ljubiteljev odbojke na mivki,« je pred tekmovanjem povedal direktor turnirja Sašo Rop.

V Kranju bodo nastopile praktično vse najboljše slovenske dvojice z izjemo Nejca Zemljaka in Jana Pokeršnika ter Ane Skarlovnik in Jelene Pešić. So se pa pari nekoliko premešali. Danijel Pokeršnik državnega naslova namreč ne bo branil v paru s Tadejem Boženkom, s katerim sta bila najboljša v zadnjih treh sezonah. Moči je združil s Sergejem Drobničem, v Kranju pa bo lovil že svojo osmo državno lovoriko. Tadej Boženk bo igral z Vidom Jakopinom, s katerim bosta v začetku avgusta nastopila tudi na turnirju svetovne serije v Ljubljani. Visoko na državnem prvenstvu ciljata Aleksander Dulai in Manuel Grünwald, domača favorita pa bosta Črtomir Bošnjak in Miha Plot.

Pri dekletih sta se v lanski sezoni drugega zaporednega naslova državnih prvakinj veselili Tjaša Kotnik in Tjaša Jančar, najboljši slovenski odbojkarici na mivki v zadnjih letih pa si želita še tretje lovorike. Za favoritinje ženskega dela prvenstva veljajo tudi Nina in Tajda Lovšin ter Katarina Fabjan in Klara Kregar.

Kvalifikacije za moške so se začele že včeraj v Preddvoru, danes pa bomo v Kranju, Preddvoru in Struževem lahko spremljali že prvi dan glavnega dela turnirja v moški in ženski konkurenci. Jutri se bodo izločilni boji začeli ob 15. uri. Ženski finale bo ob 21. uri, moški pa ob 22. uri.

Na igriščih v Kranju, Preddvoru in Struževem lahko spremljamo obračune 33 dvojic, 21 moških in 12 ženskih. Naslova prvakov branijo Tjaša Kotnik in Tjaša Jančar ter Danijel Pokeršnik in Tadej Boženk.

Na Poljskem pet naših smučarskih skakalcev

Z današnjimi kvalifikacijami se v Wisli začenja poletna velika nagrada v smučarskih skokih.

Vilma Stanovnik

Kranj – Potem ko se je v začetku julija sezona za večino smučarskih skakalcev začela s tekmami celinskega pokala v Kranju, se bo ta konec tega tedna začela še poletna velika nagrada, poletna izvedba zimskega svetovnega pokala. Naša reprezentanca je po tekmah v Kranju en teden trenirala na veliki skakalnici v Planici ter ta teden opravila še trening v Kranju.

Trener Gorazd Bertoncelj je v Wisło odpeljal pet skakalcev, ki so pokazali zadovoljiv nivo skokov na zadnjih treningih. To so: Timi Zajc, Peter Prevc, Anže Lanišek, Tilen Bartol in Žiga Jelar. Do zadnjega je bil v igri za nastop tudi Domen Prevc, a mu je bolezen v prejšnjem tednu pobrala preveč moči. Po zadnjem treningu v Kranju je dokončno postalo jasno, da med potniki ne bo niti Anžeta Semeniča, ki je prav tako bolan.

Danes tekmovalce v Wisli čaka najprej uradni trening, ob 18. uri pa bodo kvalifikacije. Jutri je ekipna tekma na sporedu ob 20.15, v nedeljo pa posamična ob 17.30.

Sicer pa letošnja poletna velika nagrada predvideva enajst tekem s finalom v Klingenthalu v začetku oktobra. Osem tekem bo posamičnih, dve ekipni in ena mešana ekipna. Konec naslednjega tedna namreč v Hinterzartnu s sezono začnejo tudi smučarske skakalke. Te se bodo letos pomerile samo na štirih tekmah poletne velike nagrade.

Jutri blejski plavalni izziv

Vilma Stanovnik

Bled – V Plavalnem društvu Zvezda jutri, v soboto, v Mali Zaki na Bledu pripravljajo Blejski plavalni izziv. Na največjem dogodku daljinskega plavanja v Sloveniji pričakujejo več kot tristo plavalk in plavalcev iz Slovenije in tujine, saj je tekmovanje namenjeno tako najboljšim tekmovalcem kot tudi posameznikom in družinam, ki radi športno preživljajo čas.

Dogodek sestavljata dve tekmi: Mali blejski izziv (1250 m), katerega start bo 10. uri in Veliki blejski izziv (5000 m), katerega start bo ob 12.45. Mali blejski izziv je primernejši za tiste, ki se z daljinskim plavanjem šele spoznavajo, medtem ko je udeležba na velikem bolj po meri izkušenih plavalcev in tekmovalcev. Kot v imenu organizatorjev pravi vodja Blejskega plavalnega izziva Juš Veličković, bodo prijave sprejemali še jutri pred startom.

Tekmovanje je kot edino tuje del pokala Austria Open Water Cup, ki združuje osem posameznih tekmovanj po celotni Avstriji. Posebni gostje letošnjega dogodka bodo plavalci iz angleškega Henleya, mesteca ob Temzi, ki je pobrateno z Bledom. Pobratena kraja bosta pod okriljem blejskega plavalnega izziva izvedla tudi medsebojno tekmovanje v plavanju Pokal Bled-Henley.

Mlada vaterpolska reprezentanca v Bolgariji

Kranj – Vaterpolska reprezentanca Slovenije do 15 let je odpotovala v bolgarski Burgas, kjer bo od nedelje dalje potekalo letošnje evropsko prvenstvo. Pod vodstvom trenerja Elvirja Bečiča, njegovega pomočnika Primoža Romšaka in vodje poti Nikole Piliča bodo nastopali mladi iz AVK Triglav Jaša Lah, Aleksander Paunovič, Jure Zupanc, Nejc Peric, Jaka Grabec in Nikola Rajlič, iz VD Kamnik David Golob, Lukas Gligorovski, Aleksander Cerar, Jošt Čarni, iz AVK Branik Sergej Prikl in Tim Kačič, iz VD Koper Primorska Gašper Fičur in Alen Lončarevič ter iz VK Ljubljana Slovan Matija Bernard Čanč. Reprezentanca pri žrebu za nastop na evropskem prvenstvu ni imela sreče, kajti v predtekmovalni skupini bo moči merila z reprezentancami Srbije, Belorusije in Črne gore.

Na Jesenice prihaja Andrej Hebar

Jesenice – Nova okrepitev jeseniškega moštva je 34-letni napadalec Andrej Hebar. Ta je nazadnje igral za madžarsko ekipo UTE, z njegovim prihodom pa bo ekipa pridobila hokejista, ki ima ogromno izkušenj tako z igranjem v tujini kot tudi z igranjem v slovenski reprezentanci. »Zelo me veseli, da je bil pripravljen sprejeti našo ponudbo in se že veselim sodelovanja z njim,« je povedal glavni trener HDD SIJ Acroni Jesenice Mitja Šivic.

Ni razloga za zniževanje cene

Združenje pridelovalcev krompirja ugotavlja, da ni razloga za prodajo krompirja po nizki ceni oziroma za spuščanje cene.

Cveto Zaplotnik

Lahovče – Člani Združenja pridelovalcev krompirja – vodi ga Miro Jenko, sicer direktor Kmetijske zadruge Cerklje – so se prejšnjo sredo najprej udeležili dneva krompirja na poskusnem polju Kmetijskega inštituta Slovenije v Lahovčah, nato pa so obravnavali še aktualno problematiko pri pridelavi in prodaji krompirja. Tajnik združenja David Homar jim je predstavil analizo glede trga in cen krompirja v Sloveniji in Evropski uniji. Kot kaže analiza, je bilo letos v Sloveniji posajenega približno enako krompirja kot lani (okrog 2500 hektarjev), medtem ko ga je bilo na območju celotne Evropske unije malenkost več. Tako v Sloveniji kot Evropski uniji pričakujejo letos manjši in kakovostno slabši pridelek kot lani. V Sloveniji je trenutno za kmete prodajna cena za krompir, pakiran v vreče po deset kilogramov, štirideset centov za kilogram, po podatkih iz revije World potato market z dne 9. julij dobi kmet v Nemčiji za krompir v razsutem stanju 65 centov in v Belgiji trideset centov. V združenju na podlagi analize ugotavljajo, da trenutno ni razlogov za prodajo krompirja po nizki ceni oziroma za spuščanje cene, saj bo povpraševanje po krompirju na trgu veliko.

Na podlagi informacije, da je samo še letos pri pridelavi krompirja dovoljena uporaba reglona za uničevanje krompirjevke, bo združenje na upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin naslovilo vlogo za podaljšanje registracije oziroma uporabe. V okviru javne razprave o spremembi pravilnika o priznanju skupin proizvajalcev za skupno trženje je ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagalo, da med takšne skupine vključi tudi skupine proizvajalcev krompirja.

Zavajali o poreklu

Inšpekcijski nadzor prodaje sadja in zelenjave na stojnicah in tržnicah je pokazal različne kršitve.

Ana Šubic

Kranj – Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ter inšpekcija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta od aprila do junija opravili poseben nadzor nad sezonskimi prodajalci sadja in zelenjave. »Posebna pozornost je bila namenjena preprečevanju goljufivih praks ter zavajanja potrošnikov z navajanjem napačnega porekla sadja in zelenjave. Preverjala se je tudi sledljivost, izvajanje dobre higienske prakse in skladnost splošnega označevanja ter označevanja kakovosti živil,« so sporočili s kmetijskega ministrstva.

Inšpekcija za varno hrano je izvedla 219 pregledov. Največ neskladnosti je ugotovila pri splošni označenosti (22 odstotkov), sledita nepravilno navajanje porekla (17 odstotkov) in neustrezno zagotavljanje sledljivosti (13 odstotkov). Pri sledljivosti in poreklu je bilo največ neskladnih primerov pri jagodah in češnjah. Pregledano sadje in zelenjava sta bila primerne kakovosti, neskladen je bil le en primer. Inšpektorji so za ugotovljene nepravilnosti izrekli 54 upravno inšpekcijskih ukrepov in za kršitve uvedli 56 prekrškovnih postopkov. Opažajo sicer napredek glede skladnosti zagotavljanja sledljivosti sadja in zelenjave. Letos so zasegli 307 kilogramov češenj, kjer je bilo navedeno slovensko poreklo, čeprav to ni bilo, ali pa ni bilo dokazov o sledljivosti. Največ nepoštenih praks je še vedno na stojnicah ob cestah.

Kmetijska inšpekcija pa je ob 338 pregledih ugotovila 28 nepravilnosti. Največ se jih je nanašalo na prodajo sadja in zelenjave z drugih kmetij brez ustrezne registracije dopolnilne dejavnosti. Druga najpogostejša kršitev je bila prodaja sadja in zelenjave, dokupljenih v prometu, in prodajanih kot lasten pridelek. Najmanj nepravilnosti je bilo na območju Primorske, saj ima skoraj vsaka hiša svoj sadovnjak. So pa zaznali velik problem prodaje sadja drugje po državi pod različnimi imeni, ki zavajajo, da gre za »domače« sadje iz Goriških brd oz. iz Vipavske.

Povprečna letina krompirja

Za pridelovanje krompirja je bilo letos vremensko nenavadno leto. Letina bo povprečna, vprašljiva bo tudi kakovost pridelka. Evropska unija prepoveduje uporabo reglona za uničevanje krompirjevke.

Cveto Zaplotnik

Lahovče – Kmetijski inštitut Slovenije je prejšnji teden pripravil v Poskusnem centru za krompir v Lahovčah in v Jabljah tradicionalni Dan krompirja. Najprej je bil v Lahovčah ogled selekcijskega in poskusnega nasada krompirja, predstavitev novih sort in križancev krompirja ter pogovor o aktualnih problemih pri pridelovanju krompirja, nato pa je bila v Jabljah še predstavitev programa žlahtnjenja krompirja in žlahtnjenja za ekološko pridelavo v okviru projekta Ecobreed.

Kot je dejal dr. Peter Dolničar, predstojnik oddelka za poljedelstvo, vrtnarstvo, genetiko in žlahtnjenje na Kmetijskem inštitutu Slovenije, je že zdaj znano, da letina krompirja letos v Sloveniji ne bo najboljša. Letina bo povprečna, brez rekordnih pridelkov, vprašanje je tudi, kakšna bo kvaliteta krompirja, saj bo marsikje prišlo do izraščanja gomoljev ali razvoja novih gomoljev.

Dr. Peter Dolničar

Hladen maj in vroč junij

Letošnje leto je bilo za pridelovanje krompirja problematično, saj je bilo vremensko zelo nenavadno. Začetek pridelovalne sezone je bil normalen, po dokaj suhi zimi se je sajenje krompirja začelo spomladi dokaj zgodaj, večji pridelovalci so ga posadili v optimalnem času, do sredine aprila. V času od 20. aprila do 2. maja je bilo za sajenje premokro, v maju je bilo potlej za to primernih le še nekaj dni. Majske razmere – dež, vlaga, nizke temperature – niso ugodno vplivale na rast in razvoj krompirja, večina sort je od saditve do vznika potrebovala en mesec, v običajnih razmerah to traja od dva do tri tedne. Pri nekaterih sortah je bil tudi slabši vznik. »Dolg vznik je problematičen zato, ker je krompir zaradi tega dlje časa izpostavljen v tleh raznim boleznim,« je dejal dr. Peter Dolničar in dodal, da je nekatere nasade letos »ujela« tudi slana, pri tem pa so se nekatere sorte hitreje opomogle, druge počasneje. Za dober pridelek je namreč pogoj tudi dovolj velika cima oziroma krompirjevka, to je še zlasti pomembno za pridelavo jedilnega (zgodnjega) krompirja. Za pridelavo krompirja so sicer optimalne temperature do 27 stopinj Celzija, letos so bile junija občutno višje, na njivi v Lahovčah so izmerili tudi 38 stopinj. Krompir bi v takšni vročini potreboval vodo, marsikje je je bilo še nekaj v tleh, a ni mogel do nje, ker je maja, ko je bilo v zemlji dovolj vlage, razvil plitve korenine. In rast se je ustavila …

Težave z boleznimi

Tudi letos so bile težave s plesnijo, a so se pridelovalci nanjo bolje pripravili kot lani, na razpolago pa so jim bila tudi nekatera nova zaščitna sredstva, ki so jim omogočila, da so nasade s pravočasnim škropljenjem primerno zaščitili. Tako Slovenija kot tudi vsa Evropa ima vedno več problemov z bakterijskimi boleznimi, še zlasti s črno nogo. Kot je dejal dr. Peter Dolničar, so bakterije v tleh in jih je praktično nemogoče odstraniti; to, ali se bodo z njimi okužili tudi gomolji krompirja, pa je odvisno od količine bakterij, kakovosti semena in od pridelovalnih razmer. Letošnje pridelovalne razmere so po Dolničarjevi oceni že takšne, da spodbujajo razvoj bakterij. Pomembno je tudi skladiščenje, saj je s primerno temperaturo v skladišču možno preprečiti, da bi se bakterije širile. Vse večji problem pri pridelavi krompirja pa je tudi črna listna pegavost.

Prepoved uporabe reglona

Kot je povedal dr. Peter Dolničar, bo Evropska unija z 20. februarjem prihodnje leto prepovedala uporabo reglona, ki je najučinkovitejše sredstvo za uničevanje krompirjevke. »Problemi bodo veliki, saj je alternativ bolj malo. V tujini imajo nekaj sredstev, ki so registrirana za uničevanje krompirjevke, a niso dovolj učinkovita ali so učinkovita le v kombinaciji z reglonom. Veliko se govori o uporabi pelargonske kisline, a ni učinkovita in je zelo draga - 300 evrov za hektar. V Evropi iščejo druge variante - delno mehansko uničenje cime in potlej požiganje z ognjem,« je dejal dr. Dolničar in poudaril, da pridelovalci v Sloveniji niti drugje v Evropi na spremembo niso pripravljeni. Nekateri kmetje so reglone sicer nakupili na zalogo, za uporabo v naslednjih letih, vendar bo to lahko račun brez krčmarja, saj jim bodo inšpektorji uporabo lahko dokazali že na podlagi analize vzorcev gomoljev krompirja, odvzetih v skladišču. »Slovenija bi morala doseči vsaj eno leto odloga za prepoved uporabe reglona. Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin potrebuje za utemeljitev zahtevka dobre argumente, pri tem pa so zelo pomembni argumenti kmetov,« je dejal dr. Dolničar in poudaril, da bo po prepovedi uporabe reglona pri pridelavi več problemov z boleznimi, več pa jih bo tudi pri skladiščenju krompirja.

Selekcijski in poskusni nasadi krompirja na njivah Kmetijskega inštituta v Lahovčah

Več kot petdeset pridelovalcev, kmetijskih strokovnjakov in drugih zainteresiranih se je udeležilo Dneva krompirja.

Investicija za trideset milijonov evrov

Podjetje Iskra Mehanizmi začenja več kot tridesetmilijonsko investicijo v poslovni coni ob brniškem letališču.

Aleš Senožetnik

Kranj – V podjetju Iskra Mehanizmi, ki zdaj deluje v Lipnici in Kamniku, so pred časom že začeli pripravo terena, po besedah direktorja Marjana Pogačnika, pa se bo v naslednjih dveh tednih začela tudi gradnja dolgo načrtovanega proizvodnega kompleksa v poslovni coni ob brniškem letališču.

Gre za dvajset tisoč kvadratnih metrov velik objekt, ki bo stal več kot trideset milijonov evrov in bo namenjen novim projektom predvsem za medicinske izdelke in nove izdelke za avtomobilsko industrijo, ki jih zaradi prostorske omejitve ne morejo ustrezno umestiti v obstoječe prostore na zdajšnjih lokacijah. »Investicija je nujna za nadaljnji razvoj podjetja, saj bo omogočila ne samo nove prostore, ampak tudi bistveno bolj racionalno in centralizirano ter tako konkurenčno zasnovane procese in stimulativno okolje za delo sodelavcev. Z novo lokacijo namreč ne nameravamo samo razširiti prostorov podjetja, ampak tudi način dela in možnosti za zaposlene ter kakovost njihovega dela in dela v našem podjetju. Zato smo že pred štirimi leti začeli načrtovati nove procese v smislu ''Digital 4.0'', tako da nameravamo vse te novosti v čim večji meri uvesti na novi lokaciji,« je za Gorenjski glas pojasnil Pogačnik.

Nova investicija bo poleg novih prostorov omogočila tudi večjo centralizacijo podjetja in ponudila stimulativnejše delovno okolje in pogoje za nadaljnjo rast. / Foto: Gorazd Kavčič

V podjetju, kjer se poleg zagotavljanja mehatronskih rešitev za avtomobilsko industrijo in izdelkov za medicino ukvarjajo tudi s proizvodnjo gospodinjskih aparatov in aparatov za osebno nego ter različnih elektromehanskih izdelkov za industrijo, so v zadnjem letu racionalizirali število zaposlenih, saj rast ni bila tako hitra, kot jo načrtujejo v prihodnje. »Zagotovo računamo na rast števila zaposlenih predvsem v letih 2020–2022, saj načrtujemo porast obsega poslovanja s sedanjih 85 milijonov evrov na 120 milijonov evrov v letu 2022, pri tem pa se bo spreminjala tudi struktura zaposlenih v smeri del z višjo dodano vrednostjo,« je o načrtih povedal Pogačnik.

Marjan Pogačnik / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv Gorenjskega glasa)

V podjetju so sicer že začeli postopek prodaje lokacije na območju nekdanje kamniške smodnišnice, kjer sicer zaposlujejo več kot tristo delavcev. Vendar po besedah direktorja podjetja hkrati že iščejo druge začasne oz. prehodne možnosti, saj nameravajo dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo v Kamniku, opravljati tudi v prihodnje.

Neprodani del Globusa banki

V stečajnem postopku Globusa trgovine bo neprodane prostore v nekdanji kranjski blagovnici Globus prevzela ločitveni in tudi sicer največji upnik Gorenjska banka.

Simon Šubic

Kranj – Stečajna upraviteljica kranjskega podjetja Globus trgovina v stečaju Mojca Breznik po več neuspelih poskusih ne vidi več možnosti za odprodajo vseh prostorov v nekdanji kranjski blagovnici rjaste podobe, zgrajene leta 1969, ki sicer predstavljajo glavnino stečajne mase. Kranjskemu okrožnemu sodišču je zato konec junija predlagala, da neprodane prostore, katerih vrednost je ocenjena na milijon evrov, prenesejo na ločitvenega upnika Gorenjsko banko, kar je sodišče pred dnevi že potrdilo. Ker bo to še vedno premalo za celotno poplačilo terjatve Gorenjske banke v višini 7,1 milijona evrov, Mestna občina Kranj, ki je kot ločitveni upnik drugega vrstnega reda prijavila 266 tisoč evrov terjatve, iz stečajne mase ne bo prejela ničesar.

Kranjska občina se je morala v stečaju Globusa trgovine, ki jo je ob nakupu kranjske blagovnice konec leta 2000 odprl podjetnik Franc Bukovnik, obrisati pod nosom tudi za tri nepremičnine, ki jih je v postopku zbiranja zavezujočih ponudb kupil Metalka zastopstva Holding. Gre za prostore v tretjem nadstropju stavbe, za katere je kupec odštel 702 tisoč evrov. Občina je tej prodaji kasneje ugovarjala zaradi domnevnih kršitev prodajnega postopka, zaradi katerih da ni imela možnosti uveljavljati zakonite predkupne pravice. Ugovor občine je najprej zavrnilo kranjsko sodišče, njegovo odločitev pa je maja letos Višje sodišče v Ljubljani potrdilo. Tudi to kupnino bo kot prednostni ločitveni upnik prejela Gorenjska banka.

V stečaju Globusa trgovine, ki ga je sodišče uvedlo februarja 2015, so sicer upniki prijavili za 10,2 milijona evrov terjatev, stečajna upraviteljica Mojca Breznik jih je priznala 9,3 milijona evrov. V vsem tem času je Breznikovi uspelo unovčiti za slabih 1,25 milijona evrov stečajne mase, večinoma s prodajo prostorov v blagovnici Globus. Potem ko so se leta 2016 etažni lastniki sporazumeli o delitvi solastnine in ureditvi medsebojnih razmerij, kar je Mestni občini Kranj omogočilo vknjižbo lastninske pravice na dobrih pet tisoč kvadratnih metrov, ki jih v Globusu od leta 2011 zaseda mestna knjižnica, so šli prostori v lasti Globusa trgovine v stečaju v prodajo. Najprej so jih neuspešno prodajali na javni dražbi kot celoto po izklicni ceni 3,4 milijona evrov, kasneje pa za 2,7 milijona evrov.

Foto: Tina Dokl

Glavnino stečajne mase Globusa trgovine predstavljajo prostori v kranjskem Globusu, a vseh niso uspeli prodati.

Sledila ji je nova javna dražba za posamezne dele, katerih skupna izklicna cena se je znižala na 2,3 milijona evrov. A zainteresiranih kupcev ni bilo, zato je stečajna upraviteljica nazadnje izpeljala še več postopkov javnega zbiranja ponudb za posamezne dele. Kot smo omenili že v uvodu, je še vedno ostal neprodan kar dobršen del nepremičnin v skupni ocenjeni vrednosti milijon evrov, ki jih bodo zdaj prenesli na glavnega ločitvenega upnika Gorenjsko banko.

Stečajno maso Globusa trgovine so poleg prostorov v Globusu predstavljale tudi odprte terjatve do dolžnikov. Lastnik Franc Bukovnik je svojemu podjetju ostal dolžan 234 tisoč evrov iz naslova prejetega posojila. Stečajna upraviteljica je te terjatve prodala najugodnejšemu ponudniku za 2342 evrov. Skoraj 775 tisoč evrov vredno terjatev pa je Breznikova prijavila v stečajnem postopku povezane družbe Globus investicije. »Ocenjujem, da ni mogoče pričakovati poplačila navedene terjatve oziroma priliva, zato v bistvu ne predstavlja več stečajne mase in bomo terjatev morali odpisati,« je pojasnila stečajna upraviteljica.

Še je čas za prenos delnic

Delničarji KD Group, ki še niso prenesli svojih delnic iz ukinjenih registrskih računov pri KDD, lahko ostanejo brez odpravnine.

Simon Šubic

Kranj – Ta teden je bila v skladu s sklepom aprilske skupščine KD Group vpisana pripojitev družb KD Kapital in KD Kvart. S tem so izpolnjeni pogoji za izplačilo denarne odpravnine v višini 86,67 evra za posamezno delnico (skupno 17,66 milijona evrov), do katere je upravičenih vseh 7.860 delničarjev, ki omenjenega sklepa niso podprli in so bili v delniško knjigo vpisani 13. aprila, so sporočili iz Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD). Upravičenci lahko podajo zahtevo najkasneje do 15. oktobra 2019, denarna odpravnina pa jim bo prek KDD in člana KDD izplačana najkasneje deseti dan po poteku roka za vložitev, torej do 25. oktobra.

V VZMD ob tem znova opozarjajo, da ima kar 5.137 od skupno 7.862 delničarjev svoje delnice še vedno na ukinjenih registrskih računih pri KDD in odpravnine ne morejo uveljavljati, dokler svojih delnic ne prenesejo. Ti delničarji so skupaj upravičeni do 3,3 milijona evrov odpravnine, ki jo lahko pridobijo tudi s prenosom svojih delnic na odvetniški fiduciarni račun Delniške opore pri VZMD, kamor je svoje delnice doslej preneslo že več kot 1.500 delničarjev družbe KD Group. To je po razlagi združenja neprimerno ugodnejši in enostavnejši način od odpiranja trgovalnih računov pri borznoposredniških družbah ali bankah. V Združenju bodo sicer omenjeno odpravnino pridobili za vse delničarje, ki bodo svoje delnice na Delniško oporo prenesli najkasneje do 10. oktobra.

Novi direktor SIJ Elektrode

Jesenice – Uprava Skupine SIJ je na mesto direktorja družbe SIJ Elektrode Jesenice imenovala Giuseppeja Lombardija. Dosedanji direktor Andrej Pogačnik, ki je začasno vodil SIJ Elektrode in SIJ SUZ, bo še naprej vodil SIJ SUZ. Lombardi ima več kot 15 let izkušenj na področju vodenja proizvodnje, operacij in optimizacije procesov v različnih družbah v kemični in strojni industriji. Do prihoda v Skupino SIJ je od leta 2011 delal kot direktor proizvodnje bakrene in vlečene žice v družbi Aurubis AG, so sporočili iz Skupine SIJ.

Pri mostu trčila kolesarja

Simon Šubic

Kranj – Kranjski policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki se je v sredo med 10.30 in 11. uro zgodila na križišču Župančičeve ulice in Ceste 1. maja pri mostu čez reko Kokro. Mlajši kolesar oziroma otrok je trčil s kolesarko, ki je padla in se poškodovala. Otrok se je na kraju ustavil, govoril s kolesarko, potem pa se z njenim privoljenjem odpeljal. Ker gre za dogodek, ki ga morajo policisti obravnavati, ti pozivajo starše, naj se z otrokom oglasijo na Policijski postaji Kranj, druge priče pa prosijo, da informacije sporočijo na številko 113 ali na anonimni telefon 080 1200.

Udeleženci prometnih nesreč naj si vedno izmenjajo podatke, če pa se je v nesreči kdo poškodoval, morajo o tem obvestiti tudi policiste, ki morajo po zakonu opraviti ogled takih nesreč, ob tem še opozarjajo na Policijski upravi Kranj.

V sredinem neurju strela zanetila požar

Čepulje – V sredo nekaj po 22. uri se je na delu Gorenjske razvilo neurje z močnimi padavinami. Prizadelo je predvsem območja občin Bled, Radovljica in Kranj, kjer so zabeležili šest dogodkov. V petih primerih je meteorna voda poplavila objekte, na Čepuljah pa je zaradi udara strele zagorel lesen pomožni objekt. Ogrožen ni bil nihče, so sporočili gorenjski policisti, ki hkrati opozarjajo, da je zaradi neurja ponekod na cestah ostal pesek, ki predvsem na ovinkih predstavlja dodatno nevarnost za motoriste in kolesarje.

Na avtocesti čoln padel s kombija

Peračica – Na avtocesti pri Peračici je v sredo zvečer češkemu vozniku s strehe kombija padel neustrezno pripet čoln, v katerega je nato trčil slovenski voznik. V nesreči je nastala le gmotna škoda, policisti pa so češkega voznika kaznovali z globo. Tovor mora biti na vozilu naložen tako, da ne pade z njega in ne predstavlja nevarnosti ali ovire za druge udeležence v prometu ter ne povzroča škode na cesti in objektih ali onesnažuje okolja. Prav tako ne sme zmanjševati stabilnosti vozila, povzročati prekomernega hrupa in zmanjševati preglednosti vozniku, opozarjajo policisti.

Trčil v policijsko vozilo

Železniki – V Železnikih je sredo sredi popoldneva voznik z osebnim avtomobilom zaradi nepravilne strani vožnje trčil v civilno policijsko vozilo, po nesreči pa je s kraja odpeljal. Voznik je bil pod vplivom alkohola (0,66 mg/l), pripeto pa je imel tudi neregistrirano prikolico. Zaradi prometnih prekrškov proti njemu poteka prekrškovni postopek, prepovedali pa so mu tudi nadaljnjo vožnjo, so razložili na Policijski upravi Kranj.

Vinjen voznik prehitro vozil

Godešič – Škofjeloški policisti so v torek zvečer na cesti med Jeprco in Kranjem ustavljali voznika, ki je na Godešiču prekoračil omejitev hitrosti in na kraju izvajanja meritev ni ustavil. Pri omejitvi petdeset kilometrov na uro je vozil s hitrostjo kar 113 kilometrov na uro. Ko so ga ustavili, so ga povabili tudi na preizkus alkoholiziranosti, ki je pokazal 0,43 miligrama alkohola na liter izdihanega zraka. Policisti so zoper voznika zaradi hujših prekrškov uvedli prekrškovni postopek.

Potrebovali so pomoč gorskih reševalcev

Kranj – Gorski reševalci tudi v minulih dneh niso imeli počitka. V sredo pozno popoldne so pomagali planinkama, ki sta se zaplezali na ferati nad Češko kočo, zvečer pa planincema, ki sta pri vračanju v dolino obstala pri Črnemu jezeru, kjer ju je ujela noč, svetilk pa nista imela. V torek so pomagali obolelima osebama na planinah Lipanca in Pečana ter planincema, ki sta iz Tamarja na Kotovo sedlo zašla s poti. Že v ponedeljek je pomoč gorskih reševalcev potrebovala planinka, ki se je poškodovala pri sestopu z Lubnika.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Policisti na Brniku odkrili ukraden avto

Zgornji Brnik – Brniški policisti so v ponedeljek pri rednem delu zasegli osebni avtomobil BMW X5. Ugotovili so namreč, da je bil pred kratkim ukraden v sosednji Italiji. Vozilo bodo vrnili lastniku, so pojasnili.

Hribovka Mojca pravi zgled

Na več izhodiščnih točkah zahtevnih planinskih poti na Vršiču in v Ratečah so postavili opozorilne table s podobo »hribovke Mojce«, ki planincem svetuje, naj pot nadaljujejo samo z ustrezno opremo.

Simon Šubic

Vršič – Planince, ki se z Vršiča odpravljajo na Mojstrovko in Prisojnik, po novem čaka opozorilo v treh jezikih (poleg slovenskega še v nemščini in angleščini), da za nadaljevanje poti potrebujejo primerno gorniško opremo. Opozorilne table, na katerih je po zamisli tržiške risarke Linde Ropret upodobljena ustrezno opremljena »hribovka Mojca«, so v ponedeljek postavili na treh izhodiščnih točkah na območju Vršiča, še tri pa v Ratečah.

S skupno preventivno aktivnostjo Policijske uprave Kranj, Gorske reševalne službe Kranjska Gora in Občine Kranjska Gora želijo na prijazen način potrkati na vest planincev, da sredogorja in visokogorja ne bi jemali preveč zlahka, zato si želijo, da bi se za postavitev opozorilnih tabel v prihodnosti odločili tudi na drugih območjih, je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. »Vse tri lokacije na območju Vršiča so povezane z Mojstrovko in Prisojnikom – gorama, ki sta se letos izkazali za bolj problematični. Pa ne toliko zaradi zahtevnosti poti, ampak predvsem zaradi samega razmišljanja planincev, ki so obe gori enačili z nizkimi hribi. Temu primerno so bili tudi (ne)opremljeni,« je razložil Kos.

»Že lani, letos pa še bolj, smo zabeležili porast števila intervencij, niti ne zaradi nesreč, ampak zaradi nepoškodovanih zaplezanih tujih planincev. Ugotavljamo, da je to predvsem posledica porasta turizma na našem območju,« je že pred časom razložil Miha Noč, načelnik kranjskogorskih gorskih reševalcev, ki so že spomladi zaradi povečanega obsega reševalnega dela okrepili preventivno delo. Jani Bele iz Gorske reševalne zveze Slovenije pa je dodal, da po številu gorskih nesreč pri nas že prednjačijo turisti, tako tuji kot domači, ki se odpravijo v hribe, ne da bi vedeli karkoli o njih. Nekateri od njih se v gore odpravijo samo v kratki majici in kratkih hlačah, zelo pogosto v supergah, celo v sandalih, nekateri pa tudi brez nahrbtnika in celo brez vode. V ustrezno opremo za zahtevne gorniške poti sicer poleg primerne obutve sodijo še v nahrbtniku shranjeni vetrovka, pulover, kapa, rokavice, bivak vreča za zaščito v primeru nesreče ali vsaj aluminijasta folija, prva pomoč, čelna svetilka in tudi tehnična oprema za zahtevnejše planinske poti.

»Dragi pohodnik, od tu naprej greš lahko samo s primerno gorniško opremo,« v treh jezikih piše na opozorilnih tablah, ki jih je Miha Noč iz GRS Kranjska Gora v ponedeljek montiral na izhodiščnih točkah proti Mojstrovki in Prisojniku. / Foto: PU Kranj

Tveganje v gorah lahko zmanjšamo z upoštevanjem in poznavanjem osnovnih pravil gorništva, tudi uveljavljenih simbolov, dodaja Kos. Na težavnost ture tako opozarja simbol trikotnika, s katerim so opremljene usmerjevalne table. Prazen enakostranični trikotnik označuje zahtevno planinsko pot, opozorilni znak za zelo zahtevno planinsko pot pa ima v sredini trikotnika tudi klicaj. V gorah bodite pozorni tudi na markacije v obliki rdečega kroga z belo piko na sredi, ki označujejo urejeno planinsko pot, in na rdeče table za označevanje začasno zaprtih poti z napisom »Opozorilo! Planinska pot je začasno zaprta!«

Ceste terjale višji davek kot lani

V letošnjem prvem polletju je na slovenskih cestah umrlo že 56 oseb, 15 več kot v enakem obdobju lani. Poleg preventivnih aktivnosti napovedujejo tudi pogostejše policijske nadzore prometa.

Simon Šubic

Kranj – Stanje varnosti cestnega prometa se je letošnje poletje poslabšalo in tudi v prvi polovici leta je bilo nekoliko slabše kot v lanskem prvem polletju, z zaskrbljenostjo ugotavljajo na Agenciji za varnost cestnega prometa (AVP), kjer bodo zato še okrepili preventivne aktivnosti, s katerimi bodo voznike ozaveščali predvsem o štirih največjih dejavnikih tveganja v prometu, to so hitrost, alkohol, mobilni telefon in varnostni pas. »Letošnje leto se je začelo tragično. Poletni meseci pa so tudi zaradi bolj obremenjenih cest, raznovrstnosti udeležencev v cestnem prometu, varljivega občutka varnosti in brezskrbnosti običajno najbolj kritični, z največ prometnimi nesrečami. Tako so tudi letošnjo prvo polovico poletja zaznamovali številni tragični dogodki,« pojasnjuje Vesna Marinko, v. d. direktorice AVP.

Letos je na slovenskih cestah umrlo že trinajst motoristov in sopotnikov na motorjih. / Foto: Gorazd Kavčič

V prvi polovici leta se je v Sloveniji zgodilo malenkost manj nesreč kot lani, a je v njih umrlo že 56 oseb, kar je 15 več kot lani, medtem ko je bilo huje (326) in lažje ranjenih (2.958) manj za 13 oziroma osem odstotkov. V primerjavi z lanskimi šestimi smrtnimi žrtvami se je opazno povečalo število umrlih motoristov (enajst) in potnikov na motorju (dva). Letos je umrlo še enajst pešcev (lani sedem), štirje kolesarji (lani trije), osem potnikov v avtomobilih (lani sedem) in 16 voznikov osebnih vozil (lani sedem). Prometna varnost se je najbolj poslabšala na regionalnih cestah, vsaka peta smrtna žrtev pa je bil tujec. Vzroki prometnih nesreč ostajajo že nekaj let isti: najpogostejši je neprilagojena hitrost, sledita nepravilna stran ali smer vožnje in nepravilno ravnanje pešcev.

Na nedavnem sestanku AVP s predstavniki policije in drugih nadzornih organov so se dogovorili za okrepitev njihovega sodelovanja in izmenjave informacij ter povečanje nadzora. »Dodatno načrtujemo aktivnosti, ki bodo prilagojene poslabšanemu stanju, predvsem lokalno. Specializirana enota za varnost prometa v prihodnje načrtuje dvodnevne nadzore prometa. Kar pomeni, da bodo s tem povečali efektivno prisotnost policistov. Poleg tega policija vsakodnevno izvaja krajše lokalno omejene poostrene nadzore,« napoveduje Boštjan Smolej z Generalne policijske uprave.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Ko telo ne uboga, ustvarja srce

Kako nastane slika iz listov, ki nam jih podari narava? Pa ne le ena sama slika. Čudovit kolaž različnih motivov s tehniko posušenega cvetja je na razstavah že predstavila Ljuba Brajnik iz Naklega. Kot pravljica se ji zdi, da je lahko razstavljala, obenem pa obiskovalcem sporočila, da se tudi s Parkinsonovo boleznijo, ki je že leta njena vidna in nevidna spremljevalka, lahko ustvarja in bogati življenje.

Suzana P. Kovačič

Ljuba Brajnik, dekliško Bertoncelj, je upokojena profesorica zgodovine. Zanimiva je prispodoba: (dobrih) 33 let je poučevala zgodovino na Gimnaziji Kranj in 33 motivov s tehniko posušenega cvetja je naključno prikazala v Pavlinovi galeriji v Naklem lani na razstavi, ki jo je organiziral KUD LIK Naklo. Zatem je razstavo Podobe iz cvetnih listov selila v prostore Nevrološke klinike v Ljubljani in v dvorano Kmetijske zadruge Naklo, kjer jih je nekaj še na ogled. Njena zadnja podoba iz cvetnih listov je, zanimivo, motiv kranjske klobase. Tega je ustvarila za junijski občinski praznik v Naklem za prireditev Cesar in kranjska klobasa.

Ljuba Brajnik se je predčasno upokojila leta 2006 zaradi Parkinsonove bolezni. »Bolezen so mi diagnosticirali že, ko sem delala. Imela sem kar srečo, da so mi diagnozo dokaj hitro postavili. Najprej je bil sicer sum na težave s ščitnico, bila sem tudi operirana, ampak ni bilo nič bolje. Po celi levi strani sem čutila okorelost, odrevenelost. Denimo niti gumba na bluzi nisem mogla zapeti sama. Po diagnozi sem dobila zdravila, ki pa samo lajšajo simptome te nevrološke bolezni, kajti zdravila, ki bi odpravil bolezen samo, še niso iznašli. Kot bolnik si moraš zato sam ustvarjati tako okolje, da s to težko boleznijo lahko živiš. Nikakor se ni dobro zapreti vase, ker bo samo še slabše. Dejavna sem v društvu Trepetlika, društvu bolnikov s parkinsonizmom in drugimi ekstrapiramidnimi motnjami. Članstvo bolnikom toplo priporočam, saj smo eden drugemu v pomoč, podporo. Sami najbolje vemo, kako se počutimo, kajti zdravnik že vidi, občuti pa te bolezni ne. Dvakrat na leto se člani društva srečujemo tudi na taboru na Debelem rtiču, kar nam zelo koristi, saj tja pride tudi zdravstveno osebje in lahko veliko izvemo. Če bi se zanašali samo na kontrole pri zdravnikih specialistih v Ljubljani, bi zaradi dolgih čakalnih vrst na vrsto prišli samo enkrat na približno leto in pol. Si pa že dolgo, žal neuspešno, prizadevamo, da bi nam bilo priznano zdraviliško zdravljenje, ki ima same pozitivne terapevtske učinke. Zase lahko povem, da če ne bi imela ob sebi ob izbruhu bolezni Braneta Šmita – ki je kot eden prvih sodeloval pri vključevanju bolnikov in njihovih skrbnikov v društvo ter pri registriranju in uveljavljanju društva – sploh ne bi vedela, kaj naj delam. Do zdravnika ne moreš kar tako, bolezen pa napreduje, dobiš napad, in ne veš, kako naprej ... Na urgenco ne smeš, ker nisi v življenjsko ogrožajočem stanju,« je povedala Brajnikova, ki bolezen obvladuje s črpalko, ki je rezultat novejših odkritij.

Oblečena v suho cvetje. To so slike brez imena; Ljuba Brajnik jih ne imenuje ne dame ne gospe, ampak želi, da si vsak ustvari svojo predstavo o sliki. / Foto: Tina Dokl

Parkinsonova bolezen vpliva na splošno fizično počutje, pri nekaterih tudi na spomin, mišljenje. Kako jo občuti Ljuba Brajnik? »Občutek je, kot da se ne morem premakniti. Vse me boli, kot neka notranja napetost je, ki je ne moreš dati iz sebe, nekaj podobnega kot sindrom nemirnih nog. Kadar je najhuje, mi pomaga samo tableta. Je pa to začaran krog ... V enem trenutku je vse v redu, že v naslednjem te »zagrabi Parkinson« in počutje se spremeni, zaužiješ tableto in samo čakaš, da bo minilo. To se pojavi tudi trido štirikrat na dan. Pri meni so se pojavile še bolečine v hrbtenici in sem imela že dve operaciji.«

Ljuba Brajnik. Iz cvetnih listov je, zanimivo, tudi motiv kranjske klobase. Tega je ustvarila za junijski občinski praznik v Naklem za prireditev Cesar in kranjska klobasa. / Foto: Tina Dokl

Ljuba Brajnik, ki je odrašča v Strahinju, zdaj živi v zaselku Podreber v Naklem, je potrpežljivega značaja. Potrpežljivost in natančnost ji prideta prav, ko utrga cvet hortenzije, potem pa pazljivo trga listič za lističem z nje in jih da v prešo (med časopisne liste, ki jih obteži). Tehnike se je naučila sama. Naravo ohranja skozi posušene cvetove v novih podobah in motivih. Čudoviti so posušeni cvetovi vrtnic in rujevi listi, ki lepo ohranijo barve. Lepo se posušijo tudi marjetice, trobentice, deteljica, trave. Posebej zanimive so uokvirjene mandale, suho cvetje v steklu ali pa upodobitve dam, ki jih obleče v suho cvetje. To so slike brez imena; sama jih ne imenuje ne dame ne gospe, ampak želi, da si vsak ustvari svojo predstavo o sliki.

Ljuba Brajnik je ne samo poučevala na Gimnaziji Kranj, bila je tudi dijakinja te šole. Lani so praznovali petdeseto obletnico mature. Poleg zgodovine je doštudirala sociologijo, s katero pa se poklicno ni ukvarjala. Pred kratkim je izšla nova knjiga Doktor Gregor Voglar, zdravnik na dvoru ruskega carja Petra I. Velikega, ki jo je uredil Juril Kurillo in v katero je prispevala zajetno poglavje ter predstavila Evropo v 17. stoletju in carja Petra I. Aleksejeviča Romanova oz. Petra Velikega.

Ukvarjala se je tudi s kvačkanjem in čipkami, kjer se je znanja in veščin naučila pri Modrih spominčicah pod vodstvom mojstrice Alenke Vrhovnik. Še letos je z izdelki sodelovala na skupinski razstavi na Čipkarskih dnevih v Železnikih. Kar pomni, pa je želela postati baletka, a ji žal to ni bilo dano. »Tako mi je šele Parkinsonova bolezen omogočila, da sem v okviru zmožnosti uresničila željo po plesu. Četudi noge niso zmogle vseh plesnih korakov, sem na to pozabila ...«

Pogovor

Radovljičan Gašper Kokot, doktor fizike, a tudi poet in fotograf, dela v ZDA. **Stran 18**

Pogovor

Jan Krajnik z Gimnazije Kranj je eden od osmih diamantnih slovenskih maturantov. **Stran 19**

Obletnice

Planinsko društvo Kranj letos praznuje častitljivih sto dvajset let. **Stran 20**

Od petka do petka

Na Obali lahko še vedno brezskrbno pijejo vodo, ki priteče iz njihovih pip, pozivajo pa k njeni varčni rabi. / Foto: Tina Dokl

Državni zbor je odredil parlamentarno preiskavo o odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri pregonu državnega svetnika Franca Kanglerja. / Foto: arhiv GG

Poslanci na vnovičnem glasovanju niso potrdili zakonske novele, ki bi spremenila financiranje izvajanja javnega programa v zasebnih osnovnih šolah. / Foto: arhiv GG

V vrtini ni bil kerozin

Po izlitju kerozina v bližini vodnega vira na območju Hrastovelj so v eni od opazovalnih vrtin odkrili prisotnost mineralnih olj. Presenetljivo pa sploh ne gre za iztekli kerozin.

Simon Šubic

Voda po izlitju kerozina ni onesnažena

Na območju Hrastovelj, kjer je po nesreči tovornega vlaka 25. junija v podtalje odteklo devet tisoč litrov kerozina, so najnovejše analize pokazale prisotnost mineralnih olj na eni od opazovalnih vrtin, medtem ko onesnaženje vodnih virov ni doseglo. Za presenečenje pa so na Agenciji RS za okolje in prostor poskrbeli včeraj, ko so sporočili, da sploh ne gre za iztekli kerozin, a je tudi odkrito mineralno olje zdravju škodljivo. Kdo je povzročitelj onesnaženja, še ugotavljajo. V ponedeljek je sicer kazalo, da sta onesnaženi dve vrtini, a so kasneje ugotovili, da so bili vzorci, vzeti na drugi vrtini, po vsej verjetnosti kontaminirani pri njihovem odvzemu. V Rižanskem vodovodu kljub temu pozivajo lokalno prebivalstvo k varčni rabi vode. Analiza je pokazala, da pitna voda ni onesnažena niti v občini Moravče, kjer so pred dnevi ugotovili onesnaženje tal, podzemnih in izcednih vod, ki naj bi ga z odlaganjem odpadkov povzročilo podjetje Termit. Župan Občine Moravče Milan Balažic in občani zahtevajo, da se Termitu odvzame okoljevarstveno dovoljenje. Balažic napoveduje tudi ovadbe proti vodstvu podjetja Termit ter nekdanjemu vodstvu občine, zahtevali pa naj bi tudi odškodnino za povzročeno škodo.

Parlamentarna preiskava o pregonu Kanglerja

Državni zbor je pred dnevi na zahtevo državnega sveta odredil parlamentarno preiskavo o odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri pregonu državnega svetnika Franca Kanglerja. Poslanci o tem niso glasovali, saj jo mora državni zbor na zahtevo državnega sveta odrediti v skladu z ustavo. Odreditev preiskave so pozdravili v SDS, NSi in SNS, medtem ko iz vrst koalicije in Levice opozarjajo, da je nedopustna, slišati je bilo tudi napovedi, da v takšni preiskovalni komisiji njihovi poslanci ne nameravajo sodelovati. Državni svet zahteva parlamentarno preiskavo morebitnih zlorab javnih funkcij pri uvedbi več kot dvajset kazenskih postopkov zoper njegovega člana Franca Kanglerja, ki so se na sodiščih vsi končali v njegovo korist. Nad odreditvijo preiskave so razočarani tudi na vrhovnem državnem tožilstvu, kjer menijo, da gre za politični proces zoper neodvisno pravosodje. Nespoštovanje pravne države, ki temelji na ustavnem načelu delitve oblasti, ima lahko resne negativne posledice, ne le na notranjem, ampak tudi na mednarodnem področju, pravijo. V državnem zboru in svetu so Komisiji za preprečevanje korupcije na njeno zahtevo v sredo že izročili vso dokumentacijo v zvezi z uvedbo parlamentarne preiskave. Komisija je namreč uvedla postopek zaradi kršitve etike in integritete državnega sveta in nekaterih državnih svetnikov. Kot je opozorila, bi v tem primeru lahko šlo za obliko nedovoljenega posega zakonodajne veje oblasti v neodvisno sodstvo in tožilstvo.

Zavrnili novelo o financiranju šolstva

Državni zbor na včerajšnji izredni seji ni znova potrdil novele zakona o financiranju šolstva, ki spreminja način financiranja zasebnih osnovnih šol. Poslanci so morali o noveli vnovič glasovati, ker je državni svet v ponedeljek izglasoval odložilni veto. Za ponovno potrditev bi bilo potrebnih 46 glasov v državnem zboru, ki pa jih koalicija ni zagotovila, saj so se poslanci SMC, kot so napovedali, znova vzdržali glasovanja. Novelo je včeraj podprlo 43 poslancev iz LMŠ, SD, SAB, DeSUS in Levice ter oba poslanca narodnih skupnosti, proti pa so bili tako kot na prvem glasovanju v SDS, NSi in SNS. Če bi bila novela vnovič potrjena, bi država stoodstotno financirala obvezni del javnega programa v zasebnih osnovnih šolah, razširjenega dela javnega programa pa ne več. Zdaj država financira 85 odstotkov obveznega in razširjenega programa, kar pa je po sklepu ustavnega sodišča iz leta 2014 v nasprotju z ustavo.

Največji selitveni prirast po letu 2008

V Sloveniji je lani selitveni prirast znašal 14.928 oseb, kaj je najvišji selitveni prirast po letu 2008, so izračunali v državnem statističnem uradu. V državo se je skupno priselilo 28.455 oseb, odselilo pa se jih je 13.527. Od tega se je priselilo več kot 4300 državljanov Slovenije in 24.100 tujih državljanov, odselilo pa se je skoraj 6600 slovenskih in več kot 6900 tujih državljanov. Selitveni prirast državljanov Slovenije je bil tako lani že 19. leto zapored negativen, selitveni prirast tujih državljanov pa je bil že dvajseto leto zapored pozitiven. Največ priseljenih tujcev je bilo iz BiH, največ Slovencev pa se je priselilo iz Nemčije in Avstrije, v ti dve državi so se tudi najpogosteje odselili.

Slovenci v zamejstvu (703)

Stoletje neuresničenih obljub

Jože Košnjek

med sosedi

Ker del koroških Slovencev, med katerimi so nekateri tudi dejavni v politiki, ni zadovoljen z delom osrednjih zastopniških organizacij v prizadevanjih za uresničitev pravic narodne skupnosti, ki so zapisane v Avstrijski državni pogodbi, ustavi in mednarodnih konvencijah, je bil ustanovljen Slovenski konsenz za ustavne pravice (SKUP). Prepričani so, da je sedaj, sto let po koroškem plebiscitu – stota obletnica plebiscita bo oktobra prihodnje leto, priprave na jubilej pa so se že začele – skrajni čas za uresničitev zapisanega in obljubljenega. Sicer bližnja obletnica ne bo skupno praznovanje vseh Koroščev, tako nemško kot slovensko govorečih. V civilni pobudi SKUP so sicer zbrani ljudje različnih političnih prepričanj, vendar je borba za pravice svojega naroda njihova stična točka.

Slovenski konsenz za ustavne pravice je uradno stopil pred javnost pretekli teden, v njegovem imenu pa so govorili dr. Rudi Vouk, nekdanji predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, Sonja Kert - Wakounig, nekdanja predsednica Zbora narodnih predstavnikov pri Narodnem svetu, Andrej Mohar, tajnik Zveze koroških partizanov in Lena Kolter, članica predsedstva Kluba slovenskih študentov in študentk na Koroškem. Na konferenci za novinarje so povedali, da sami prevzemajo pobudo zato, ker osrednje organizacije – Narodni svet koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij in Skupnost koroških Slovenk in Slovencev – tega niso storile, njihov glas pa je v javnosti vedno manj slišen. Vtis, da je položaj slovenske manjšine na Koroškem dober in da je večina pravic uresničenih, je lažen. Slovenci in z njimi slovenščina na Koroškem izginjata. Če temeljne pravice ne bodo uresničene, bosta čez sto let le žalostna preteklost.

Konec tedna bosta na Koroškem dve večji prireditvi. V Vidri vasi / Wiederndorfu pri Pliberku bo v nedeljo 18. Kmečki praznik Skupnosti južnokoroških kmetov. Na praznovanju kmetov iz petih dežel pričakujejo tudi slovensko ministrico za kmetijstvo dr. Aleksandro Pivec. V Svečah / Suetschachu v Rožu pa se bo ob 18. uri v Galeriji Gorše začel tradicionalni Slikarski teden.

Dr. Rudi Vouk, Sonja Kert - Wakounig, Andrej Mohar in Lena Kolter (od leve) so predstavili pobudo Slovenski konsenz za ustavne pravice. / Foto: ORF Celovec

Zahteve SKUP-a so zapisane v Spomenici 2020. Njeni avtorji zahtevajo učinkovito in kvalitetno dvojezično izobraževanje od vrtca do univerze na celotnem dvojezičnem ozemlju, postavitev vseh predvidenih dvojezičnih napisov, upoštevanje slovenščine kot uradnega jezika na vsem dvojezičnem ozemlju Koroške in namestitev dvojezičnih uradnikov in javnih delavcev, zagotovitev in razširitev medijske oskrbe in valorizacijo finančne pomoči manjšini.

Po svetu

Dirka po Franciji 2019

Dirka po Franciji oziroma Tour de France ni samo največja kolesarska dirka na planetu, je eden največjih športnih dogodkov sploh. Izbranci med kolesarji so startali 7. julija v Bruslju, v nedeljo, 28. t. m., pa pridirkajo na Elizejske poljane v Parizu ...

Miha Naglič

Dirka vseh dirk

Največja kolesarska dirka je tudi za velik organizacijski podvig. Sodeluje kar 4.500 ljudi, v to število so všteti organizatorji, ekipe, mediji, poslovni partnerji in dobavitelji. Ob celotni trasi pričakujejo od deset do dvanajst milijonov gledalcev. Za varnost skrbi 29.000 policistov in gasilcev. Spremljevalna karavana šteje 180 tovornjakov. Ciljni prostor obsega približno sedem hektarjev. V vsaki etapi je razporejenih v povprečju 2,7 kilometra oglasnih trakov, v cilju je 450 reklamnih panojev. Slika z dirke seže v 190 držav, šestdeset televizijskih postaj jo spremlja v živo, med njimi tudi Televizija Slovenija. Za televizijsko sliko skrbi kakih petsto ljudi, najmanj deset kamer na motorjih, tri na helikopterjih. Akreditiranih je dva tisoč novinarjev. Mobilno aplikacijo si bo na telefone naložilo 1,5 milijona ljudi. Tour ima na Twitterju tri milijone sledilcev, na Facebooku 2,6 milijona in na Instagramu 970.000. Na uradni strani pričakujejo 190 milijonov klikov, 12,8 milijona unikatnih uporabnikov in 75 milijonov ogledov videa. Še športni vidik. Na 3.480 kilometrov dolgo progo se je podalo 176 kolesarjev iz 22 ekip. Sedem etap bo ravninskih, pet razgibanih in sedem gorskih. Poleg tega sta na sporedu še moštveni in posamični kronometer. Letošnji Tour vsebuje trideset vzpetin prve, druge in ekstra kategorije. Najdaljša etapa je dolga 230 kilometrov, najkrajša 117 kilometrov. Najvišja točka je 2.770 metrov visoki Col de l'Iseran ... / Poglejmo še v zgodovino. Prvi Tour de France so priredili leta 1903 in od takrat naprej je bila dirka vsako leto, razen v letih obeh svetovnih vojn. Leta 2019 je tako že 106. dirka. Oktobra 2012 je Mednarodna kolesarska zveza odvzela Lanceu Armstrongu rekordih sedem zmag zaradi dopinga in tako je dirka med letoma 1999 in 2005 brez skupnega zmagovalca. Dirka je zahtevala tudi več smrtnih žrtev. Dne 18. julija 1995 je italijanski kolesar Fabio Casartelli med spustom s prelaza Col de Portet d'Aspet s hitrostjo 88 kilometrov na uro treščil v oviro; ob nesreči ni nosil čelade, utrpel je hujše poškodbe glave in umrl na kraju nesreče. Dne 13. julija 1967 zaradi srčne okvare pri vzponu na Mont Ventoux umrl Anglež Tom Simpson. V njegovi majici in krvnem obtoku so našli sledove amfetamina in alkohola. Njegova smrt je dokončno prepričala organizatorje Dirke po Franciji v antidopinško delovanje. Leta 1935 je zaradi padca v prepad pri Col du Galibier umrl španski kolesar Francesco Cepeda. Že leta 1910 pa se je francoski kolesar Adolphe Helière utopil na Azurni obali med dnem počitka. Po vsaki dirki opravijo analizo. Tako nam analiza dirke 2005 pokaže naslednje podatke: najvišji kolesar je bil Johan van Summeren s 198 centimetri, najmanjši pa Samuel Dumoulin s 158 centimetri. Najtežji je bil Magnus Backstedt s 95 kilogrami, najlažji pa Leonardo Piepoli s 57 kilogrami. Miquel Indurain je imel najpočasnejši srčni utrip v mirovanju: 29 utripov na minuto. Drugi na tej lestvici je Lance Armstrong s 34, Chris Horner in Laurent Lefevre pa sta tretja s 35 utripi na minuto. Povprečen kolesar leta 2005 je bil visok 179 centimetrov, težak 71 kilogramov, njegova mirovalna srčna frekvenca pa je bila petdeset udarcev na minuto ... (Vira: MMC RTV SLO in Wikipedija) Pred nami je še zadnji teden dirke. Uživajmo ga vsaj v pogledih.

Predsedniku neljube kongresnice

»Zanimivo je videti, kako progresivne demokratske kongresnice, ki so prišle iz držav, katerih vlade so popolna katastrofa, najhujše, najbolj skorumpirane in nesposobne na svetu, besno ukazujejo prebivalcem ZDA, največje in najmogočnejše države na svetu, kako naj se upravlja njihova vlada.« Tako je tvitnil predsednik Trump. Imen kongresnic ni napisal, a vsi vedo, da je mislil na Alexandrio Ocasio Cortez, Ilhan Omar in Rashido Tlaib. Omarjeva je rojena v Mogadišu v Somaliji, drugi dve pa v ZDA. Omarjeva mu je odvrnila: »Gospod predsednik, kot članice kongresa je edina država, na katero prisegamo, ZDA. Zato se tudi borimo, da bi jo obvarovale pred najhujšim, najbolj skorumpiranim in najbolj nesposobnim predsednikom, kar smo jih kdaj videle.« Ocasio Cortezova pa je tvitnila: »Gospod predsednik, država, iz katere prihajam, in država, na katero prisegam, so ZDA. Jezni ste, ker si pač ne morete predstavljati Amerike, ki nas vključuje ...«

Kdo bo naslednji?

»Francija je suverena država, njene odločitve o obdavčenju so suverene in bodo takšne tudi ostale.« To je izjavil francoski finančni minister Bruno Le Maire, potem ko je francoski parlament kot prvi v EU dokončno potrdil zakonodajo za obdavčitev tehnoloških velikanov, kot sta Google in Facebook. Kdo bo naslednji?

»Tour de Doping« se je glasil protestni transparent med Dirko po Franciji julija 2006. V letih 1999–2005 je Lance Armstrong zmagoval s pomočjo dopinga. / Foto: Wikipedija

Ameriška kongresnica Ilhan Omar, rojena leta 1982 v Somaliji, med predvolilno kampanjo na univerzi v Minnesoti 4. oktobra 2016 / Foto: Wikipedija

Francoski finančni minister Bruno Le Maire (levo), predsednik evroskupine Jeroen Dijsselbloem in grški finančni minister Euclid Tsakalotos (desno), 2017 / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (29)

Učiteljevo delo na domu

Ivka Sodnik

V prejšnjem prispevku sem v osnovnih značilnostih opisala novi sistem enotnega urejanja delovnega časa učiteljev, ki je s spremembo kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje pričel veljati v letošnjem šolskem letu. Nova ureditev v enem od členov na kratko omenja tudi učiteljevo delo na domu. Pravi, da lahko učitelj del nalog iz prvega stebra, ki prvenstveno zajema izvedbo pouka ter priprave na pouk, v obsegu največ deset ur tedensko opravi tudi zunaj zavoda po lastnem časovnem razporedu. Od 33 tedensko priznanih ur, od tega ima npr. 22 ur pouka, jih torej lahko do deset opravi na domu. O tem in v kakšnem obsegu bo opravljal delo izven šole, mora učitelj obvestiti ravnatelja do začetka novega šolskega leta. Upoštevati pa mora organizacijo dela v šoli, ki je seveda ravnatelj ne more samostojno določiti, pač pa se mora o tem dogovoriti z reprezentativnim sindikatom. Še vedno torej ostaja pravilo, da se bo vsak ravnatelj posebej z učitelji dogovarjal, koliko ur dnevno bodo prisotni v šoli in katera dela bodo opravljali doma. Delitev delovnih obveznosti med šolo in domom ne bi bila noben problem, če bi bili vsi učitelji enako motivirani za čim kakovostnejše poučevanje, sodelovanje in dogovarjanje s kolegi, skupno načrtovanje pouka in drugih šolskih dejavnosti. Pa v praksi ni tako, enako kot ni v drugih delovnih okoljih. Zato je ponovno vsa odgovornost preložena na ravnatelje, da svoje učitelje in druge strokovne delavce v šoli prepričajo, kako koristno bi bilo vsak teden po pouku skupaj načrtovati pouk, se usklajevati, medpredmetno načrtovati, se pogovarjati o učno-vzgojnih problemih učencev ... Seveda, če sami v to verjamejo. Večina učiteljev gre po končanem pouku še vedno najraje čim prej domov, da se oddahnejo od napornega dela z učenci in potem zvečer in včasih pozno v noč delajo za šolo. Ali pa ne, ker se poučevanje da zelo poenostaviti. Iz leta v leto uporabljajo iste priprave na pouk ali jih preprosto vzamejo s spleta, poučujejo po delovnem zvezku in vsa leta istih učnih gradivih ter več let zapored uporabljajo enake kontrolne naloge. Vedeti moramo, da je v vsaki šoli nekaj učiteljev, ki so ta poklic izbrali zato, ker jim omogoča veliko prostega časa. In ti mečejo slabo luč na učiteljski poklic. Učenci in starši pa dobro vedo, kateri učitelji so vsako uro na pouk temeljito pripravljeni in kaj vse dodatnega postorijo, da je pouk kakovosten in zanimiv. Sistematične kontrole in spremljanja učiteljevega dela v šoli pa ni. V našem šolskem sistemu je edino ravnatelj zadolžen za spremljanje in nadzorovanje kakovosti pouka. Ravnatelj pa ima po naši zakonodaji toliko drugih nalog, da mu za pedagoško vodenje šole vedno zmanjkuje časa. Zelo nam manjkajo nekdanji svetovalci zavoda za šolstvo, ki so kot strokovnjaki za posamezno predmetno področje po šolah spremljali kakovost poučevanja in učiteljem po potrebi svetovali izboljšave. Ravnatelji pa ne samo da niso usposobljeni za vsa predmetna področja, kronično jim primanjkuje časa, pa še učiteljem se s preveč kontrole ni dobro zameriti, če nočejo pogoreti na naslednjih volitvah. Zato je v Sloveniji malo šol, ki imajo obvezno osemurno prisotnost učiteljev na delovnem mestu, čeprav so se zahteve sodobne šole zelo spremenile in terjajo veliko več sodelovanja in skupnega načrtovanja učiteljev, potrebnega bi bilo tudi več vzgojnega dela z učenci.

Pogovor

Doktor fizike, ki dela v ZDA

Dr. Gašper Kokot

Na Fakulteti za matematiko in fiziko v Ljubljani je potekal Svetovni kongres slovenskih fizikov. Med predavatelji, to je fiziki, ki delujejo po svetu, je bil tudi Radovljičan dr. Gašper Kokot. Po zaključeni Gimnaziji Jesenice je diplomiral in doktoriral iz fizike v Ljubljani, podoktorsko pa se je izobraževal na univerzi v Zürichu v Švici in zatem v ZDA, najprej v Nacionalnem laboratoriju Argonne, zdaj pa dela na Univerzi Northwestern in delno še vedno v laboratoriju Argonne v Illinoisu. Štiriintridesetletni znanstvenik je poročen z Venezuelko, prepotoval je dobršen del sveta, v prostem času pa je tudi pesnik in fotograf.

Urša Peternel

Oba starša sta družboslovca, po izobrazbi novinarja. Kako so morali preskočiti geni, da ste se vi usmerili v naravoslovje?

Da bom študiral fiziko, se je izkristaliziralo bolj proti koncu gimnazije. Zmeraj me je zanimalo, kako svet deluje, in to je bila nekako naravna izbira. Sicer pa imamo v širši družini tudi fizike, dedek po očetovi strani je bil iz okolice Celovca in nekateri bratranci v Avstriji so naredili kariero v naravoslovju.

Zaključili ste fakulteto v Ljubljani, tam opravili magisterij in doktorat, zatem pa se odločili za tujino. Zakaj?

Že sam študij me je pritegnil, kar mi je dalo motivacijo, da sem dolge noči lahko preživel med knjigami. Sem pa zmeraj hotel ostati v akademskih vodah, kajti dolgoročno sem prepričan, da je edino nabiranje znanja in informacij tisto, kar človeštvo lahko popelje naprej. Že med študijem sem šel na prakso na Oxford v Veliko Britanijo, kjer sem se prvič srečal s tujim akademskim okoljem in resnim laboratorijskim delom. Potem sem doktorski študij zaključil v Ljubljani, po doktorskem študiju pa je v akademski karieri vsaj v naravoslovju običajno, da odideš za nekaj let v tujino, da si nabereš izkušnje v različnih laboratorijih, pridobiš širino ... To je zlasti pri eksperimentalnih znanstvenikih zelo pomembno, saj laboratoriji niso enako opremljeni. Zdaj pa sem na točki, ko iščem neko stalnejšo zaposlitev, kajti podoktorska usposabljanja so vsa bolj začasna in še zmeraj veljajo za neke vrste vajeništvo oziroma pripravništvo.

»Domotožje je seveda vedno prisotno, je pa veliko odvisno od posameznika. Zame je bilo iti v tujino tako kot iti iz Radovljice v Ljubljano na študij. Greš v novo okolje, moraš si najti nove prijatelje, začneš delati, študirati ... In potem v mesecu, dveh vidiš, kako si se znašel ...«

Kaj je v središču vašega znanstvenega raziskovanja?

Ukvarjam se s fiziko aktivnih snovi; aktivna snov pomeni, da dovajamo energijo nekemu sistemu in ga s tem držimo izven ravnovesja. Energijo lahko dovajamo prek svetlobnih, električnih, magnetnih polj ... V mojem raziskovanju uporabljamo magnetno polje; delci se ob določeni hitrosti in amplitudah začnejo samoorganizirati, delajo vrtince ... Ugotavljamo nove lastnosti, nove principe materialov. Opravljamo bazične raziskave, na tem znanju pa bodo gradile aplikativne raziskave. Rezultatov v vsakdanjem življenju ne bomo videli naslednje leto, ampak čez deset, 15 let. Glavna prednost takšnih materialov je, da za nas lahko opravljajo koristne naloge na milimetrski skali. Pokazali smo, da lahko učinkovito mešamo površine tekočin, kar bi znalo biti uporabno za farmacevtsko proizvodnjo ali pa pri čiščenju odpadne vode. Gre za materiale, ki bi se lahko uporabljali tudi v vesoljski tehnologiji, medicini, ekstremnih razmerah ...

Študirali ste v Sloveniji, delali v Švici, ZDA ... Kje so najboljši pogoji za študij in delo?

Študij fizike v Sloveniji je zagotovo zelo kvaliteten, na praksi na Oxfordu moj nivo znanja ni bil nič slabši od nivoja znanja kolega, ki je študiral tam. Kar se tiče pogojev za raziskovanje, pa je vsaka institucija imela svoje prednosti in slabosti. Kar se tiče opreme, so vodilna država zagotovo ZDA, Nacionalni laboratorij Argonne je najbolje opremljena ustanova, na kateri sem delal doslej, medtem ko je laboratorij na Univerzi Northwestern dokaj mlad in še nima toliko naprav. V Sloveniji sem imel na voljo vse, kar sem potreboval za doktorat, so pa določene infrastrukturne stvari, ki manjkajo, nimamo denimo t. i. čiste sobe, ki se uporablja večinoma pri razvoju računalniških tranzistorjev, a se iste tehnike lahko uporabljajo tudi za druge raziskave.

Pa bi se bili pripravljeni vrniti v Slovenijo?

Zagotovo bi se vrnil v Slovenijo, če bi bile za to možnosti. Prijavljam se na projekte in razpise, a ne le v Sloveniji, temveč tudi po Evropi in severni Ameriki. V tujini je sistem drugačen; če si izbran na razpisu, dobiš začetni denar, da lahko postaviš na noge laboratorij, po petih letih pa te ocenijo in se odločijo, ali te habilitirajo. To je nekaj, kar bi mlade znanstvenike zagotovo pritegnilo, da bi se vračali v Slovenijo. A za to bi bilo treba v Sloveniji za znanost nameniti več denarja.

Dr. Gašper Kokot, Radovljičan, ki trenutno živi v ZDA. / Foto: Gorazd Kavčič

V tujini ste šesto leto, kako težko se je mlademu človeku privaditi na novo okolje? Je bilo kaj domotožja?

Domotožje je seveda vedno prisotno, je pa veliko odvisno od posameznika. Zame je bilo iti v tujino tako kot iti iz Radovljice v Ljubljano na študij. Greš v novo okolje, moraš si najti nove prijatelje, začneš delati, študirati ... In potem v mesecu, dveh vidiš, kako si se znašel ...

Se vam zdi, da ste se našli v ameriški kulturi?

Bil sem presenečen, kako zelo drugačna je. Pa ne toliko ameriški način življenja kot način razmišljanja. Glavna razlika je v tem, da se pri nas zelo ceni skromnost, ne govorimo o svojih dosežkih tako, kot bi lahko, s čimer pogosto znižamo vrednost teh dosežkov. Na drugi strani bi Američan iz enakega dosežka naredil celo zgodbo ... Američani znajo veliko bolje poiskati svoje prednosti in jih poudariti, kar je velika razlika med Slovenci in Američani. Je pa v Ameriki sistem tak, da se moraš za vse pravice zelo boriti, da je zelo pomemben denar ...

Verjetno pa imate žilico do potovanj v sebi, saj ste potovali že v času študija, z nahrbtnikom ste menda prevandrali dobršen del sveta.

Res je, vedno me je vleklo v svet, izkusiti različne kulture. Že med študijem sem veliko potoval z nahrbtnikom, prepotoval sem Indijo, Tajsko, Laos, Vietnam, Kambodžo, Venezuelo, Etiopijo ...

Ampak začelo se je pa z Laponsko ...

Tako je. To je bilo še v času gimnazije, ko sva s sošolcem na razpisu Evropa v šoli zmagala z najino spletno stranjo in se za nagrado udeležila poletnega tabora na Laponskem. Takrat sem prvič videl, da potovati sploh ni grozno, enostavno kupiš letalsko vozovnico in greš. Takrat se mi je odprl svet in odtlej sem vsako poletje skušal čim več potovati. Študij sem si organiziral tako, da sem izpite zaključil že prej, in sem šel ...

Kako pa je s potovanji danes?

Zdaj potujem manj, saj imaš kot podoktorski študent manj dopusta, v ZDA denimo dvajset dni, ki ga običajno porabim za obisk Slovenije.

Kdaj pa se vam je na potovanjih pridružila žena, ki je Venezuelka?

Spoznala sva se na mojem potovanju po Venezueli. Poročila sva se leta 2011, ko sem zaključeval doktorat. Veronica se je priselila v Slovenijo. Ko sem šel na podoktorski študij, je šla z mano. Najprej v Švico in zatem v ZDA. Opravljala je različna dela, nekaj časa je delala kot okraševalka tort, v Švici kot sprehajalka psov, zdaj pa je opravila licenco za poučevanje španščine kot drugega jezika.

Venezuela se je znašla v hudi krizi. Jo kdaj obiščeta?

Odkar je žena pred sedmimi leti zapustila državo, se ni vrnila. V Venezueli sva se poročila, živela pa nisva nikoli tam. Medtem se je velik del njene družine tudi izselil v Kolumbijo, Panamo, Španijo. V Venezueli je ostal le še eden od njenih bratov. V zadnjih desetih letih se je iz Venezuele izselilo štiri milijone ljudi, kot bi bila država v vojni, čeprav uradno ni.

Pa žena pogreša domovino?

Pogreša jo, počuti se, kot da je izgnana iz lastne države. A tam so ljudje njene generacije res brez prihodnosti, če se stvari ne spremenijo ...

Kje vidita skupno prihodnost, verjetno je čas za ustalitev, morda snovanje družine?

Slovenija zagotovo ni slaba država, da bi se tukaj ustalila. A kot sem že rekel, vse je odvisno od službe. Vseeno je moje področje dela zelo specifično, in ko iščem stalno službo, se prijavljam povsod po svetu.

Čeprav ste znanstvenik, pa je v vas tudi umetniška duša – pišete poezijo, imeli ste nekaj fotografskih razstav ...

To je moj hobi, moja prva poezija sega v gimnazijski čas, med študijem sem pisal tudi kratke zgodbe, znanstveno fantastiko. Pišem še vedno, a bolj počasi, zlasti liriko. Imel sem tudi nekaj fotografskih razstav, s fotografijami pa je opremljena tudi očetova knjiga.

Pogovor

Najbolj je užival v eseju

Jan Krajnik

Med osmimi slovenskimi dijaki, ki jim je pri spomladanskem roku splošne mature uspelo zbrati vse možne točke, je bil tudi Jan Krajnik z Gimnazije Kranj.

Mateja Rant

Jan Krajnik / Foto: Gorazd Kavčič

Kakšen je občutek, ko se zaveš, da si najboljši med najboljšimi?

Nisem se takoj zavedel tega, videl sem na hitro napisane točke, šele nato seštevek in se nato spomnil, da so to pravzaprav vse možne točke. Res nisem pričakoval, da bi se to lahko zgodilo. Seveda sem upal, da bom med zlatimi maturanti, saj sem imel dober občutek pri vseh predmetih. Niso se mi zdeli preveč zahtevni, mogoče še najbolj slušni del pri angleščini, nad čimer so se pritoževali tudi drugi. Tega, da bi bil diamantni maturant, pa po mojem resnično nihče ne more pričakovati, saj se lahko zelo hitro zgodi, da izgubiš kakšno točko.

Ste težko čakali rezultate? Ob kateri uri ste bili za računalnikom?

Zelo težko, vso noč sem slabo spal in se pogosto zbujal. Buden sem bil tudi ob 7. uri, ko so bili rezultati že na voljo, a jih nisem pogledal, saj sem čakal, da se bo zbudil še brat, ki je bil prav tako doma in sem mu obljubil, da bova skupaj pogledala. A dlje kot do 8. ure nisem zdržal in sem ga potem kar zbudil, da sva pogledala rezultate.

To je bila verjetno ena najdaljših ur v vašem življenju?

Zagotovo.

Kako so novico, da ste diamantni maturant, sprejeli še drugi domači? Ste tak rezultat tudi kaj posebno praznovali?

Novico sem takoj sporočil mami in očetu ter nato še ostalim sorodnikom, prijateljem in sošolcem. Brat Luka je bil tako navdušen, da mi je hotel kupiti diamant, a ker ga ni našel, mi je s svojimi prihranki kupil naložbeno zlato. Starša, ki sta bila prav tako zelo vesela, pa sta mi podarila ključe od avta. Ta čas si ga še delim z mami, ko dobi novega, pa bo moj. Sta mi povedala, da bi to storila v vsakem primeru, tudi če ne bi bil diamantni maturant.

Sošolci vas verjetno prav tako dobro poznajo. Kako so oni sprejeli vaš rezultat, so to pričakovali od vas?

Kar nekaj mi jih je reklo, da so pričakovali tak rezultat, so bili pa vsi zelo veseli, prejel sem ogromno čestitk. Res sem imel dobre sošolce, zelo smo bili povezani. Naša razredničarka je govorila, da smo najboljši razred na šoli, tako po dosežkih kot v vseh drugih pogledih. Še dva sošolca sta bila zlata maturanta in sem bil res vesel zanju.

Res sem imel dobre sošolce, zelo smo bili povezani. Naša razredničarka je govorila, da smo najboljši razred na šoli, tako po dosežkih kot v vseh drugih pogledih. Še dva sošolca sta bila zlata maturanta in sem bil res vesel zanju.

Kaj je pri maturi najtežje, sam obseg snovi, ki jo je treba predelati, ali dobro poznavanje med sabo zelo različnih predmetov?

Meni so vsi predmeti, ki smo jih imeli pri maturi, všeč; če bi morali recimo sami izbirati, bi izbral prav teh pet. Res pa je matura zelo obsežna, tako da sem bil v dneh pred maturo po cele dneve v sobi in se učil, ampak je bilo vredno.

Ste potrebovali točke za vpis na izbrano fakulteto?

Študij bom nadaljeval na pravni fakulteti v Ljubljani, kjer ni pretiranih omejitev, zato v nobenem primeru ne bi imel težav s tem.

S tem vam je bil verjetno prihranjen dodaten pritisk pri opravljanju mature?

Zagotovo, to sem opazil pri sošolcih, ki so se odločili za vpis na primer na medicino, fizioterapijo ali psihologijo, ki so se res trudili, pa je kljub temu mogoče komu spodletelo, tako da je to za nekatere res velik pritisk.

Kako sploh doseči tak rezultat na maturi? Lahko to že vnaprej načrtuješ oziroma se ves čas pripravljaš z zavestjo, da želiš doseči vse točke?

Priznam, da sem imel v podzavesti, da bi želel postati zlati maturant, nisem pa si upal zares pomisliti, da bi mi uspelo zbrati vse točke. Ker se mora v tem primeru »poklopiti« res veliko stvari – malo je odvisno tudi od sreče, predvsem pa je potrebnega veliko učenja. Sam sem se največ učil za izpit iz zgodovine, ker je bilo treba predelati res obsežno snov, še najmanj pa za matematiko in kemijo, kjer je tako kot pri angleščini pomembno predvsem razumevanje.

Kako so bile torej videti vaše priprave na maturo, predvsem v zadnjih dneh? Je bilo potrebnega veliko odrekanja?

Od jutra do večera sem v glavnem vse podredil pripravam na maturo, niti za druženje ni bilo veliko časa. S sošolci smo se videli predvsem ob dnevih, ko smo imeli izpite, in takrat smo šli potem na kakšen sok. To pa je tudi vse.

Vam je kateri od izpitov delal posebne težave oziroma ste se na katerega še posebno skrbno pripravljali?

Na vse sem se pripravljal približno enako, čeprav je res, da sem pri matematiki in angleščini bolj reševal vaje, pri zgodovini pa se je bilo resnično treba poglobiti v snov za vsa štiri leta. Najbolj mi je bilo sicer všeč pisanje eseja pri slovenščini.

Zanimivo, ker večini ravno esej povzroča največ težav …

Tudi sicer rad pišem, več let sem sodeloval tudi na tekmovanju za Cankarjevo priznanje in osvojil tri zlata priznanja.

Zakaj imajo po vašem mnogi sicer tako strahospoštovanje do eseja?

Najbrž zato, ker ne berejo več dovolj. Letošnji knjigi za maturo sta mi bili tudi sicer zelo všeč, ker obravnavata zgodovinsko tematiko.

Ste si po izpitih že oddahnili – kako ste izkoristili proste dneve, ki so sledili?

Po maturi sem popolnoma »odklopil«, res sem se moral spočiti. Bil sem že na morju, naspal sem se, končno sem si lahko vzel čas za stvari, ki jih rad počnem – rad namreč igram klavir in pojem, pišem pesmi, igram tenis in kolesarim, na morju pa veliko plavam in se potapljam.

V kakšnem spominu vam bodo ostala srednješolska leta?

V zelo lepem. Ko smo zadnjič prišli po maturitetna spričevala, mi je bilo kar malce hudo, ker sem se zavedel, da se s sošolci ne bomo več tako pogosto videli.

Koliko so k vašemu uspehu pripomogli tudi profesorji na gimnaziji?

Precej, saj sem imel dobre profesorje, ki so nas zelo dobro pripravljali na maturo, in to vsa štiri leta, ne samo v četrtem letniku, ko se že mudi; pri veliko predmetih sem se lahko učil samo iz zvezkov. Tudi na splošno so nas veliko naučili, tudi samostojnega razmišljanja, saj smo obravnavali ogromno aktualnih tem.

Spremljate dogajanje v Sloveniji in svetu?

Spremljam politiko, predvsem preberem kaj o tem, kar se dogaja v Sloveniji in tudi širše v Evropski uniji ter ZDA in Rusiji.

Kako torej gledate na našo prihodnost – vas skrbi dogajanje pri nas, v naši okolici in globalno v svetu?

Malo me skrbi, sploh ker se mi zdi, da zahodni svet izgublja tradicionalne vrednote. Dva tisoč let so bile dobre, morale bi zdržati tudi v prihodnje, da bi družba normalno funkcionirala. Zdaj pa se veliko tega izgublja, predvsem odnos do sočloveka. S tehnologijo smo veliko pridobili, a obenem tudi izgubili, recimo povezanost z naravo.

Mladi ste zadnje čase aktivni ravno pri odpiranju okoljskih tem in opozarjanju na podnebne spremembe. Kako vi vidite to problematiko?

Osebno se mi gibanje, ki se bori proti podnebnim spremembam, zdi malo pretirano. Pomembno je, da opozarjamo na to, a spremembe bi bilo treba vpeljevati bolj postopoma, sicer lahko ogrozimo druge stvari, recimo gospodarstvo, kar spet vodi v brezposelnost, revščino in tako naprej.

Kje se vidite čez recimo deset let, si že lahko predstavljate sebe v določenem poklicu?

Zelo težko, ker sem imel težave že pri odločanju za študij, saj sem razmišljal tudi o študiju medicine in kemije. Ampak ker si nisem mogel predstavljati sebe pri delu v laboratoriju, si nisem izbral kemije, prav tako sem ugotovil, da nisem človek za poklice s področja medicine. Zato sem vesel, da sem se na koncu odločil za pravo.

Vam je ob delu za šolo ostalo dovolj časa tudi za druženje s prijatelji in konjičke?

Včasih so bila sicer obdobja, ko je bilo veliko testov, a se je kljub temu vedno dalo najti tudi čas za druženje in druge stvari, ki so mi pomembne. Če ne drugače, sem si ga pa vzel.

Kako pa preživljate letošnje najdaljše počitnice?

Zelo veliko bom na morju. Na Krku imamo stanovanje, kjer bom čas preživljal z družino, prišli bodo tudi prijatelji. Prvi teden septembra pa se odpravljam na Dansko, kar mi je omogočila Gimnazija Kranj. Vsako leto namreč izberejo dva najboljša dijaka iz četrtega letnika, tako po šolskem uspehu kot drugih dosežkih, ki jima omogočijo tako potovanje.

Obletnice

Ponosni na zgodovino in mlade

Konec minulega tedna je minilo natanko sto dvajset let, odkar je bila uradno ustanovljena Kranjska podružnica Slovenskega planinskega društva, zato je letošnje leto za Planinsko društvo Kranj, v katero se je preimenovala leta 1946, leto obujanja spominov in tudi leto, ko lahko ponosno povedo, da se je v zadnjih petih letih članstvo povečalo za polovico, saj svoje delo prilagajajo razmeram in tudi navadam planincev.

Vilma Stanovnik

Kranjčani so se z zahtevnimi zimskimi vzponi na zasnežene vrhove proslavili že v letih pred ustanovitvijo Slovenskega planinskega društva (SPD). Tako je Kranjčan Avgust Sušnik 15. februarja 1882 z bohinjskim vodnikom Jelarjem opravil prvi zimski vzpon na vrh Triglava. Nato se je v dobrem tednu dni povzpel še na zimski Stol v Karavankah ter v družbi bratov Rajmunda in Konrada Pučnika ter vodnika Jurija Štularja Suhadolnika prvič osvojil zimski Grintovec v Kamniško-Savinjskih Alpah.

V tem času je bil Sveti Jošt nad Kranjem zaradi enostavne in slikovite dostopnosti z železniške postaje zelo zanimiva točka, ki je privabljala številne ljubitelje narave. Znano je, da je Jože Benedik ustanovil Joštarski klub. Med planinci so bili na Sv. Joštu kar pogosto tudi člani društva Pipa, tako imenovani piparji. Redni in manj redni obiskovalci Svetega Jošta so se nemalokrat družili s pesnikom, pisateljem in tudi lovcem Franom Saleškim Finžgarjem, ki je na Sv. Joštu kaplanoval, družili so se še z Jakobom Aljažem, Francem Kadilnikom, Johannesom Frischaufom in Jankom Mlakarjem, ki je bil izjemen planinski pisatelj in veliki ljubitelj Sv. Jošta.

V takšni narodnjaški družščini so se znameniti piparji po 12 letih od ustne in pisne pobude Simona Robiča, da moramo Slovenci dobiti lastno SPD, zavzeli za njen nastanek. Redni občni zbor SPD je bil vsestransko in uradno izveden 27. februarja 1893 v takratni ljubljanski gostilni Malič – in to je pomenilo rojstvo slovenskega društveno organiziranega planinstva.

Še istega leta so se Viktor Globočnik, Vinko Majdič, Peter Mayer, Ivan Omersa, Tomo Pavšlar, Ciril Pirc, Karol Pučnik, Jurij Režek, Janko Sajovic in Edvard Šavnik odločili ustanoviti Kranjsko podružnico SPD. Zbor za ustanovitev podružnice so v bralnih prostorih Čitalnice organizirali že 14. junija 1894. Vsa potrebna državna potrdila pa so prejeli šele pet let kasneje, tako da je bila Kranjska podružnica SPD uradno ustanovljena 12. julija 1899. Za prvega načelnika kranjske podružnice je bil izvoljen Janko Majdič.

Leta 1946 se je podružnica SPD Kranj preoblikovala v Planinsko društvo Kranj in se včlanila v Planinsko zvezo Slovenije (PZS).

Razstava o mejnikih kranjskega planinstva

Zgodovina kranjskega planinstva je bogata in je bila v preteklosti predstavljena v treh delih. Ob desetletnici Kranjske podružnice SPD je bilo dotedanje društveno delovanje opisano v zborniku z naslovom Po desetih letih. Drugi zbornik Gore v ljudeh so izdali ob devetdesetletnici Planinskega društva Kranj leta 1989. Tretja kronika kranjskih planincev Poti h goram pa je na pobudo tedanjega predsednika društva Franca Ekarja izšla leta 2011.

Letos, ko Planinsko društvo (PD) Kranj praznuje 120-letnico delovanja, so v Mestni knjižnici Kranj pripravili razstavo z naslovom Od Prešernove koče preko Everesta za prihodnost kranjskega planinstva, ki bo odprta do konca avgusta. »Z razstavo želimo na kratko kronološko predstaviti najpomembnejše mejnike v zgodovini PD Kranj, ki so zaznamovali slovensko planinstvo in ga umestili na svetovni planinski zemljevid. Hkrati želimo predstaviti delovanje društva ter spodbuditi ljubitelje narave in gora k ohranjanju in razvoju slovenske kulture, okolja, prostovoljstva in športa ter posledično tudi narodne zavesti. Poleg zgodovinskih fotografij so na ogled postavljeni tudi neprecenljivi predmeti, ki so jih člani PD Kranj uporabljali na svojih odpravah in pri planinskih aktivnostih,« pravi predsednik PD Kranj Tine Marenče.

Predsednik Planinskega društva Kranj Tine Marenče, izkušeni Tomaž Jamnik in načelnik mladinskega odseka Primož Černilec v jubilejnem okvirju / Foto: Tina Dokl

V njihovih planinskih postojankah Ledine, Krvavec, Kališče in na sedežu društva v Bežkovi vili so od minulega petka naprej na voljo posebni žigi, katerih odtise je moč zbirati na evidenčnem kartončku, izdelanem posebej ob 120. obletnici ustanovitve društva. Prav tako so v znak obletnice pred Bežkovo vilo izobesili zastave in postavili panoja, osrednjo prireditev ob jubileju pa pripravljajo konec novembra.

V Mestni knjižnici Kranj je do konca avgusta na ogled razstava Od Prešernove koče preko Everesta za prihodnost kranjskega planinstva. / Foto: Tina Dokl

Planinska dejavnost za vse generacije

Planinsko društvo Kranj je danes med največjimi v državi, saj ima skoraj 1300 članov, zanimivo pa je, da zanimanje med mladimi za planinstvo vsako leto narašča. Dejavnost društva je zelo razvejana in zato združuje planice vseh generacij. »Mladinski odsek je bil ustanovljen med prvimi v Sloveniji in velja za enega najbolj številnih in dejavnih. Združuje več kot dvesto otrok, poleg njih pa tudi mentorje. V programi sodeluje s petimi osnovnimi šolami v kranjski občini in štirimi iz sosednjih občin. Vrsto let je odsek vodil Franc Benedik, zdaj je načelnik Primož Černilec,« pojasnjuje predsednik Tine Marenče in hkrati poudarja delo alpinističnega odseka, ki kot eden redkih v Sloveniji v zadnjih desetletjih združuje tako alpiniste kot športne plezalce in velja za enega največjih v Sloveniji. V odseku so delovali in delujejo številni vrhunski alpinisti in športni plezalci od Nadje Fajdiga, Nejca Zaplotnika, Andreja in Marije Štremfelj, Toma Česna, Natalije Gros, Sreča Rehbergerja in drugih, ki imajo v zgodovini res ogromno odmevnih dosežkov.

Kranjčani, še zlasti Tomaž Jamnik, veljajo za začetnike alpinističnega smučanja. Člani vsako leto organizirajo Alpinistično šolo, številne tabore, skupne ture, predavanja in tudi treninge športnega plezanja. V športnem plezanju je Alpinistični odsek Kranj večkratni državni prvak. Prav tako člani organizirajo različna tekmovanja in so soorganizatorji svetovnega pokala v Kranju. Vsako leto pripravljajo tudi Plezalne dneve Kranja.

»Imamo tudi odsek markacistov, ki urejajo planinske poti. Skrbijo za okoli 150 kilometrov planinskih poti, v kranjski občini zlasti območje med Sv. Joštom in Jamnikom, večina drugih poti pa je na območju ostalih občin. Obnovitvena in vzdrževalna dela člani odseka še vedno opravljajo na prostovoljni osnovi, hkrati pa tudi redno sodelujejo pri zveznih akcijah, ki se izvajajo pod okriljem PZS. Gotovo je to eno od področij, ko bo treba zagotoviti sistemska sredstva v okviru države ali evropskih sredstev, saj zgolj s prostovoljstvom to ne bo šlo več, saj je dela enostavno preveč,« pravi Tine Marenče.

V Planinskem društvu Kranj imajo tudi turnokolesarski odsek in vodniški odsek, ki velja za začetnika sodobnega planinskega vodništva v Sloveniji. »Včasih so prevladovali predvsem skupinski pohodi in ture, za danes pa je vsaj po mojem mnenju značilna individualizacija hoje v gore. Odsek je zato ustanovil prvo šolo varnega gibanja v gorah, temu se prilagajajo tudi ture.

»Kljub temu da se je gorsko-reševalna služba pred leti odcepila od Planinske zveze, smo v Kranju planinci in gorski reševalci še vedno zelo povezani in res zgledno sodelujemo, saj enostavno drug brez drugega ne moremo,« pravi predsednik Marenče, izkušeni Tomaž Jamnik pa dodaja: »To, da smo delovali skupaj, je bilo nekako naravno, saj tisti, ki plezajo, tudi rešujejo.«

»Glede na to, da v gore hodi vedno več ljudi in se dogaja vedno več nesreč, je naše društvo zelo dejavno tudi pri ozaveščanju o varnem gibanju v gorah. Imamo tako alpinistično šolo kot turnokoledarsko šolo, mladinski odsek pa planinsko šolo. Pri tem je velik poudarek na pravilni opremi, pravilnem gibanju in podobno,« pravi načelnik mladinskega odseka Primož Černilec.

Planinske koče

Člani Planinskega društva Kranj so v različnih obdobjih svojega obstoja oskrbovali ali celo postavili več kot deset planinskih postojank in zavetišč. Danes oskrbujejo še Planinski dom na Kališču, Kranjsko kočo na Ledinah in Planinski dom na Gospincu na Krvavcu. Kljub vedno zahtevnejšim vremenskim in družbenim razmeram jih postopno obnavljajo in njihovo upravljanje prilagajajo novim trendom upravljanja planinskih postojank in obiskovanja gora. V zadnjih petih letih so uspešno izvedli dve zahtevni sanaciji, ki sta bili posledica požarov: tovorne žičnice za oskrbovanje Kranjske koče na Ledinah in Planinskega doma na Gospincu.

Nadaljujejo uspešno delo

»Vodenje društva smo zadnja leta prevzeli mlajši člani, rad pa bi se zahvalil tudi nekaterim starejšim na čelu s Tomažem Jamnikom, ki nam še vedno pomagajo. Cenimo zgodovino društva, prepričani pa smo, da nam bo uspešno delo predhodnikov uspelo nadaljevati tako v okviru odsekov kot pri vodenju društva. Čeprav so se časi spremenili in se spreminjajo in se temu skušamo po najboljših močeh prilagajati, pa mislim, da je to največji poklon našim predhodnikom,« še dodaja Tine Marenče, ki društvo vodi zadnjih osem let.

Na robu

Najboljši fant, 2. del

Preteklost se vrne

Milena Miklavčič

usode

»''Pač, prišel je dan, ko si morala odplačati del dolga, saj veš, avto, cunje in vse ostale stvari, ki sem ti jih kupil. Zvečer te čaka še ena runda. Če se boš dobro odrezala, bo plačana desna guma,'' mi je rekel fant.«

Irma nadaljuje: »To sem še slišala, kako je zaklel, potem pa se je sklonil nadme, mi vzel telefon in me začel brcati in zmerjati. Bila sem brez moči, ne glava ne roke ne noge me niso hoteli ubogati, na hladnih tleh sem ležala, kot bi bila brez življenja.

Imela sem srečo. Nenadoma so se odprla vrata, vstopili so brat in trije policisti. Vklenili so fanta, mene pa so odnesli na nosilih do rešilnega avta. Zdravnik mi je kasneje povedal, da sem bila omamljena z GHB-jem, ki je bolj znan kot mamilo za posilstvo. Dobila sem zelo veliko dozo, ki bi pri moji telesni teži lahko bila tudi smrtna.

Še več mesecev po posilstvu in nasilju, ki sem ga bila deležna, sem bila čisto na tleh, tako telesno kot psihično. Pomagali niso niti pogovori s psihoterapevtom. Za povrh sem poslušala še mamine pridige. Ni in ni mogla razumeti, kje sem imela pamet, da sem se zapletla s takšnim izmečkom.

Sama si nisem upala iti nikamor. Na zagovor diplome me je spremljal oče, v službo (na pripravništvo) me je vozila mama. Fantu se ni zgodilo nič. Njegovemu odvetniku je namreč uspelo dokazati, da sem šla na ''posilstvo'' prostovoljno.

Znaki nasilja so že zdavnaj izginili, mene pa je bilo še zmeraj na smrt strah. Tisti, ki napadov strahu ni še nikoli izkusil, me ne bo razumel. Krvni tlak mi je včasih podivjal sredi ničesar. Recimo v knjižnici, ko sem se s knjižničarko, ki je sicer moja sestrična, pogovarjala o knjigah. Če kdaj nisem imela pri sebi tablete, so nastopile težave tudi z dihanjem. Dogajalo se mi je podobno, kot če hudemu astmatiku pade nivo kisika v krvi.

Po drugi strani sem bivšega fanta začela spremljati tudi na Facebooku, seveda pod izmišljenim imenom. Bolelo me je, ko sem videla, koliko deklet ima in kako se lepijo nanj. Same sebe me je bilo sram zaradi te ljubosumnosti. Namesto da bi od njega bežala stran, sem iskala priložnosti, da sem v njegovi bližini.

Leto, ko nisem počela nič, le smilila sem se sama sebi, ždela doma za knjigami ali pred računalnikom, je bilo hitro mimo. Oče je začel tečnariti, da si moram poiskati službo, da tako ne gre več, da mu visim kot mlinski kamen okoli vratu. Bila sem užaljena. Počutila sem se nemočno in nebogljeno, nesposobno preždeti osem ur na enem in istem mestu. Da bi mu ustregla, sem začela pisati prošnje. Seveda brez uspeha. Primerna delovna mesta so bila že vsa zasedena, tudi tam, kjer sem naredila pripravništvo.

Potem pa mi je oče predlagal, naj se začasno preselim v neki manjši kraj, kjer v vrtcu za pol leta iščejo vzgojiteljico. Šefica vrtca je bila njegova sorodnica, tako da z zaposlitvijo ne bi bilo težav. Problem je bil, ker je ta vas ležala na drugem koncu države in bogu za hrbtom. Jaz kot mestno dekle nisem čutila niti najmanjše želje, da se še živa zakopljem v grob. A z očetom ni bilo pametno češenj zobati. Kadar je rekel, da je nekaj ''v moje dobro'', takrat sem vedela, da je odločen, da stvari izpelje do konca. Že tako mu je bilo žal, da je preveč zaupal moji lastni presoji. Čutil se je krivega za grde reči, ki sem jih doživela.

Edina dobra stvar je bila, da je bil vrtec nov in da so bili otroci zelo prisrčni in so me lepo sprejeli. Soba, kjer sem se nastanila, je bila živa katastrofa. Strop je bil lesen, tako da se je od spodaj, kjer so živeli stanodajalci, vse slišalo. Še riganje po kosilu! Nekako si nismo bili kompatibilni, o meni so si verjetno mislili svoje, jaz pa o njih tudi. Delati sem začela že deset minut pred peto in trikrat tedensko zaključila ob petih popoldne. Vmes sem bila polno zasedena z otroki. Na srečo ni bil nihče od staršev ''zatežen'' in nihče se tudi ni vtikal v moje oziroma naše delo. Če je kateri od otrok zbolel, smo zanj poskrbele same. Naučila sem se dajati svečke proti vročini, kapljice v ušesa, nos in oči, po pol leta sem že vedela, kateri antibiotik je primeren za katero otroško bolezen. Morala sem se priučiti različne ročne spretnosti, kajti z otroki smo ogromno ustvarjali. Ravnateljičin popoldanski hobi je bil slikarstvo, izdelovanje izdelkov iz gline, slame, lesa ... Četudi je bila do mene precej pokroviteljska, sem ji bila hvaležna, da mi je dovolila, da sem se učila od nje. Najbolj sem sovražila sobote in nedelje, ker se nisem imela kam dati. Nekoč mi je ena od prijateljic v šali svetovala, naj začnem osvajati župnika, a kaj, ko se ni izšlo, saj je bil že starejši gospod, bližal se je sedemdesetemu letu.

Še zmeraj sem si celila rane, a moje stanje se je že toliko izboljšalo, da pomirjeval sploh nisem več jemala. Po spletu srečnih naključij sem se spoprijateljila s starejšima zakoncema, ki sta imela v najemu zelo dobro obiskano planinsko kočo. Vsako soboto in nedeljo sem jima pomagala pri strežbi. Fizično delo je bilo zame kot zdravilo.

Nekega sobotnega večera pa sem doživela šok: med obiskovalci koče je bilo tudi neko dekle, ki sem jo poznala še iz ''prejšnjega'' življenja. Prišla je do mene in se mi predstavila, potem pa me je vprašala, ali H. K. kaj pogrešam. Skoraj me je kap. Bila sem prepričana, da sem na tistem koncu, bogu za hrbtom, varna pred njim! Lepo sem jo prosila, naj mu ne pove, kje sem, ker z njim nočem več imeti čisto nobenih stikov in ne težav. Žal ni držala besede. Vse mu je izčvekala.

Naslednji teden sem dobila obisk, ki sem se ga na smrt bala. Ni prišel sam, ampak je k meni poslal tri prijatelje. Že po obnašanju sem vedela, da niso planinci. Obstopili so me za točilnim pultom in mi povedali, da me želi H. K. spet videti, da sem mu dolžna še veliko denarja in podobno. To pa ni bilo res, saj je moj ata vzel kredit, da je odplačal tisti rojstnodnevni avto, četudi se po napadu z njim nisem nikoli vozila. Na pogled so bili frajerji, lepi fantje, privlačni, a že pogled v oči je povedal, da v njih ni milosti. Na srečo je bil za ''šankom'' tudi Miloš, eden od gasilcev, ki je menda tja gor prihajal le zaradi mene. Ne vem, ali je bilo res, tako so govorili. Ko je videl, da se nekaj dogaja, je pristopil in jim rekel, naj se umaknejo in me pustijo pri miru. Niti trznili niso. Potem pa je Miloš, ko je videl, da gre zares, poklical prijatelje in še dva gorska reševalca, ki sta bila v koči. Neljubi obiskovalci so se odstranili, čeprav neradi.

Mislim, da sem v tistem trenutku naredila nekaj, za kar mi še danes ni žal: vsem, ki so me poznali, sem povedala, kaj sem v preteklosti doživela. In kdo so bili ti, ki so me prišli izsiljevat. Nihče mi ni rekel žal besede, jaz pa sem se počutila lahko kot peresce, ker sem se rešila velikega bremena!

V glavnem: delovno pogodbo so mi v vrtcu podaljšali, ob koncu tedna še vedno pomagam v planinski koči, zdi se mi, da mi ni hudega. Le pravega fanta še čakam. Takšnega, ki me bo sprejel z vso preteklostjo vred!«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Avgust Berthold in Sejalec Ivana Groharja

Peter Colnar

Mogoče je, da je bila za eno najbolj znanih slik slovenskih slikarjev, to je impresionistično sliko Ivana Groharja Sejalec, ki jo je ustvaril leta 1907, podlaga fotografija Avgusta Bertholda, ki jo je posnel leta 1906.

Berthold se je rodil 20. julija 1880 na gradu Puštal v Škofji Loki. Bil je fotograf izumitelj in osrednja osebnost fotografije na Slovenskem, do prve svetovne vojne prvi v Evropi uveljavljeni slovenski umetniški fotograf.

Berthold je bil edini fotograf, ki je imel čast razstavljati skupaj s slovenskimi impresionisti doma in na tujem. Leta 1906 je posnel tudi fotografijo Sejalec. Fotografija prikazuje kmeta, ki na zgodnje megleno jutro seje na zorano njivo. V ozadju stoji kozolec, ki je značilen za slovenske pokrajine, še dlje v ozadju pa je mogoče opaziti kamenje majhnega hriba Kamnitnik v bližini Škofje Loke. Slika je nekakšna metafora Slovencev v 19. stoletju, pred katerimi je nejasna prihodnost, in simbol za slovenski narod, ki seje, da bi lahko prideloval, ter prikaz človekove povezanosti z naravo.

Oba starša Avgusta Bertholda, mornariški oficir Jožef Bertold in mati Ema Wolkensperg, sta kmalu umrla. Mati je bila sestra puštalskega barona in lastnika gradu. Za Avgustovo vzgojo in izobrazbo so poskrbeli sorodniki, predvsem njegova stara mama.

Na gimnazijo je hodil v Ljubljano. Udeležil se je mnogih predavanj in razstav v Münchnu, kjer je obiskoval slikarski tečaj Antona Ažbeta. V letih 1902 in 1903 se je šolal na fotografskem oddelku Višje grafične šole na Dunaju. Desetega maja leta 1905 je v Ljubljani odprl stekleni fotografski atelje v secesijskem slogu z najmodernejšo fotografsko opremo. Ukvarjal se je z dokumentarno, arhitekturno, krajinsko in žanrsko fotografijo. Med se so ga sprejeli tudi slikarji impresionisti – Ivan Grohar, Rihard Jakopič, Matej Sternen in drugi.

Po letu 1911 se je posvetil portretu. Portretiral je številne znamenite Slovence, tudi Ivana Cankarja, ki je bil njegov prijatelj. Bil je tudi mentor amaterskim fotografom in še dolgo po smrti je ostal vzor številnim slovenskim fotografom. Sodeloval je na mednarodnih razstavah umetniške fotografije v Bruslju, Brnu, Budimpešti in Oslu, kjer je leta 1908 dobil tudi medalje z diplomo. Skupaj s slikarji je razstavljal na prvi in drugi umetniški razstavi v Beogradu (1904) in Sofiji (1906) ter v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani (1911). Za svoje fotografije je prejel številne medalje in priznanja.

Bil eden od začetnikov rentgenske fotografije na Slovenskem, ukvarjal se je s fotografijo akta, bil je tudi filatelist. Spomladi leta 1919 se je na morju pri Devinu prevrnil z jadrnico in hudo zbolel za pljučnico. Še isto poletje je umrl. Po njegovi smrti je atelje prevzela žena Helena. Od nje je skrb za ohranitev umetnikove dediščine prevzela hči Ema, po njej pa družina Vozlič.

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- **V Tržiču se je 15. 7. 1799 rodil slovenski duhovnik in pesnik Ignac Holzapfel. Bil je v skupini dijakov, ki so nadaljevali Vodnikovo prizadevanje za uveljavitev posvetne poezije.**
- **V Kranju se je 15. 7. 1885 rodil grafik in organizator slovenskega sokolstva ter načelnik jugoslovanskega Sokola Miroslav Ambrožič.**
- **V Kranju je 16. 7. 1799 umrl kipar Valentin Vrbnik. Rodil se je okoli leta 1714 v Kranju. Vodil je kiparsko delavnico, ki je opremljala predvsem cerkve po Gorenjskem.**
- **V Kropi se je 17. 7. 1866 rodila pesnica Kristina Šuler.**

GG +

Razgledi

Solni marš

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Mahatma Gandhi, veliki borec za osvoboditev Indije, je leta 1930 vodil tako imenovani solni marš proti angleškemu monopolu za pridobivanje soli. Iz Ahmedabada je s prijatelji in privrženci odšel 12. marca in za 385 kilometrov dolgo pot do Arabskega morja, do mesta Dandi, potreboval 24 dni. Star je bil 61 let, ko je ljudem pokazal, kako lahko sami pridobivajo sol ... Angleške sankcije so bile silovite. Zaprtih je bilo več kot šestdeset tisoč ljudi. Z obtožbo, da je nomadka, so zaprli tudi Gandhijevo spremljevalko Aruno Asaf Ali.

Aruna je bila 21-letna učiteljica, hindujka in borka za človekove pravice, še zlasti za pravice žensk. Dvanajst let pozneje, 8. avgusta 1942, je ob znamenitem Gandhijevem govoru »Quit India« v mumbajskem parku Gowalia Tank Maidan visoko dvignila indijsko zastavo. Nekajkrat so ji odvzeli prostost, nato pa je za nekaj let poniknila v ilegalo, vendar je delovala naprej.

Družina jo je »pokopala«. Ko je leta 1928 njen mož postal znani kongresnik Asaf Ali, ki je bil musliman, od nje starejši 23 let, je bil njen oče že mrtev. Očetov brat, ki se je imel za njenega varuha, pa je razglasil, da je zanj mrtva in priredil zanjo tudi t. i. shraddh – pogrebne svečanosti. Mož ji je umrl že leta 1953. Še vedno je delovala v politiki, čeprav so jo politične stranke močno razočarale; bila je ženska daleč pred svojim časom, zavzemala se je za izobraževanje žensk vseh ver in kast, za sodelovanje med narodi. Leta 1958 je postala prva županja New Delhija. Leta 1991 je dobila mednarodno odlikovanje za razumevanje med narodi Jawaharlal Nehru. Umrla je leta 1996. Posmrtno so jo leta 1997 počastili z najvišjim indijskim civilnim odlikovanjem Bharat Ratna. Leta 1998 je njen portret izšel na indijski znamki za tristo rupij.

Krompirjev vegetarijanski kari

Za 6 oseb potrebujemo: *200 g korenja, 200 g pastinaka, 200 g zelene, 200 g rumene kolerabe, 300 g sladkega krompirja, 200 g rdeče čebule, 2 stroka česna, 25 g ingverja, 300 g paradižnika, 2 žlici prečiščenega masla, 2 žlici paradižnikove mezge, 2 žlici karija, 2 pločevinki nesladkanega kokosovega mleka, beli poper, sol, 1 limeto.*

Zelenjavo in sladki krompir olupimo in zrežemo na centimetrske kocke. Čebulo olupimo in jo zrežemo na tenke kolobarčke, česen stremo, ingver naribamo. Paradižnik operemo, odstranimo peščičevje in ga zrežemo na šestine.

V velikem loncu v rahlo slanem kropu šest minut blanširamo rumeno kolerabo; nato dodamo še korenje, pastinak, zeleno in sladki krompir. Blanširamo največ tri minute, nato zelenjavo odcedimo in spustimo v ledeno vodo, da ohrani ugriz in barvo. Zelenjavo vnovič odcedimo in jo razprostremo po kuhinjski krpi ali papirnati brisači, da se osuši.

Prečiščeno maslo močno segrejemo v voku ali veliki ponvi in na njem tri minute pražimo čebulo, nato jo vzamemo iz posode. Na preostali maščobi 15 sekund pražimo česen, ingver, mezgo in kari v prahu ter zalijemo z nesladkanim kokosovim mlekom. Dodamo čebulo, zelenjavo in paradižnik, po okusu začinimo s poprom, soljo in limetinim sokom. Po želji dodamo še brizg čilija.

Ponudimo s čapatijem, nevzhajanim indijskim kruhom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Poletje je čas dopustov, s tem pa tudi čas oddiha na kakšni od plaž, potovanj v daljne dežele ali pobega v kakšno od evropskih prestolnic. Ne glede na to, kam in s katerim prevoznim sredstvom se odpravljamo na lepše, pa nam, preden se »odklopimo« od vsakdana, skoraj zagotovo ne uide vsaj nekaj čakanja v vrstah, bodisi v koloni vozil proti morju ali preden se vkrcamo na letalo. Brez muje se še čevelj ne obuje, pravijo, in morda je dopust tudi zaradi tega na koncu še slajši. A. Se. / Foto: Tina Dokl

Potem ko je Marco Polo raziskoval Azijo in je Kolumb odkril Ameriko, Amundsen pa je zmrzoval na Arktiki, je prišel čas, da se po svetu čez vodo odpravi tudi sosedov kuža. Menda se je ob Poljanski in Selški Sori odločil odkriti še pasjo Soro. Kako se je obnesla plovba, sicer ne vemo, zagotovo pa se potnik tokrat vsaj zmočil ni. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (495)

Vsem naj bom neznan

Miha Naglič

»Jaz nočem, da strmi / kdo v mojo dušo. // Vsem naj bom / neznan. // Dekle ob oknu gleda / misli kje sem / Jaz pa sem že mrtev.« (I., str. 63)

»Nenadoma se je zazdelo, da se je premaknila vsa ta realnost, da se je preganila kakor se nagne brod na morju, kakor da vstaja in se niža. Ob ostrih robovih hiš, gora, pouličnih drogov si zapazil čudovite mavrične sence, ki so spremljale skrivnostno dvojno svetlobo tostranosti in onostranosti. Med tisto trdo realnost in večnost je stopilo novo: vedno premikajoča se, nihajoča oblika trajnega izpreminjanja in pregibanja. Realne sence so se daljšale v neskončnost; človek, ki je šel po cesti je segal s senco stoletja naprej, kajti solnce je šlo že za njim. / Prišel je, stoletjem brat čez dvesto let in se začudil brat tistih medsferičnih senc, luči, ki je kakor godba iz onostranosti, ki se blesti in drugega nič da vsi predmeti izgube svoje sence, da se vse svetlika kakor v četrtem prostoru svetovne duše, v prostoru koder nastopajo predmeti v svoji istinitosti in izžarjujejo samo svoje bistvo.« (I., str. 734)

Gornji dve pesmi, prva v verzih, ki sem jih izpisal s poševnicami, druga v prozi, sta iz prve knjige neobjavljenega dela Kosovelove zapuščine; v njej je Miklavž Komelj zbral poezijo, prozo, dramatiko in druge zapise. V drugi knjigi pa esejistične fragmente, aforizme, študijsko gradivo ... V spremnih esejih urednik povzame, kako smo najprej spoznali Kosovela kot »pesnika Krasa« (Pesmi, 1927 idr.), štiri desetletja pozneje kot najvidnejšega evropskega konstruktivista (Integrali, 1967), zdaj pa je »čas za še en nov korak: da poskušamo brez vseh identifikacijskih opor prepoznati absolutno sodobnost njegovega opusa v fokusiranosti njegove pisave na 'praznoto našega pracilja'; to pa pomeni odkrivanje tiste evokativnosti onkraj klasifikacij, ki je ostala nemišljena ravno zato, ker je tako direktna, ko naslavlja neko receptivnost, ki še ni izoblikovana – in za katero ni dovolj, da je receptivnost, saj se lahko s sporočenim zares srečamo šele v kreaciji, ko sami postanemo tisto, kar smo hoteli sprejeti ...« (II., str. 896) Kakorkoli že, zdaj imamo v knjigah vsega in celega Kosovela. In če velja Prešeren za največjega slovenskega pesnika sploh, potem je očitno, da je Kosovel naš največji pesnik dvajsetega stoletja in morda tudi najbolj evropski od naših pesnikov. In zdaj je vsaj nekaterim že bolj poznan.

Srečko Kosovel, Vsem naj bom neznan I.–II., zbral in uredil Miklavž Komelj, Goga, Novo mesto, 2019, 940 in 968 strani

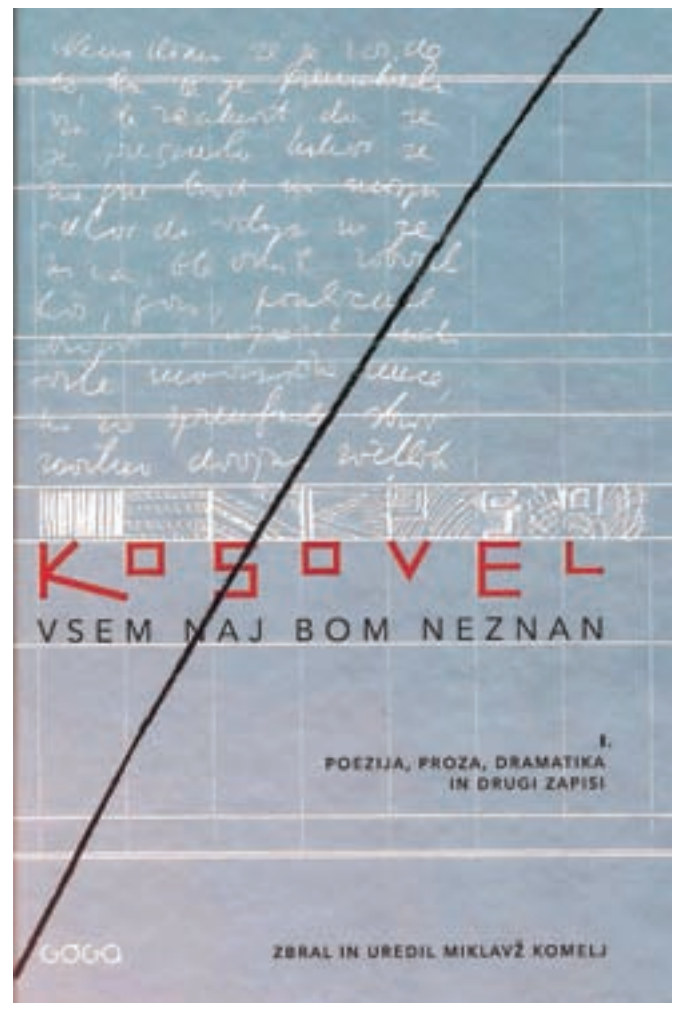

SLAVILI GORENJSKI KMETJE

Na največjem dogodku podeželske mladine, 33. državnih in 12. mednarodnih Kmečkih igrah na Poljani na Prevaljah, so letos zmagali Gorenjci: Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine. Pravzaprav so kar pometli s konkurenco.

Alenka Brun

Kmečke igre vsako leto organizira Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM), izvede pa jih tisto društvo, ki si je v prejšnjem letu priborilo zmago. Letos je tako dogajanje gostilo Društvo podeželske mladine (DPM) Mežiška dolina.

Na igrah se tako ekipe tradicionalno pomerijo v košnji in grabljenju, ki jima sledijo spretnostne igre, dogajanje pa je spremljal tudi srečelov, obisk tržnice Mežiško podeželje, za kulinarično doživetje pa je poskrbel kuhar Lovro Miler, ki smo ga lahko pred tremi leti spremljali tudi v domačem MasterChefu. Manjkal ni niti glasbeni element, ki je nadgradil dogajanje po zaključku tekmovanja: nastopil je ansambel Petka.

Gorenjci smo bili na letošnjih Kmečkih igrah dobro zastopani, se je pa prvič zgodilo, da smo dobili tudi državnega prvaka, kar je postalo Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine (DKTPM). Pometlo je s konkurenco, saj je v vseh disciplinah osvojilo prva mesta. »Imamo prvega kosca, prvo grabljico in še ekipno smo se uvrstili na prvo mesto. Po 33 letih gre zmaga na Gorenjsko. Drugo leto imamo tako čast, da igre organiziramo pri nas,« je povedala predsednica DKTPM Barbara Lombar.

Na letošnjih igrah je sodelovalo 25 ekip s po šestimi člani in najmanj dvema dekletoma v ekipi. Ena je tekmovala potem v grabljenju, en fant se je moral znajti s koso v roki, ostale igre pa so bile letos povezane s koroško tradicijo. Tekmovalci so morali med drugim na primer brez pomoči

Jaka Krek in Neža Lombar

rok prenašati mošt prek različnih ovir.

Tržičani in Kranjčani so se vsako leto udeleževali iger, a kar ni šlo. Zadnja tri leta so se vedno uvrstili precej nehvaležno, tik za najboljše tri. A želja po zmagi je ostala. »Želeli smo si, da bi državne Kmečke igre prišle na Gorenjsko,« nadaljuje Lombarjeva. »To je največji dogodek Zveze slovenske podeželske mladine, prioritetni dogodek članov društev podeželske mladine po Sloveniji, in presrečni smo, da smo z zmago dobili to možnost.«

Datum za 34. izvedbo iger že imajo: zgodile se bodo prvo soboto v juliju, 4. julija 2020. Kraj še izbirajo, so se pa že intenzivno začeli ukvarjati s samo organizacijo iger, saj gre za dogodek, ki zahteva ogromno dela. Namen iger je ohranjanje običajev, omogočajo pa tudi druženje in izobraževanje mladih s podeželja, kar člani prepoznavajo kot eno prioritetnih področij delovanja zveze podeželske mladine. V DKTPM je za grablje prijela Neža Lombar, kot kosec se je izkazal Jaka Krek, preostali člani ekipe pa so bili še Maja Kuralt, Urban Roblek, Miha Štular in Janez Rakovec. Seveda navijačev ni manjkalo.

Sta pa na letošnjih igrah sodelovali še dve gorenjski društvi: DPM Zgornjesavske doline ter DPM Škofja Loka. Zgornjesavci so se uvrstili na enajsto mesto, 19. pa so osvojili Ločani.

Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine je osvojilo prvo mesto in s tem po 33 letih prvo zmago v gorenjski regiji ter prvo zmago za Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine v zgodovini iger. Tako drugo leto Kmečke igre zopet prihajajo v »rodni kraj« državnih kmečkih iger, na Gorenjsko.

NA POLETNI NOČI TUDI CANEGATTO

Jutri, 20. julija, bo ob 19.30 na Soriški planini potekal prav poseben glasbeni večer, posvečen zlatemu obdobju slovenske popevke.

Samo Lesjak

Za spoznanje sprti sami s seboj se malodušno sprašujemo: kaj pa je pravzaprav slovenska popevka? Je to mar skladba različnih plesno-stilnih izvorov in ritmov, poplemenitena z vrednotami slovenskega ljudskega melosa? To so vprašanja, ki se nemara porajajo prenekateremu ljubitelju slovenske popevke. Stilne opredelitve in njihova določitev niso enoznačne. Dejstvo pa je sledeče: želimo si čim več novih slovenskih skladb, ki so odslikava talentov, ki jih premore naše kulturno okolje. In dalje: želimo si dobre, kvalitetne skladbe, dobre, nevsakdanje, res poetične tekste in izvirne aranžmaje.

Navedeni zapis je delo neznanega avtorja, ki je svoje vtise zapisal ob prvi prireditvi, ki je potekala na Bledu v Festivalni dvorani daljnega leta 1962. Zlato obdobje slovenske popevke in daleč največjo priljubljenost je festival doživel v šestdesetih in sedemdesetih letih, na Soriški planini pa bodo to obdobje pričarali Nuša Derenda, Maja Berce in Andraž Gartner ob spremljavi revijskega orkestra Amadeo pod vodstvom dirigenta Tilna Drakslerja.

Nastopa na Poletni noči se veseli tudi Andraž Gartner, glasbenik in vsestranski ustvarjalec iz Reteč, ki je v zadnjem obdobju opozoril nase z odličnimi nastopi na Popevki ter Melodijah morja in sonca.

»Za Poletno noč na Soriški planini pripravljam skladbe, do katerih imam neizmerno spoštovanje. So skladbe, s katerimi sem odraščal in mi še danes lepšajo večere v družbi prijateljev, družine ... Koncertu se posvečam z odgovornostjo, prednost bom dal pristnim občutkom, saj so prav ti najbolj pomembni, da skladba pride v srca poslušalcev,« pravi priljubljeni Andraž oz. Canegatto, kakršen je njegov psevdonim. Zelo se tudi veseli sodelovanja z drugimi glasbeniki. Kot pravi, glasbenik povsem sam težko ustvari kaj izjemnega – šele takrat, ko glasbo delimo z drugimi, nastane tista prava povezovalna energija.

Foto: arhiv izvajalca

Glasbo je treba deliti: Andraž Gartner - Canegatto

Sicer pa Canegatto ostaja dejaven: v nastajanju je njegov tretji album, za katerega so že posnete štiri skladbe. Obeta se tudi prvi koncert njegovih lastnih skladb ter ustvarjanje prijetnih večerov s spremljevalno »evergreen« zasedbo. »Trenutno pripravljam skladbo za tuji trg, kolikor bo čas dopuščal, pa bi rad zagnal še vokalni kvartet, osredotočen na slovensko narodno pesem. Ampak vse to je pogojeno predvsem s časom, katerega lastnik se še učim biti,« je s povabilom na sobotni koncert v osrčju pojočih gora sklenil simpatični Andraž.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Odločili se boste, da za napredovanje na področju osebne sreče naredite korak naprej. Ne boste se ozirali na negativna mnenja in boste stali za svojimi občutki in dejanji. Kopico dela, ki vas čaka, boste prestavili na naslednji teden. Spremembe bodo občutne.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Dovolili si boste sprejeti pomoč na področju, na katerem zadnje dni niste ravno blesteli. Svojih sposobnosti ne boste merili z rezultati, bolj vam bo pomemben občutek pripadnosti. Na ljubezenskem področju si lahko obetate lepe stvari.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Resnica, ki vam bo namerno zamolčana, bo rahlo pretresla vaš mali svet. Pogovor, ki bo neizbežen, vam bo dal novih iztočnic in premlevanje dogodkov bo ena glavnih aktivnosti v tem tednu. V sredo boste imeli srečo pri nakupovanju.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Skrbi zaradi službene poti bodo postale komaj omembe vredne na dan, ko se boste odpravili na pot. Na ljubezenskem področju boste dobili več, kot boste pripravljeni dajati. Kvalitetno boste izkoristili vse proste dni.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Razvajanje ljubljene osebe vam bo dobro delo, a napočil je čas, ko boste mogli sprejeti tudi določen kompromis. Srečanje, ki se mu ne boste mogli izogniti, vas zmede, a hkrati prinaša dobre novice. Preslišite negativne komentarje.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Ne boste se utapljali v iluzijah, kaj bi lahko bilo, če bi kakšno stvar naredili drugače. Prevzeli boste vajeti in sami poskrbeli, da bodo stvari šle v pravo smer. Sprememba, ki se kaže na finančnem področju, lahko z malo truda postane tudi trajna.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Uživanje z novimi prijatelji vam bo popestrilo že tako prijetne, dopustniško obarvane dni. Sproščeni boste in dobro se boste počutili v svoji koži. Kljub temu da boste delo preložili na pozneje, ne pozabite na obljube, ki ste jih dali.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Preživljanje časa v dvoje, ki vam je tokrat le namenjeno, bo poskrbelo za polno mero drobnih sprememb. Na pozitivne se boste hitro navadili, a le glejte, da ne pozabite tudi na svoje dolžnosti. Na področju službe bo potrebna osvojitev novih znanj.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Čeprav se boste na vso moč trudili, da bi vas ljudje razumeli, boste z nekaterimi težko našli skupni jezik. A z nasvetom na mestu boste prijatelja uspešno rešili iz zagate. Potrošili boste znatno več denarja, kot ste prvotno planirali.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
V okolico boste zaradi slabe volje oddajali napačna sporočila. Konfliktom se boste uspešno izognili le tako, da se sprijaznite s trenutno situacijo in verjamete, da je kriza le začasna. Izkušnje, pridobljene v preteklosti, boste sedaj potrebovali.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Uspeh na finančnem področju vas bo za kratek čas povzdignil v nebo, a obenem se boste zavedali, da je pred vami velika odgovornost. Odlično se boste odrezali v vlogi gostitelja, ki vam bo nepričakovano dodeljena. Velika zabava je neizbežna.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Potrebovali boste več pozornosti ljubljene osebe in tega občutka ne boste držali v sebi. Svojemu pretkanemu načrtu boste skrbno sledili in rezultat bo temu primeren, vse se bo po pričakovanjih odvijalo vam v prid. Veseli boste.

TA JE DOBRA

Na konjskih dirkah

»Kako je bilo na konjskih dirkah?« vpraša žena moža, ko se ves izmučen vrne domov.
»Nikoli več ne grem na konjske dirke,« se zaklinja mož, žena pa zaskrbljeno nadaljuje: »Kaj se je pa zgodilo?«
»Pomisli,« pripoveduje mož. »Pridem na dirko, grem mimo startnega mesta, začutim, da mi je popustila vezalka na čevlju, se sklonim, da bi jo popravil, ko nenadoma začutim, da mi nekdo na hrbet vrže sedlo, ga pritrdi, nanj pa skoči jezdec in me začne priganjati s korobačem, da sem moral teči kot norec!«
»Ubogi revež!« pravi žena: »In kako se je to končalo?«
»No, ja, bil sem še kar dober, tretji ...«

Babica na kolesu

Babica se s kolesom pripelje pred trgovino. Nasloni ga na zid in stopi proti vhodu. Trenutek zatem se kolo prevrne na tla.
Eden od mulcev, ki so sedeli pred trgovino in pili pivo, se iz babice pošali: »Babi, bicikel ti je padel v nezavest.«
Babica mu ne ostane dolžna, se obrne in mu zabrusi: »Tudi ti, osel blesavi, bi se onesvestil, če bi bil pol ure med mojimi nogami.«

Jezna blondinka

Sveže poročena blondinka je potrta, ker sumi, da jo mož vara. Zato gre v trgovino z orožjem in si kupi puško. Naslednji dan pride domov in najde moža v postelji s čudovito rdečelasko.
Zgrabi puško in jo nastavi na svojo glavo. Mož razburjen vstane in jo roti, naj se ne ubije.
Blondinka mu histerično odvrne: »Utihni! Ti si naslednji!«

LAŽJI SUDOKU

3	6	4		5		2		9
2		7	9					8
	8		6				1	
				2	1			7
1	3		7		4		6	5
4			8	3				
	4				5		2	
9					7	5		1
8		6		1		7	3	

Rešitev:

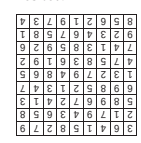

TEŽJI SUDOKU

3			9	4				
		9	3			1	2	
7								
	8	4					5	6
				1				
6	3					8	9	
								3
	2	8			1	7		
				6	4			

Rešitev:

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

ARVAJ 1956

Gostilna Arvaj

www.gostilna-arvaj.si

K nam pridete kot gost, odidete kot prijatelj!

GORENJSKI GLAS	NOGOMETNI VRATAR TRIGLAVA (L. Č.)	NESMRTNOST (REL.)	PRAVOSLAVNA KNJIGA	PROPELER	KOS SUKANCA	MIRUJOČI DEL STROJA	BARVILO ZA LASE, KNA	ANA ROJE	VRSTA KAVČA	TRAVNIK NA KONCU NJIVE	IGRALEC AFFLECK	NOGOMETAŠ KARIČ	GORENJSKI GLAS	KAL, BRST	LIJ	ANTIČNO RAČUNALO, ABAKUS	VINCENT EDWARDS	SOSEDA ANGLEŽINJE	PERGAMONSKI KRALJ, ATALOS	SMUČARSKI SKAKALEC ZAJC	KRAJ PRI RAKEKU	TOKOVNI POSREDNIK	PEVEC LUKAS
MLAJŠA ŽELEZNA DOBA						8							TASTATURA										
UTILITETA			16										SVOBODOMISLEC / GL. MESTO BOLIVIJE								6		
POVELJNIK PLOVILA								TROPSKA RASTLINA / MESTO NA FLORIDI	22						24		JEZDNA ŽIVAL Z GRBO	3					
JANEŽ PO LATINSKO				14	PLANINSKA STAJA ZA ŽIVINO / GLAD						RAČJI SAMEC / SL. IGRALEC (BERT)	4					GLASBENIK COOPER						SESTAVIL: F. KALAN
ČAKALIŠČE	18						PEVKA ERBUS / TELOVADNO ORODJE					HOKEJSKI PLOŠČEK / BRITANSKA PRINCESA											
ANJA ZAVADLAV			PISATELJICA MIKLAVČIČ	NOETOVA BARKA / EDITH, EDITA					REKA V RUSIJI	PESEM HVALNICA / MOČVIRSKA RASTLINA			5	JAZ PO LATINSKO	RALNA ZEMLJA								
DIM (MANJŠ.)						BLAŽILEC SUNKOV PRI AVTOMOBILU				21													
INDIJANSKA SKUPNOST V MEHIKI		7				IZUMITELJ TESLA / EPIČNOST							GALIJ / NORV. PISATELJICA (AMALIE)	12									
ŽALJENJE							11	MESTO V INDIJI															
ASANSOL ATMAN EJIDO ISTOK TIPIK	ŠPANIJA (ORIGINAL)	DEL KOLESARSKE DIRKE / OSMAN			23			SKLADBA ZA KLAVIR	DRŽAVA OB IRANU / PISATELJ DUUN			2		NASELJE JZ OD VARAŽDINA	IGRALKA BULLOCK								
VEČNOST		13		IGRALKA O NEAL	OBČINA NA KOSOVU / SODOBNIK KELTOV				10		PEVKA JACKSON	DIVJA MAČKA / STOPNICA (NAREČNO)											
STROKOVNJAK ZA STATIKO							OMILITEV OBVEZNOSTI / MAČJA DLAKA					17											
PEDRO OPEKA			DRŽAVA NA SEVERU ZDA / OČE							POJEM DUŠE V BRAHMANIZMU / PIVSKI VZKLIK													
IZDELOVALCI GODAL IZ CREMONE				15		MESTO V ITALIJI / 3. IN 5. VOKAL		20					NIK DROZG / LESLIE NIELSEN										
NUDIST	1								NEMŠKI ASTRONOM (JOHANNES)	9				19									
POKRAJINA V VIETNAMU					PASJA KOČA				SOBA, IZBA (NAREČNO)														

Gostilna Arvaj stoji na slikoviti legi nad kanjonom reke Kokre v Kranju. Čaka vas najboljši izbor jedi, odlična kosila in malice ter edinstvena, zašpiljeno dobra, kranjska klobasa. Ljubitelji žara lahko pridete na svoj račun ob četrtkih.

PINOLI D.O.O., TRNJE 29, ŽELEZNIKI

Nagrade: 3 x malica

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 31. julija 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

DRUŽABNA KRONIKA

ŽAR MOJSTER IHAN 2019

Tradicionalno so v Ihanu konec tedna organizirali gasilsko veselico. Trajala je dva dni. V petek so za glasbo skrbeli Gamsi in Vili Resnik, v soboto pa ansambel Vasovalci. Letos so v sklopu dogajanja v soboto popoldne ponovno organizirali tudi tekmovanje za najboljšega mojstra peke na žaru.

Alenka Brun

Tradicionalno tekmovanje v pripravi jedi na žaru se je v Ihan vrnilo po enoletnem premoru. Tako so Žar mojstra Ihana letos organizirali že šestnajstič. Prijavilo se je deset tekmovalcev, vendar so tokrat svoje sposobnosti peke na žaru merili le amaterji, kategorije profesionalcev ni bilo. Na žaru so pekli različno meso, okrog žara pa sta se lahko sukala tekmovalec in njegov pomočnik.

Največ je bilo letos tekmovalcev iz domačega Ihana in njegove okolice, zmaga pa je na koncu vseeno odšla v Prekmurje. Tako se je z nazivom najboljšega v peki na žaru v Ihanu letos okitil Jožef Halas iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Srednja Bistrica. Drugi je bil Blaž Smolnikar iz Črnuč in tretji Martin Stupica z Goričice pri Ihanu. Nagrade za najvišja mesta so bile zanimive in vredne truda: nagrada za tretje mesto je bil gasilni aparat, za drugo mesto odojek, najboljši pa je prejel čisto pravo motorno žago – ali kot radi rečemo po domače: motorko. Za vezni tekst je ponovno skrbel Boris Kopitar, ki je tudi sam gasilec in član PGD Ihan.

Jedi oziroma krožnike z jedmi so tudi licitirali in največ denarja sta zbrala Marko Kavka in Ciril Karo iz Brda pri Ihanu: kar 210 evrov, vendar sta fanta kuverto takoj vrnila, saj sta se odločila, da zbrani denar podarita PGD Ihan. Ekipe so namreč pripravile po pet krožnikov, od katerih je bil eden za komisijo, preostale pa so lahko kupili gledalci dogajanja na kar glasni licitaciji, ki je potekala takoj po končani peki. Izklicna cena posamezne jedi je bila pet evrov.

Komisiji je tudi letos predsedoval Tomaž Vozelj, v njej pa so bili še Janez Dolšak, vodja kuhinje v Grand hotelu Union v Ljubljani, kar štirikratni dobitnik naziva žar mojster iz preteklosti Martin Blejec, ki ga danes najdemo v ljubljanskem hotelu InterContinental, in pa predsednik Krajevne skupnosti Ihan Branko Sojer, ki je tudi poveljnik PGD Ihan.

Vozelj nam je razložil, da so kot vedno ocenjevali vse od priprave, čistoče in izvirnosti do estetskega videza na krožniku in seveda okusa; pomemben je bil tudi čas izvedbe. Kategorije profesionalcev pa letos ni bilo, ker so slovenski kuharski mojstri v tem času zelo zasedeni in se tekmovanja težko udeležijo, so se pa organizatorji vseeno odločili, da ga izpeljejo, saj tako amaterji še vedno lahko pokažejo, kaj znajo.

Martin Blejec in Janez Dolšak sta bila del ocenjevalne komisije.

Sašo Žaljec, sicer predsednik PGD Ihan, je poskrbel tudi za predpasnike tekmovalcev.

Vodja ocenjevalne komisije Tomaž Vozelj je še zadnjič preletel seznam tekmovalcev ...

Navihana kitarist in harmonikar Gamsov Bojan Urbanija in Tone Omahna ter voditelj Boris Kopitar

Domžalčan Anže Korošec se je tekmovanja v peki na žaru udeležil že sedmič.

Videli smo različne mesne krožnike, s strahospoštovanjem pa smo zrli v zorjeni goveji steak.

VRTIMO GLOBUS

Veliki dan raperja Chancea

Chance the Rapper (26) bo 26. julija izdal nov album z naslovom The Big Day. »Veliko ljudi ve, da doslej nisem prodajal svoje glasbe. Vse moje pesmi so bile brezplačne, tako da zdaj naznanjam izid svojega debitantskega albuma,« je v oddaji The Tonight Show napovedal raper in pozval kupce k prednaročilu, ki je na voljo na njegovi spletni strani.

Poslovil se je Karl Shiels

Pri 47 letih je umrl igralec **Karl Shiels,** znan po vlogah v filmu Batman: Začetek in seriji Peaky Blinders. Razlog smrti za zdaj še ni znan, umrl pa naj bi v spanju. »Bil je zelo nadarjen, duhovit, brezskrben, zabaven, oster, izredno močen in vpliven umetniški direktor gledališča Upstairs. Naša srca so strta, toda vsi smo z mislimi z njegovo družino,« je v izjavi za javnost sporočil njegov predstavnik.

Beyoncé kot levinja

Beyoncé (37), ki je v novem filmu Levji kralj svoj glas posodila levinji Nahli, je izdala album z naslovom The Lion King: The Gift. Pri njem je sodelovala z mnogimi glasbeniki, med njimi so Jay Z, Pharrell, Childish Gambino in Kendrick Lamar. »To je zvočni kino. Nova izkušnja pripovedovanja zgodb. Želela sem več od zbirke pesmi, ki jih je navdihnil film,« pravi pevka, ki je v albumu združila različne žanre, od ritma in bluza do popa, hip hopa in afrobeata.

Sin mu prepoveduje zmenke

Taye Diggs (48) je po šestih letih pripravljen na ponovno spoznavanje potencialnih partnerk, nad to idejo pa ni preveč navdušen njegov devetletni sin Walker Nathaniel. Ta se namreč boji, da oče potem ne bo imel dovolj časa zanj. Igralec je potrdil, da je sin zanj še vedno najpomembnejši. Njegovo željo je sicer upošteval, je pa sedaj skrajni čas, da se z njim pogovori, je dodal.

Ano Plahutnik in Natalijo Cerar lahko spremljamo v vlogah Andreje in Katarine v novi igri s petjem, ki si jo lahko ogledate na odru Poletnega gledališča Studenec, Lepo je biti muzikant II. Dekleti pravita, da je na koncu, ko predstavo igrajo pred gledalci, ves vloženi trud poplačan. / Foto: A. B.

Neobičajen potujoči cirkus

Radovljico je obiskal čisto poseben cirkus. V njem ni živali, »cirkuški direktor« Hans in njegovi pomočniki pa cirkus uporabljajo zgolj kot orodje za delo z otroki in mladostniki, ki potrebujejo posebno pozornost.

Urša Peternel

»Cirkuški direktor« Hans Rutjes zase pravi, da je multiopravilen, CO2-nevtralen, najraje pa dela z mladimi, ki potrebujejo posebno pozornost. / Foto: Primož Pičulin

Cirkus Tijdgeest bo v Radovljici gostoval še do 25. julija, brezplačne delavnice za vse otroke in mladostnike, ki bi jih to zanimalo, potekajo vsak dan od 10. do 12. in 16. do 18. ure.

Radovljica – »Naš cirkus je socialno-kulturni projekt, ki je namenjen otrokom in mladim. Cirkus je zgolj orodje za delo,« pravi Hans Rutjes iz čisto posebnega cirkusa, ki je v teh dneh na obisku v Radovljici. Pisan cirkuški šotor je postavljen za trgovino Spar, v njem pa ni slonov in levov. Pravzaprav v njem ni nobene živali, le skupina Nizozemcev na čelu s »cirkuškim direktorjem« Hansom, ki sliši tudi na umetniško ime Di Stephano. Zase pravi, da je CO-2-nevtralen, najraje pa dela z mladimi, ki potrebujejo posebno pozornost. Pred več kot tremi desetletji je ustanovil cirkus Tijdgeest, v katerem organizirajo brezplačne delavnice, na katerih se mladi (pa tudi starejši) učijo cirkuških veščin, kot so žongliranje s keglji in žogicami, hoja po vrvi in na hoduljah ter veliki žogi, vožnja z enokolesnikom, vrtenje krožnikov na palici ... Pri tem razvijajo različne veščine (žongliranje, denimo, je po Hansovih besedah odlično za možgane), z vsako osvojeno veščino pa se pri udeležencih, ki imajo običajno kak primanjkljaj, krepi samozavest, izboljšuje samopodoba, učijo se povezovanja in sodelovanja. In četudi na začetku ne obvladajo niti ene cirkuške veščine, lahko nastopajo v cirkuškem šovu, vsak, tudi najmanjši napredek pa je razlog za veselje. Ob zaključku delavnic vselej pripravijo tudi glavno predstavo, na kateri pokažejo, kaj so se naučili.

Otroci se v cirkusu lahko naučijo žongliranja, hoje po vrvi, na hoduljah, vožnje z enokolesnikom ...

Obisk nizozemskega cirkusa sodi pod okrilje mladinske izmenjave programa Erasmus+ Mladi v akciji. Gostiteljica je Ljudska univerza Radovljica s PUMO in KamRo, je povedala Jasmina Šubic. Iz Nizozemske je prišlo devet otrok in mladih z dvema mentorjema, na naši strani pa v projektu sodeluje osem mladih in dva mentorja.

Je pa cirkus odprt za vse obiskovalce, mlade, stare, majhne in velike, v njem se včasih znajde celo kdo, ki je »normalen«, se pošali Hans.

Urejali planinske poti

Na delovni akciji v okolici Košutne / Foto: osebni arhiv udeležencev

Janez Kuhar

Komenda – Člani MDO PD Kamniško-Bistriškega območja PZS so zadnjo junijsko soboto pripravili delovno akcijo na Jezercih pod Krvavcem. Njen namen je bil urediti planinske poti od planine Koren do planine Košutna in naprej do Košutne ter Kompotele.

Za ta akcijo se je zbralo 19 markacistov in somišljenikov, organizacijo delovne akcije je prevzelo PD Komenda ob pomoči MDO in PZS. Z avtom so se odpeljali do Kriške planine, kjer so si razdelili opremo in se odpravili proti planini Koren. Po uri hoje s celotno opremo na ramenih – dvema motornima žagama, agregatom, vrtalko, klini in novo, trideset metrov dolgo jeklenico ter nekaj pločevinkami barv – so prispeli do planine Koren, kjer so se razdelili v skupine za obrezovanje, markiranje in tehnično ekipo. Na Košutno pa peljeta dve poti, zato so za pot do tja sestavili štiri ekipe, dve za obrezovanje z motorno žago in dve za markiranje ter obrezovanje manjših vej. Dva člana sta se odpravila na Kompotelo, najdaljšo pot pa sta prehodila Pavleta, ki sta na novo označila celotno pot do Mokrice. Tehnična ekipa je sestavljala štiri člane in imela najkrajšo pot do delovišča, vendar največ opreme ter najbolj zamudno delo. Zamenjala je kline in jeklenico na poti od planine Koren do Košutne. Naredili so krajše postanke za malico in oddih, delovno akcijo pa uspešno zaključili popoldne. Stare oziroma sedaj nove poti so očistili jih na novo markirali, zavarovali in zamenjali table. Za zaključek delovne akcije so bili nagrajeni se z golažem in polento v Planinskem domu PD Komenda.

Na morje so se odpravili kar peš

Mladi iz Vzgojnega zavoda Kranj so se v ponedeljek že peto leto zapored peš podali na morje. Pot bodo po prehojenih 171 kilometrih, razdeljenih na šest etap, končali jutri v Piranu.

Mateja Rant

Kranj – »Če boste začutili kakršnekoli bolečine, si ne prigovarjajte, da boste že potrpeli, takoj morate povedati, sicer bo samo še slabše. Pa ne sprašujte tudi letos vsake tri sekunde, kdaj bomo prišli,« so bili še zadnji napotki vzgojiteljice iz Vzgojnega zavoda Kranj Petre Vladimirov, preden so v ponedeljek zgodaj zjutraj odrinili iz Kranja. Na tokrat že petem pohodu sedem mladih iz omenjenega vzgojnega zavoda spremljajo še ravnatelj Andrej Gregorač ter Adrijana Reja in Ema Leben. »To so otroci, ki so odrinjeni in za marsikaj prikrajšani ter se mogoče težje znajdejo v vsakdanjem življenju, tako pa dobijo občutek, da so sposobni narediti tudi kaj velikega,« je pojasnila Petra Vladimirov in dodala, da jim je najpomembnejša potrditev, da so zmogli ter da so sposobni vztrajati in priti do cilja.

In to je tudi razlog, da se jim nekateri vsako leto znova pridružijo na Pohodu Alpe-Adria, kot so ga poimenovali. Prava rekorderka med njimi je Irena Rojc, ki bo pot letos prehodila četrtič. »Se že veselim,« nam je zaupala v ponedeljek zjutraj in dodala, da doslej še nikoli ni imela večjih težav z žulji, ki so sicer njihovi najpogostejši spremljevalci. Po njenih besedah je največja nagrada na koncu morje in zavedanje, da si nekaj izpeljal do konca. Nuša Adam se jim je letos pridružila drugič. »Super občutek je, ko se zaveš, da to zmoreš,« je poudarila in dodala, da čeprav je bilo lani na trenutke mučno in boleče ter so po poti spustili tudi kakšno solzo, so večinoma uživali v medsebojnem druženju. »Upam, da se bom letos izognila žuljem,« si je še zaželela, preden so krenili na pot, razdeljeno na šest etap, dolgih približno trideset kilometrov. Prvi dan je bil njihov cilj Kopačnica, naslednjo noč so prespali na Medvedjem Brdu, tretjo noč v kampu na Razdrtem, četrto v Klancu pri Kozini, danes pa bodo prespali v Kopru, od koder bodo šli jutri še do Pirana.

Prvi pohod so pripravili na pobudo Andreja Gregoračа, ki ima izkušnjo z romanja v Španiji, in Petre Vladimirov, ki je tudi ultratekačica. »Nismo imeli nobenega posebnega razloga, da smo začeli. Rekli smo si pač, zakaj ne bi šli peš do morja in bi torej počitnice preživeli malo drugače,« se spominja Andrej Gregorač. Najtežje je na začetnih delih poti, a bližje ko so morju, boljše je vzdušje, je razložil in dodal, da so na koncu vsi ožuljeni in utrujeni, a nadvse zadovoljni. »Vmes pa doživimo marsikaj. Se je že tudi zgodilo, da sta dva pohodnika zašla in smo ju našli šele ob desetih zvečer v neki vasi.« Krizam, ki se jim seveda na poti ni mogoče izogniti, pa po besedah Petre Vladimirov ne posvečajo pretirane pozornosti, ampak vztrajajo naprej, sicer bi vse skupaj hitro lahko ušlo izpod nadzora. »Včasih je dovolj, da jih le nekoliko zamotimo, nekateri pa potrebujejo samoto, da jih malo pustiš pri miru,« je pojasnila in dodala, da se doslej še ni zgodilo, da bi med potjo kdo obupal, vsi so peš prišli na cilj.

Sedem mladih iz Vzgojnega zavoda Kranj je v ponedeljek v okviru petega Pohoda Alpe-Adria peš krenilo na morje. / Foto: Tina Dokl

Štorklji v Preddvoru poskrbeli za naraščaj

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Na začetku junija ob preddvorskem občinskem prazniku smo opazili štorklji, ki sta si spletli gnezdo na dimniku tamkajšnje graščine. V teh dneh pa so domačini sporočili, da imata naraščaj. Lepo, da so štorklje našle svoj dom v tem lepem kraju, pravijo v Preddvoru. Pri tem je krilati par naletel tudi na oviro, na napadalne vrane, ki so hotele preprečiti naselitev na dimniku.

Foto: Slavko Prezelj

Štorklji, ki sta se naselili v Preddvoru, sta dobili naraščaj.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 20. 7.
13.10, 15.20, 17.30 LEVJI KRALJ, sinhro.
19.40, 21.50 LEVJI KRALJ

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 20. 7.
18.50, 20.00 LEVJI KRALJ
14.10, 16.30, 18.20 LEVJI KRALJ, sinhro.
15.20, 17.40 LEVJI KRALJ, 3D
15.50, 20.40, 22.30 PLAZENJE
20.30, 22.25 STUBER: DIVJA VOŽNJA
15.30, 19.40 SPIDER-MAN: DALEČ OD DOMA
18.00 SPIDER-MAN: DALEČ OD DOMA, 3D
21.10, 22.20 ANNABELLE 3
14.30 SVET IGRAČ 4, sinhro.
14.00 PETER PAN: ISKANJE KNJIGE NIJE, sinhro.
13.40, 16.30 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.
17.45, 22.10 PREVARANTKI

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 19. 7., sobota, 20. 7., in nedelja, 21. 7.
18.30 LEVJI KRALJ, sinhro. (v petek in soboto 3D)

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Župniku so podarili kozolec

Vaščani Olševka so šenčurskemu župniku Urbanu Kokalju za god podarili okrasni kozolec.

Danica Zavrl Žlebir

Olševek – Lani so na pobudo krajevne skupnosti na Olševku postavili tri okrasne kozolce, ki domačine in vse ostale obiskovalce ob glavnih poteh pozdravijo ob vstopu v vas. »Kozolce s križem na strehi, pozdravom dobrodošlice in okrasnim cvetjem je lani blagoslovil šenčurski župnik Urban Kokalj, ki je malo v šali povedal, da se mu tovrstni kozolci zdijo nadvse simpatični in da bi tudi sam želel imeti svojega na župnijskem vrtu v Šenčurju,« je zapisal vaščan Tine Logar. »Beseda je dala besedo in Olševčani niso pozabili na župnikovo željo. Dogovorili so se, da mu letos za njegov god pripravijo posebno presenečenje ter mu v Šenčur pripeljejo okrasni kozolec – enak, kot jih imajo v domači vasi. Domači mojstri so se lotili dela in 12. maja, čeprav sicer resda nekoliko pred uradnim godom, saj je bil gospod župnik za god zadržan, je bil kozolec pripravljen za izročitev. V spremstvu domačih gasilcev, konjske vprege, ki je popeljala veselo druščino na zapravljivčku, in zvokih harmonike, je kozolec s traktorjem starodobnikom prispel v Šenčur. Kozolec so namestili na prej pripravljeno mesto na župnijskem vrtu. Po uvodnem govoru predstavnice KS Olševek so člani Glasbenega društva Sv. Mihael poskrbeli za lep kulturni program, gospod župnik pa je novo pridobitev blagoslovil, da bo z božjo pomočjo dolgo krasila župnijski vrt. Po uradnem delu se je godovnik zahvalil za izvirno darilo, nato pa je poskrbel za pogostitev vseh, ki so se zbrali pri blagoslovu.«

Vaščani Olševka so župniku Urbanu Kokalju podarili kozolec. / Foto: arhiv KS Olševek

Izvirno darilo je bilo za obdarovanca prijetno presenečenje, hkrati pa prispevek k ohranjanju naše dediščine – da bodo kozolci tudi v prihodnosti ostali v našem okolju, nadaljuje Tine Logar: »Če k temu dodamo še povezovalno noto, ki je zaradi organizacije, priprave in izvedbe dogodka ponovno združila ljudi različnih interesov in starosti, je bil ves trud sodelujočih bogato poplačan.« Župnik Urban Kokalj pa je v zahvalo Olševčanom zapisal: »Hvala vsem Olševčanom, ki ste moje navdušenje nad kozolci na Olševku vzeli zares in mi ob godovnem prazniku pripravili presenečenje. Novi kozolec zares lepo krasi naš župnijski vrt, svoj namen pa je v simbolnem pomenu dosegel že v sami ideji za ohranjanje naše slovenske tradicije in našega medsebojnega povezovanja.«

Novi tematski poti

Štirim že uveljavljenim tematskim potem v Preddvoru se pridružujeta še dve novi, literarna in Jakobova.

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Tematske poti so v Preddvoru povezane z naravo in kulturno dediščino. V Bašlju je Gamsova pot, v Preddvoru Pot štirih preddvorskih gradov in Mala gozdna učna poti, z Možjance v Kokro pelje Stara tovorna pot. Zdaj se štirim že uveljavljenim pridružujeta dve novi. Literarno pot pod Storžičem so v sklopu dogajanj ob občinskem prazniku preizkusili že junija, ob koncu julija bo odprt še preddvorski odsek gorenjske veje Jakobove romarske poti.

Zakonca Franceska in Vladimir Žumer februarja v Hrašah, kjer se pri cerkvici sv. Jakoba začenja preddvorski odsek Jakobove poti / Foto: Tina Dokl

Prvega pohoda po literarni poti se je junija udeležilo kakih deset ljudi, v zelo slabem vremenu so ga predčasno prekinili. O poteku poti pa je župan Rok Roblek povedal: »Ideja tematske literarne poti je povezava Preddvora z okoliškimi vasmi v krožno pot, ki pelje po vaseh, kjer so živeli in delali literarni ustvarjalci. Pot poteka od Preddvora mimo jezera do Potoč, kjer je na gradu Turn delovala Josipina Turnograjska, prva slovenska pisateljica, pesnica, skladateljica in narodna buditeljica. Na gradu je njena spominska soba s prikazom njenega prispevka k slovenski kulturni dediščini. Pot se mimo Drage nadaljuje do šole, od tam pa proti Zgornji Beli, kjer je na Kosmatovi domačiji deloval bukovnik Matija Naglič, zbiratelj narodnega blaga, predvsem pridig, ki jih je potem pripovedoval po vaseh, tudi po gostilnah. Nato vodi pot proti Srednji Beli, kjer je bil rojen Matija Valjavec, pesnik, pripovednik, jezikoslovec, zbiralec ljudskega slovstva in prevajalec. S Srednje Bele se obrnemo nazaj in gremo po brdski poti na Breg in v Preddvor. Tu se prepletajo zgodbe treh literatov, v prihodnje bomo tem dodali še nekatere za Preddvor pomembne osebnosti.«

Roblek dodaja, da želijo Literarno pot prijaviti na projekt LAS Gorenjska košarica. Vsebina je izdelana, radi pa bi vključili dogodke, povezane s preddvorskimi literati, dodatna pisana besedila, ki bi jih zbrali v zloženki in pozneje morda v zborniku, pa tudi nekaj infrastrukture, denimo obvestilne table, in tako dali poti še turistični pomen. Želijo se približati tematskim potem, kot sta Levstikova pot od Litije do Čateža ali Jurčičeva pot, ki ju obiskuje veliko ljudi iz vse države. Pohod po Literarni poti pod Storžičem pa naj bi bil poslej vsakokrat junija, stalni datum naj bi postal tradicionalen. Idej, povezanih z literarno potjo, je še veliko. Pot bi lahko prilagodili osnovnošolcem, na njej pa bi reševali zastavljene naloge in izzive, za odrasle bi bil pohod bolj izobraževalen. Vsekakor bodo zamisli dodelali in čez dve leti, ko bo okrogla obletnica smrti Matije Valjavca, si lahko obetamo uresničitev katere od njih.

Druga tematska pot je romarska, Jakobova. Tudi to so nameravali odpreti že junija, a so njen krst zaradi slabega vremena preložili na 27. in 28. julij, 27. julija bo na Sv. Jakobu nad Preddvorom tudi maša. Pot, ki jo je trasiral zavzet romar po Jakobovih poteh dr. Vladimir Žumer z Bele, se začenja v Hrašah proti Smledniku, nato pa vodi skozi vodiško gmajno mimo Voklega in Šenčurja čez Srednjo vas, Luže, Olševek in Tupaliče do Preddvora, kjer se od gradu Turn vzpne na Sv. Jakob, od tam pa spet v Preddvor mimo jezera Črnava v Mače, skozi Bašelj, Trstenik, Goriče, Golnik, Senično, Udin boršt, Sebenje, Križe, Retnje in Kovor na Brezje.

Literarni trojec, povezan v Literarno pot pod Storžičem, sestavljajo: prva slovenska pisateljica, pesnica in skladateljica Josipina Urbančič - Turnograjska, Matija Valjavec, pesnik, pripovednik, jezikoslovec, zbiralec ljudskega slovstva in prevajalec, ter bukovnik Matija Naglič, zbiratelj cerkvenih pridig. Pomembnih osebnosti pa je še več, med njimi tudi Lovro Pintar, učitelj Josipine Turnograjske, pobudnik sadjarstva in gradnje mostov.

Bron za Gregorja Selaka

Vilma Stanovnik

Kranj – Na svetovnem prvenstvu v paraplezanju v Franciji si je Škofjeločan Gregor Selak že tretjič zapored priplezal bronasto odličje. Tako se s svetovnega prvenstva vrača z bronom, ki ga je v kategoriji omejitve gibanja RP3 osvojil že lani v Innsbrucku in leta 2016 v Parizu. »Kvalifikacije sem dobro odplezal, za finale pa smo vedeli, da bo odločala hitrost in sem na vrhu pač naredil napako,« je povedal tridesetletni Selak, nekdanji član mladinske reprezentance v športnem plezanju, ki so mu leta 2014 diagnosticirali multiplo sklerozo.

V Brianconu sta po svojih najboljših močeh nastopila tudi peta Tanja Glušič (AK Ravne) in Matej Arh (AO PD Kranj) iz Preddvora, ki je bil deseti. »Bil sem šokiran, ko so me na kratkem zdravniškem pregledu postavili v višjo kategorijo. Vseeno sem poskusil odplezati najbolje in s plezanjem sem zadovoljen,« je povedal 25-letnik Arh, nekdaj perspektiven alpinist, ki ima po nesreči v zaledenelem slapu paraparezo, delno prekinitev hrbtenjače.

Foto: Sytse van Slooten

Gregor Selak je v Franciji osvojil bronasto odličje.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET V IZOLO 22. 7., 25. 7., 27. 7. SOBOTA IN NAPREJ VEČ TERMINOV POKLIČITE; **TRST:** 9. 10.; **MANDARINE** 4.–6. 10.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAM** 12.–14. 10.; **BANJA VRUĆICA S TERAPIJAMI** 20.–27. 10.; **MORJE: DUGI OTOK** 23. 7. + 30. 7., **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Gasilska veselica
Žabnica – PGD Žabnica prireja v soboto, 20. julija, in v nedeljo, 21. julija, veliko gasilsko veselico pod šotorom na športnem igrišču Žabnica. V soboto bodo nastopili Raubarji, v nedeljo pa Modrijani. Poskrbljeno bo za hrano, pijačo in srečolov. Vstopnine ni.

Spominska slovesnost
Preddvor – V soboto, 20. julija, bo ob 11. uri pri spomeniku ob cesti Preddvor–Jezersko spominska slovesnost ob 77. obletnici požiga vasi Kokra. Prireja jo občinska organizacija Združenje borcev za vrednote NOB Kranj, Preddvor.

27. Srečanje upokojencev v Pliberku
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na 27. srečanje upokojencev Slovenije in zamejske Koroške v Pliberku, v soboto, 31. avgusta. Odhod s posebnim avtobusom ob 7.30 izpred Globusa. Prireditev s kulturnim programom bo v šotoru; ob 12. uri ogled povorke in drugih znamenitosti sejma; popoldne možni ogledi bližnjih znamenitosti. Odhod po dogovoru, prijave z vplačili v društveni pisarni do srede, 14. avgusta.

IZLETI

Kolesarski izlet
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet Kranj–Jesenice (vlak)–Planica–Belopeška jezera (lastno kolo)–Kranj, ki bo v torek, 23. julija. Zbor na Železniški postaji Kranj bo ob 7.40. Čaka vas 70 km kolesarske poti; obvezna oprema: kolesarska oprema s čelado. V primeru dežja bo zbor v Zdravljici.

Sv. Lovrenc
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na polhograjsko goro Sv. Lovrenc (824 m n. m.) v četrtek, 25. julija. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Creine; izlet je primeren tudi za vse pohodnike. Vrnitev v Kranj bo predvidoma ob 15. uri. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni DU Kranj do ponedeljka, 22. julija.

Mangartsko sedlo
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Mangartsko sedlo, in sicer v četrtek, 1. avgusta. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Globusa. Izlet je primeren tudi za vse pohodnike; planinci bodo hodili 3–4 ure, pohodniki 2 uri. Vrnitev v Kranj bo predvidoma do 20. ure. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 29. julija.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma
Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 20. julija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Sobota – dan svobode ob 9. uri ter predavanje Sonce na gori Hermon ob 10.30.

KONCERTI

Duo Kahlo
Radovljica – V soboto, 20. julija, bo ob 20. uri v prostorih Glasbene šole na Linhartovem trgu recital dua Kahlo. Nastopili bosta Sara Zoto (viola) in Aurora Sabia (klavir).

PREDSTAVE

Lepo je biti muzikant
Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v nedeljo, 4. avgusta, na ogled gledališke predstave Lepo je biti muzikant, II. del, v letno gledališče na Studenec pri Domžalah. Informacije in prijave zbira do četrtka, 1. avgusta, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Projekcija filma Zadnji ledeni lovci
Jesenice – V banketni dvorani Kolpern na Stari Savi bo v torek, 23. julija, ob 20. uri projekcija dokumentarnega filma Zadnji ledeni lovci. Vstop bo prost.

LOTO

Rezultati 57. kroga – 17. julija 2019
12, 14, 20, 22, 25, 27, 39 in 16

Loto PLUS: **3, 10, 14, 23, 25, 34, 36 in 26**
Lotko: **573093**

Sklad 58. kroga za Sedmico: **3.380.000 EUR**
Sklad 58. kroga za PLUS: **1.000.000 EUR**
Sklad 58. kroga za Lotka: **290.000 EUR**

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

VIKENDI, APARTMAJI

ODDAM - prodam: mobilno hiško v Termah Olimje, 2 spalnici, 5 kart za kopanje, kuhinja, klima, tel.: 030/619-628
19001893

FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI Matrix 1.5 CRDi, letnik 2004, 207.420 km, reg. do 2/2020, kljuka, cena 800 EUR, tel.: 040/290-331
19001908

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani: **www.domplan.si**

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MAXI skuter Sym 300 i, letnik 2018, kot nov, zaradi neuporabe, garancija, tel.: 041/209-066
19001918

KUPIM

DOBRO ohranjen skuter 50 cm3, 3 kw. Ponudba na tel., tel.: 040/738-705, 040/851-844
19001876

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

ALUPLATIŠČA z zimskimi gumami, 175 x 65 x 15, tel.: 040/814-779
19001914

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857
19001541

TEHNIKA

PRODAM

2 HIŠNA telefona Veris in Samsung, nova, 15 EUR/kom., aparat Iskra podarim,, tel.: 059/014-340
19001891

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019
19001777

BUKOVA drva, možna dostava po 1 m3, tel.: 040/381-170
19001926

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621
19001899

OTROCI NAS POTREBUJEJO
S poslanim SMS sporočilom ZVEZEK5 na 1919 boste darovali 5 EUR. Hvala!
Prispevajo lahko uporabniki Telekoma Slovenije, A1, Telemacha, T-2, Bob in HOT.si.
BREZPLAČNA OBJAVA
Karitas www.karitas.si
Zbiramo šolske potrebščine za 11.000 otrok v stiski.

GG | IZLET / OD 26. DO 29. SEPTEMBRA 2019
CENA: 242 € (ob prijavi 40 gostov)
Vojvodina – kulinarični potep

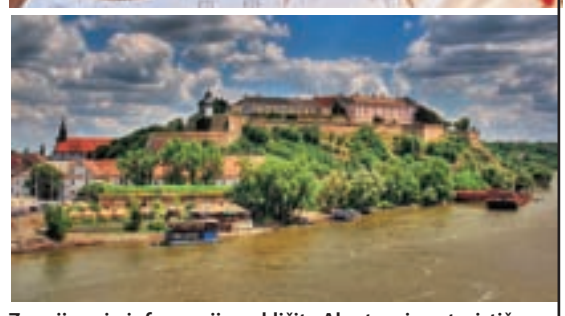

Vabimo vas na izlet v Srbijo, točneje v Vojvodino. Ogledali si bomo muzej kruha in tipično srbsko hišo iz 19. stoletja. Ustavili se bomo tudi v samostanu Krušedol in obiskali Sremske Karlovce, ki jih krasijo ogromne baročne palače. Odpravili se bomo na Petrovaradinsko trdnjavo, ki jo imenujemo Gibraltar na Donavi. V spremstvu lokalnega vodnika si bomo ogledali staro mestno jedro Novega Sada in se ustavili v vinski kleti Miljević, kjer bomo pokusili njihovo domače vino in žganje. Tu bo tudi kosilo ob zvokih vojvodinskih tamburašev. V kraju Ćelarevo bomo obiskali muzej piva in pivo tudi pokusili. Zadnji dan bomo obiskali še Subotico in njeno znamenito tržnico. Sledila bosta obisk priznane vinske kleti Zvonka Bogdana in pokušina njihovega vina. Mimo Somborja se bomo odpeljali v najbolj „rusko“ mesto v Srbiji – Ruski Krstur, mestece v Bački, ki se preživlja z vzgojo paprike. Po kosilu sledi vožnja domov.

Cena vključuje: prevoz s turističnim avtobusom, obvezno srbsko turistično vstopno takso in turistično takso v hotelih, dva polpenziona v hotelih s tremi zvezdicami v dvoposteljni sobi, vstopnino v muzej kruha, ogled etno hiše Maradik in toplo malico (pijača za doplačilo), vstopnino v samostan Krušedol, pokušino medu in lokalnih vin v Sremskih Karlovcih, vstopnino v podzemne galerije na Petrovaradinski trdnjavi, pokušino vina in žganja ter kosilo ob živi glasbi na Fruški gori (pijača za doplačilo), vstopnino v muzej piva in pokušina, pokušino vin v vinski kleti Zvonka Bogdana, kosilo tretji dan (pijača za doplačilo), obvezno lokalno vodenje v Novem Sadu, turistično vodenje, organizacijo in DDV.

Za prijave in informacije pokličite Alpetourjeve turistične poslovalnice: Kranj - 04/ 20 13 220, Škofja Loka - 04/ 51 70 305, Radovljica - 04/ 53 20 445; Jesenice – 04/ 58 09 755, Domžale – 01/ 72 20 016, Tržič – 04/ 59 63 280 ali pišite na poslovalnice@alpetour.si.

Ob prijavi povejte, da ste oglas opazili v tem časopisu.

Organizator: ALPETOUR Potovalna agencija
Part of Arriva – a DB company
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

NOVOST

Knjiga opisuje zapleteno življenjsko zgodbo našega “zdomca” od skromne naklanske hišice do mogočnih kremeljskih palač in ga obenem uvršča v takratni čas in življenjski prostor. Dr. med. Jurij Kurillo je delo zasnoval in prispeval poglavja o zgodovini evropske medicine, o Gregorju Voglarju, o “terapevtskem” postopku puščanja krvi ter o usodnih valovih kuge.

www.gorenjskiglas.si

128 strani, trda vezava

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

ORIGINAL kopalniško opremo, cena 100 EUR in dnevni regal - bukev, malo rabljen, 120 EUR, tel.: 040/501-213 19001894

PODARIM

USNJEN fotelj, malo rabljen, tel.: 040/814-779 19001921

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

DELUJOČO, brezhibno centralno peč na drva ali olje z vsemi priključki, gorilec, ..., tel.: 040/234-050 19001904

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 19001889

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19001783

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA CENEJE - podvojimo vrednost vašega zelenega recepta do 101 eur! Optika Aleksandra, Qlandia, tel. 051/431-721, www.optika.si 19001764

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

BAGER Takeuchi 145 - kladivo, planira nagibno in pajeik Bori Sežana, 350 širine, tel.: 041/762-562 19001906

ČRPALKO za namakanje, tel.: 04/57-21-605 19001900

KOSILNICO in obračalnik Gorenje Muta 327 KBC AKME motor, velika kolesa, tel.: 04/59-61-069, 040/613-705 19001916

STROJČEK za ročno ličkanje koruze, simbolična cena, tel.: 051/273-523 19001905

PRIDELKI

PRODAM

1500 KG sena v kockah, tel.: 031/250-310 19001902

SEME enoletne trave, tel.: 04/25-91-444 19001898

SLAMO okroglih ali kvadratnih balah, v okolici Ljubljane, tel.: 041/623-449 19001791

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 ČB bikca, stara 14 dni, tel.: 041/239-468 19001895

BIKA, starega 8 mesecev, teža 350 kg, ČB - limuzin, tel.: 041/636-565 19001913

BIKCA ČB, starega 7 dni, tel.: 041/529-077 19001910

BIKCA ČB, starega 1 teden, tel.: 041/418-616 19001911

JEČMEN in seno v kockah, tel.: 031/875-752 19001897

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19001780

TELIČKA, starega 2 meseca, mesna pasma blonde equile, sam pije in je, tel.: 041/636-565 19001909

TELIČKO ČB/LS, staro 14 dni in bikca ČB/LS, starega 10 dni, tel.: 04/25-03-043, 031/210-494 19001912

TELIČKO simentalko, staro 3 tedne, tel.: 040/418-399 19001915

ZAJKLJE stare pol leta, liske in kalifornijke, za nadaljnjo rejo, izredno lepe, tel.: 031/275-186 19001922

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 10 dni do 1 mesec, tel.: 04/25-91-294 19001920

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19001779

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678 19001925

OSTALO

PRODAM

KVALITETNO seno in licerno v kockah, tel.: 040/616-387 19001917

SILAŽNE bale - letošnja prva košnja, njivska trava, tel.: 031/609-825 19001919

SLAMO v kockah za nastilj ali zastirko, tel.: 041/716-167 19001907

KUPIM

JEČMENOVO ali ovseno slamo, za krmo živali, tel.: 041/566-492 19001924

PODARIM

KONJSKI gnoj, lokacija Koritno pri Bledu, tel.: 040/887-486 19001927

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

PIZZERIJA in restavracija Boccaccio nudi redno zaposlitev izkušenemu natakarju/-ici in kuharju/-ici za delo v restavraciji. Nudimo redno plačilo. Makaronči d.o.o., Podgorica 21, Lj. - Črnuče,, tel.: 041/328-590 19001738

PIZZERIJA in restavracija Boccaccio, PE Šiška, išče kuharja z izkušnjami in veseljem do dela, v prijetnem mladem kolektivu. Več informacije na telefon 040/218-203. Makaronči d.o.o., Podgorica 21, Lj. - Črnuče 19001739

AGRARNA skupnost Bohinjska Bistrica, Triglavska c. 35 išče pastirja za planino Zadnji Vogel, tel.: 041/593-349 19001923

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19001778

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 19001782

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 19001785

BELJENJE in glajenje sten, barvanje fasad, napuščev, ograj, nadstreškov, sanacija plesni, dekorativni ometi in opleski, vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 19001744

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 19001781

LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo nudimo zaključana gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasaderska dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopi, ..., tel.: 041/583-163 19001786

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 19001737

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19001165

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19001776

Knjiga prinaša dobro poznavanje zelišč, njihovih lastnosti in učinkov(in) ter njihove uporabnosti.
Poglavja v knjigi: Zeliščni vrt, Zelišča v vrtu skozi stoletja, Načrtovanje zeliščnega vrta, Kako pripravimo zeliščni vrt, Uporaba zelišč, Spravilo in shranjevanje zelišč, Zeliščni pripravki v zdravilstvu, Pripravki zelišč v kulinariki, Opisi rastlin, Napotki za zeliščarje.

248 strani, 170 x 240 mm, integrirana vezava

23 EUR
* poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

ZASEBNI STIKI

SEM vdova in želim spoznati gospoda, najraje vdovca za prijetno druženje in trajno prijateljstvo, šifra: PRIJATELJA 19001892

ZA prijateljevanje in skupno življenje, sobivanje, bi rada spoznala gospoda, ki živi sam v svoji hiši ali stanovanju. Bodi iz okolice Kranja, iz podeželja. Stara sem 63 let in brez obveznosti, šifra: JESEN ŽIVLJENJA 19001903

RAZNO

PRODAM

KOMPLET za kapljično zalivanje vrtnin, cvetja in kovinski regal, 170 x 75 x 30, 5 polic, nov, tel.: 041/858-149 19001896

POMIVALNO korito, mizo z ultrapasom, lepa, 1 m dolžine in 70 cm širine ter ptičjo kletko, tel.: 040/552-824 19001901

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 19001715

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, a ostala je tišina, ki močno boli. (Tone Pavček)

ZAHVALA

v 76. letu nas je zapustila draga sestra in teta

Marija Demšar

p. d. Grogova Mara
iz Racovnika v Železnikih

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju ZD Železniki in Bolnišnice Golnik. Hvala za nagovor Anči Trojar in TD Železniki v slovo Mari. Gospodu kaplanu se zahvaljujemo za daritev svete maše in obreda pri grobu. Za zapete pesmi se zahvaljujemo Janezu Trilerju s pevci. Hvala za pomoč vsem drugim pri pripravi pogrebne slovesnosti. Hvala še enkrat vsem, ki ste jo pospremili k zadnjemu počitku. Ohranite jo v mislih in v svojih srcih.

Žalujoči: sestra Mila ter sestra Jelka in brat Janez z družinama

V SPOMIN

15. julija je minilo prvo žalosti polno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

Vinko Šeško

z Milj

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo nanj postojite ob njegovem grobu ali mu prižgete svečko.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila naša draga

Zorka Zorec

p. d. Šimnova mama iz Mavčič

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili in nam pomagali. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni
Mavčiče, julij 2019

ZAHVALA

Smrt je vrnitev iz izgnanstva v domovino.
In tudi če odšepamo s tega sveta
ali odidemo z njega po kolenih,
kakorkoli že, ne bojte se,
to je zadnja postaja in – smer proti domu.
(Zalka Šimenc)

Ob izgubi naše drage žene, mame, tašče, babice, prababice in sestre

Marije Šimenc

iz Čirč

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in vsem drugim za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala tudi gospodu Vinku Podbevšku za večkratni obisk na domu in lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala gre tudi gospe Branki Prešeren za nego na domu, osebju Doma starejših občanov Naklo ter osebju abdominalnega oddelka Splošne bolnišnice Jesenice za skrbno, prijazno in sočutno nego. Hvala tudi pogrebni službi Navček.
Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste bili s tiho molitvijo z nami, in vsem tistim, ki ste našo mamo pospremili k zasluženemu večnemu počitku – Bog povrni.

Žalujoči: mož Marjan, sin Aljoša z družino in sin Marijan z družino

Anketa

Knjigarna zapira svoja vrata

Maša Likosar

Modrijanova knjigarna v Škofji Loki bo zaradi likvidacije Založbe Modrijan odprta samo še do konca septembra. V tem času bo knjige moč kupiti po znižanih cenah. Mimoidoče smo vprašali, kako pogosto so jo obiskali, se jim zdi prav, da jo zapirajo, jo bodo pogrešali ... / Foto: Tina Dokl

Aleksander Igličar, Godešič:

Ni prav, da jo zapirajo, a razumem tako odločitev, saj verjetno ljudje premalo kupujejo knjige. Knjigarna je kulturni prostor in Škofja Loka bo zaradi zaprtja Modrijanove knjigarne osiromašena.

Majlinda Muhadri, Škofja Loka:

Ne razumem, zakaj knjigarno zapirajo, saj se mi je zdela zelo obiskana. Sama sem tu pogosto kupovala predvsem otroške knjige, saj so ponujali take, ki jih drugje nimajo.

Anica Bernik, Škofja Loka:

Nasprotujem zaprtju, saj so v izgradnjo stavbe, ki sicer ne sodi v ta del mesta, vložili veliko. V tej knjigarni po navadi nisem našla knjige zase, a se mi vseeno zdi, da jo bodo domačini pogrešali.

Mojca Šajna, Škofja Loka:

V Škofji Loki imamo več knjigarn in očitno Modrijanova ni imela dovolj prometa, zato jo zapirajo. Ljudje nimajo denarja za knjige, saj so predrage. Sama si jih raje izposojam v knjižnici.

Anja Ravnihar, Zgornja Luša:

V Modrijanovi knjigarni, ki se mi je sicer zdela zelo obiskana, sem kupovala vse učbenike in drug material za šolo. Zdaj bom morala naročati na spletu.

Ob polni luni na Jamnik

Minuli torek je v soju polne lune prvič potekal nočni pohod na Jamnik.

Maša Likosar

Prvega nočnega pohoda na Jamnik se je udeležilo sto šestdeset pohodnikov. / Foto: Primož Pičulin

Jamnik – Ko se je spustil mrak, se je 160 pohodnikov, med njimi tudi Avstrijec in dve Rusinji, z začetne točke pri okrepčevalnici Na Razpokah v Nemiljah podalo na nekaj manj kot tri kilometre dolgo pot na vrh Jamnika. Nočni pohod na Jamnik je organiziral Zavod za turizem in kulturo Kranj (ZTKK) v sodelovanju s Planinskim društvom Kranj (PDK) in Krajevno skupnostjo Podblica. Idejna vodja pohoda in glavna organizatorka Karmen Zupan iz ZTKK je pojasnila, da ideja izvira iz lanskoletnega prvega organiziranega pohoda, ki je potekal podnevi. »Ljudje množično obiskujejo Jamnik, saj je pravi raj za ljubitelje slikovitih razgledov in izziv za mojstre fotografije. Videti ga ob polni luni je edinstvena izkušnja, zato želimo, da nočni pohod na Jamnik ob polni luni, ki je bil tokrat prvi, postane tradicionalen,« je dejala Zupanova, ki je bila z udeležbo zelo zadovoljna. Direktor ZTKK Tomaž Štefe je še pojasnil, da nočni pohod nameravajo formirati kot turistični produkt za skupine turistov, ki bi se v spremstvu planinskega vodnika in fotografa podajali na Jamnik.

Pot na Jamnik je bila letos na novo markirana in urejena, za kar so poskrbeli člani Planinskega društva Kranj. Predsednik društva Tine Marenče je povedal, da je bila pot evidentirana in karakterizirana kot planinska pred dvema letoma, letošnji nočni pohod pa je lepo sovpadel s praznovanjem 120-letnice. Ob tej priložnosti so začeli tudi akcijo deljenja kartončkov, na katerih je prostora za štiri žige. Pohodnike sta spremljala planinska vodnika Grega Eržen in Matjaž Sušnik. Ob prihodu na končno postajo pri cerkvi sv. Primoža sta pohodnike čakala topel obrok in krajši kulturni program, kjer sta zbrane nagovorila še predsednik KS Podblica Andraž Potočnik in župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec. »Pomembno je, da podpiramo tovrstne aktivnosti in pripomoremo k temu, da nočni pohod na Jamnik postane tradicionalen, in verjamem, da bo čez nekaj let tu pravo romanje,« je dejal Rakovec. Turistični vodnik Edo Gruden pa je pohodnikom zaupal še nekaj zgodovinskih podatkov in pomen Jamnika za kranjski turizem. Prvi je prispel na cilj Sandi Novak, slepi maratonec, ki je dejal, da je pot lepo urejena, nezahtevna in primerna za vsakogar. Za vzpon sta skupaj s spremljevalcem Primožem Černilcem, načelnikom mladinskega odseka PD Kranj, potrebovala petdeset minut. Nekaj minut za njima je prispela skupina pohodnic, ena izmed njih, Zdenka Eržen iz Hrastja, je izrazila navdušenje nad čudovitim razgledom in družabno noto pohoda, le tempo ni bil prilagojen za počasnejše, je še dodala.

vremenska napoved

Danes bo zjutraj in dopoldne pretežno jasno, popoldne pa spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami. Jutri in v nedeljo bo precej sončno in vse bolj vroče. Pihal bo jugozahodnik. V nedeljo so v gorskem svetu možne nevihte.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
13/26 °C	15/28 °C	16/30 °C

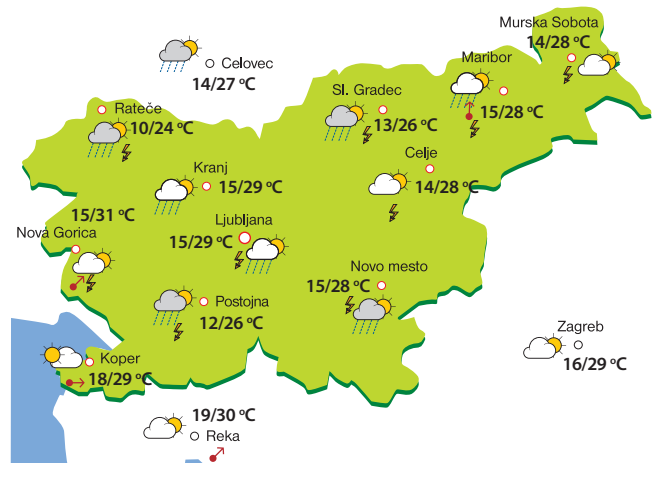

Umrl je Janez Svoljšak

V ponedeljek so iz Planinske zveze Slovenije sporočili, da je na odpravi v Pakistanu umrl vrhunski alpinist Janez Svoljšak.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Na alpinistični odpravi na šesttisočak Tahu Rutum v Karakorumu v Pakistanu je v baznem taboru minuli ponedeljek umrl 25-letni alpinist Janez Svoljšak iz Škofje Loke, član AO PD Kranj. Med spanjem malo pred četrto uro zjutraj je izgubil zavest in prenehal dihati. V baznem taboru so takoj začeli z nujno medicinsko pomočjo, a žal zaman.

Janez Svoljšak je v preteklosti že plezal na alpinističnih odpravah v Pakistanu, Patagoniji in na Aljaski, kombinirane smeri oziroma slapove v kanadskem Skalnem gorovju ter Montani in Koloradu v ZDA. Med njegovimi vzponi izstopata tudi solo vzpon v severni steni Matterhorna (Schmidtova smer) in solo vzpon na Mont Blanc v enem dnevu po grebenu Innominata. Leta 2016 je bil evropski prvak v lednem plezanju in zmagovalec na tekmi svetovnega pokala.

Športnik, ki smo ga prijatelji in znanci poznali kot nasmejanega, vendar skromnega fanta, je leta 2018 prejel tudi Bloudkovo plaketo za svoje vrhunske dosežke. »Priznanje mi veliko pomeni in je dokaz, da so opaženi tudi športi, ki niso medijsko zelo odmevni,« je takrat za Gorenjski glas povedal Janez Svoljšak. Zadnji članek o njegovih dosežkih smo objavili maja letos, ko sta skupaj z Miho Zupinom na Aljaski preplezala pet prvenstvenih smeri in opravila tri prve pristope na vrh.

Ta teden so se njegovi vzponi in življenje žal končali.

Alpinist Janez Svoljšak je lani dobil Bloudkovo plaketo za vrhunske dosežke. / Foto: Gorazd Kavčič

Na Primskovem zapora proti Škofji Loki

Kranj – Že v začetku julija so zaradi gradbenih del v krožišču Primskovo zaprli krak ceste proti Britofu, iz Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo pa so sporočili, da bo od jutri naprej zaprt še vozni pas za smer proti Qlandii oziroma Škofji Loki. Vozni pas iz smeri Qlandie proti Šenčurju bo odprt, prav tako bo promet mogoč proti središču Kranja. Zapore bodo trajale predvidoma do 25. septembra.